Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 57 — Ljubljana, torek 10. marca 1931 — Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.
Uredništvo:
Ljubljana: Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Nj. Vel. kraljica na južnem Jadranu

Vladarica se udeležuje prve vožnje z novim, po kraljici imenovanim parnikom — Na njeno željo so zaradi potresa odpovedane vse svečanosti

Dubrovnik, 9. marca. d. V soboto krščena naša največja potniška ladja »Kraljica Marija« je v soboto ob 5. popoldne odplula s svojim visokim gostom Nj. Vel. kraljico Marijo in njenim spremstvom, proti Dubrovniku, kjer je bil novi parnik svečano sprejet. Nj. Vel. kraljici je priredila velika množica burne ovacije, zlasti, ko se je odpeljala s svojim spremstvom v avtomobilu v mesto. Danes ponoči ob 2. je parnik »Kraljica Marija« nadaljeval svojo pot po sporedu proti Kotoru.

Dubrovnik, 9. marca. AA. Ponoči ob 2. je krenil naš najlepši parnik »Kraljica Marija« iz Dubrovnika ter nadaljeval pot v Kotor. Ko so zvedeli na parniku za težko nesrečo, ki je zadela naše južne kraje, so bili na izrečno željo Nj. Vel. kraljice, ki potuje s parnikom, ustavljeni vsi svečani sprejemi in prireditve. Ljudstvo je tej želji Nj. Vel. kraljici sicer ugodilo, vendar pa so se zbrali prebivalci Boke ob obali, da izkažejo svojo hvaležnost in izrazijo svojo ljubezen do kraljice.

Ob 10. je dospel parnik pred kotorsko luko. »Kraljica Marija« se je usidrala sredi zaliva. Nj. Vel. kraljica je v spremstvu ministra Radivojevića in dr. Drinkoviča, maršala dvora generala Dimitrijevića, adjutanta podpolkovnika Pogačnika in dvorskih dam ge. Švrljugove, Srškičeve in Tavčarjeve stopila v motorni čoln ter se odpeljala v luko. Množica ljudstva ji je priredila navdušene ovacije. Kraljica je napravila kratek izprehod ob obali, nato pa se je z motornim čolnom vrnila na parnik, ki je ob 15. odplul proti Splitu, odkoder se bodo vsi gostje s posebnim vlakom odpeljali na svoje domove.

Sovjetska Rusija se čuti osamljeno

Otvoritev šestega sovjetskega kongresa — Molotov o odnošajih Rusije do ostalih držav — Miroljubnost samo v besedah

Moskva, 9. marca. č. Pred 2000 delegati je včeraj otvoril Kalinin VI. kongres sovjetov. O delu vlade je poročal Molotov. Govora je bilo tudi o včerajšnjem podpisu nove rusko turške pogodbe o omejitvi oboroževanja na Črnem morju.

Moskva, 9. marca. s. V govoru pred VI. kongresom sovjetov je poročal Molotov o gospodarskem delu Sovjetske unije, nakar je podal izčrpen zunanje-politični pregled ter podrobnejše označil odnošaje Sovjetske unije napram posameznim državam. O odnošajih do Francije in izjavil, da dokazujejo nedavna izvajanja Brianda, da francoski vodilni krogi še vedno vztrajajo v sovražnem stališču proti Sovjetom. Sedanji odnošaji Francije do Sovjetske unije ogrožajo mir. Predlog Sovjetske unije za sklenitev garancijske pogodbe Francija dosledno odklanja, čeprav se Sovjetska unija trudi, da bi se medsebojni odnošaji zboljšali. Tudi odnošaji do Poljske so več ali manj nezadovoljivi. Poljska sistematično odklanja predloge Sovjeske unije, da bi se sklenila nenapadalna pogodba. Naraščanje protisovjetskih tendenc v Ameriki se je pokazalo v zelo neugodni luči v trgovinskih odnošajih napram Sovjetski uniji. V vplivnih ameriških krogih se stopnjuje nagnjenje da bi Amerika stopila na čelo protisovjetske akcije. O Vatikanu je izjavil Molotov, da delajo njegovi zastopniki v raznih državah razpoloženje za intervencijo proti Sovjetski uniji. Molotov je zaključil, da hoče sovjetska zunanja politika samo utrditi mir. Boj za mirovni razvoj v Sovjetski uniji je nerazdružljivo vezan z bojem za svetovni mir in za utrditev prijateljskih odnošajev z ostalimi narodi. V sedanjih razmerah pomeni boj za mir predvsem boj proti nevarnosti intervencij.

Priprave za mednarodno žitno konferenco

Skupna akcija agrarnih držav na mednarodni žitni konferenci za povečanje in financiranje izvoza žita

Beograd, 9. marca. p. Dne 26. marca letos se bo vršila v Rimu v palači mednarodnega agrarnega instituta pripravljalna konferenca za drugo veliko svetovno žitno konferenco. Ta konferenca bo ena najvažnejših agrarnih konferenc. Direktor našega Privilegiranega zavoda za pospeševanje zunanje trgovine gosp. Juraj Tomičić je o pomenu te konference podal naslednjo izjavo:

Kakor je bilo že objavljeno, se bo ta konferenca bavila z vprašanjem sedanje svetovne krize. Po dobljenih informacijah bodo na konferenci sodelovali ne samo evropski producenti, temveč tudi Amerika in druge prekomorske države in prav tako tudi zastopniki sovjetske Rusije. Na dnevnem redu konference bodo tri točke, mednarodna organizacija kmetijske produkcije, organizacija mednarodnih kmetijskih kreditov za kulturo žita in mednarodna organizacija žitne trgovine. Nedavna konferenca v Parizu je že poudarila potrebo, da osnujejo agrarne države, ki so zainteresirane pri izvozu žita centralne organizacije, ki morejo kontrolirati in koncentrirati izvoz žita. S to resolucijo je pariška konferenca izkazala priznanje naši kr. vladi, ki je že v aprilu lani na pobudo ministra trgovine in industrije gosp. Demetrovića osnovala slično ustanovo v naši državi, Privilegirano izvozniško družbo, ki v vsakem pogledu odgovarja sugestiji konference.

Znano je, da je bilo na pobudo izvozniškega zavoda že v novembru lani na beograjski konferenci sklenjeno, da osnujejo agrarne države dunavskega bazena slične ustanove do 31. marca t. l. Bolgarija se je temu sklepu že odzvala ter je nedavno osnovala izvozno družbo za žito. Tudi v Rumuniji se bo po prejetih informacijah ustanovila v najkrajšem času slična ustanova. Pri takem stanju stvari se more sedaj pristopiti k ožjemu sodelovanju nacijonalnih ustanov posameznih agrarnih držav za kontrolo izvoza žita in se bo moglo zato že pred žetvijo priti do skupne akcije agrarnih držav, kakor je bilo dogovorjeno na beograjski konferenci.

Po informacijah, ki so došle o nedavni pariški konferenci, je tamkaj že nastopil agrarni blok srednje in jugovzhodne Evrope složno v skupni akciji tako, da se bo mogla ta sloga na prihodnji rimski konferenci še bolje manifestirati, ker se bo na tem sestanku prvič srečal s našimi močnimi skupnimi konkurenti iz prekomorskih držav in sovjetske Rusije.

Podrobni program rimske mednarodne žitne konference točno obeležuje njen delovni program. Ima se sklepati o vprašanju produkcije, konzuma, kakor tudi o organizaciji nujnih kreditnih sredstev, ki bi se naj porabljali za podpiranje žitnih producentov. Želeti je samo, da bi konferenca v Rimu s sodelovanjem praktičnih strokovnjakov našla možnost za sprejetje takih sklepov in ukrepov, ki bi ublažili sedanjo krizo in dali za bodočnost smernice, da se njeni pojavi ne pokažejo več v tako ostrih in težkih razmerah kakor v lanskem letu.

Evropske države, ki jih agrarni blok preskrbuje samo z 10% njihove potrebe pri uvozu žita, bi morale že iz lastnih interesov upoštevati želje evropskih agrarnih držav, ker bi se z zboljšanjem kupne moči v teh agrarnih državah povečal tudi njihov izvoz industrijskih proizvodov, ki se pri nas danes ne prodajajo.

Zagonetna usoda češkega diplomata

Brez sledu je izginil čsl. poslaniški svetnik Štilip v Moskvi — Neokusna in nesmiselna sovjetsko-nemška senzacija

Praga, 9. marca. h. Sovjetska brzojavna agentura je izdala koncem preteklega tedna vest, ki je bila takoj sporočena v Berlin, kjer so jo sprejeli kot veliko senzacijo, da je izginil legacijski svetnik češkoslovaške misije v Moskvi in baje zapustil svoj urad, ker se hoče stalno naseliti v Rusiji. Kakor je zvedel vaš dopisnik na pristojnem mestu, je bil legacijski svetnik Štilip odličen, miren in tih uradnik, ki pa je zaradi svoje večletne živčne bolezni v zadnjem času veljal kot bolan človek. Štilip je moral takoj v začetku vojne v vojake in je še pred božičem l. 1914. pobegnil v rusko armado, kjer se je kot prostovoljec udeležil vseh legijonarskih akcij. Kot neustrašen in drzen borec je doživel v večletni službi na raznih frontah strašne dogodke. Po prevratu je postal Štilip generalni konzul v Lvovu, in sicer najprej pod režimom Ukrajincev, pozneje pa pod režimom Poljakov. Zaradi njegovega nadvse objektivnega delovanja ni imela ČSR nikdar sporov s tema režimoma. Iz Lvova je bil kot dober poznavalec ruskih in poljskih vprašanj premeščen v Moskvo. Dejstvo, da je sedaj nenadoma izginil, je zbudilo v Pragi splošno presenečenje. Kakor domnevajo, je zadela bolnika kakšna nezgoda in je zato še bolj nerazumljivo, kako so mogla sovjetska oblastva ta nesrečni primer izrabiti za kampanjo proti češkoslovaški misiji v Moskvi. Rodbina Štilipa živi v nekem malem mestecu pri Plznu in ne vé o svojem redniku drugega, kakor da je težko obolel.

RAZDEJANJE DRUGEGA POTRESA V JUŽNI SRBIJI IN GRČIJI

Nedeljski potres je zahteval tudi okrog 30 človeških žrtev — Mnoge vasi so docela porušene — Nj. Vel. kralj in predsednik vlade v potresnem ozemlju — Država bo sama pomagala ponesrečencem

Beograd, 9. marca r. O podrobnosti potresa, ki se je v Grčiji in v južnih delih Južne Srbije ponovil v nedeljo zjutraj, skoro točno 24 ur po prvem potresu, (obširno poročilo je prineslo že ponedeljkovo »Jutro«) se doznavajo podrobnosti, ki kažejo, da je zavzel drugi potres tudi v naših krajih katastrofalen značaj, dočim je sobotni potres povzročil pač veliko škodo v Grčiji, ne pa tudi v naši državi.

Nedeljski potres je bil mnogo močnejši od sobotnega. Povzročil je tudi znatne prometne ovire in prekinil skoro vse telefonske in brzojavne zveze z južno Srbijo. Prvi vlak, ki bi moral priti od Djevdjelije v Skoplje ob 6. zjutraj, je bil zadržan pri Demir Kapiji, ker se je med to postajo in Klisuro zrušila na progo velika skala, ki so jo morali šele razstreliti z dinamitom, da so mogli vzpostaviti promet. Kolodvorski zgradbi v Mirovču in Miletkovu, ki sta bili poškodovani že pri prvem potresu, sta se včeraj popolnoma porušili. V Demir Kapiji, Valandovu, Udovu in Djevdjeliji so bile tako poškodovane tudi poštne zgradbe, da so postale neuporabne. V Strumici se je na poštnem poslopju porušila streha, zidovi pa so tako popokali, da se lahko vsak čas zrušijo. Telefonsko zvezo so vzpostavili na ta način, da so napeljali poljski telefon. Edino na ta način se je vzdrževala zveza med prizadetimi kraji in Skopljem ter so se mogla dobiti prva poročila o obsegu nesreče.

Razdejanje v Strumici in okolici

V Strumici so se porušile štiri hiše, poškodovana pa so skoro vsa novozgrajena poslopja. Pri mnogih novih zgradbah so popokali zunanji zidovi, pri nekaterih pa tudi notranji. Prebivalstvo biva na prostem in se ne upa vrniti v poškodovana poslopja. V okolici Strumice so se porušile vasi Ničenci tri hiše, v Gradacu sedem hiš in cerkev, v Banjici pa 20 hiš.

Razen Strumice in okoliških vasi je največ trpelo Valandovo, kjer ni ostala skoro nobena hiša cela. Nesrečni ljudje so pobegnili v gozd, živina pa se je razbežala po polju. Bilo je strašno videti, kako so se ubogi ljudje v paniki, brez luči in v deževni noči kopali iz razvalin.

Človeške žrtve

V Valandovu so vse javne zgradbe, pošta, sresko načelstvo, orožniška postaja in nedavno otvorjena nova šola porušene deloma do temelja. K sreči ni bilo človeških žrtev razen malega otročiča. Pač pa je bilo v Piravi, v dojranskem srezu na žalost premnogo žrtev: 19 oseb je bilo ubitih, 28 hudo ranjenih, 20 lažje ranjenih, okoli 50 pa je dobilo manjše poškodbe. V okolici Valandova in Pirave je ponekod razpokala tudi zemlja.

Mnogo je trpelo tudi selo Karadjordjevo, kjer pa k sreči ni bilo človeških žrtev. Tudi tamkaj je razpokala zemlja. Vodnjaki so se napolnili s kalno vodo in so ljudje ostali sedaj brez pitne vode.

Železniška postaja v Udovu je porušena; uradniki so se nastanili v vagonih, kjer vrše tudi svojo službo.

V vasi Mirovču se je podrla orožniška postaja, pri čemer je bila ubita ena oseba, devet pa težko ranjenih. V okolici Mirovča so porušene vse vasi. V selu Grčištu je bila ubita neka ženska, razvaline pa so zasule sedem oseb. V selu Semeništu so se porušile mnoge hiše ter je bila ubita ena oseba.

Prva pomoč

Največ žrtev je bilo v dojranskem srezu. Ker so mnogi ljudje ostali brez strehe, je komanda armije odredila, da se jim dajo na razpolago vojaški šotori.

Včeraj opoldne so odposlali s posebnim vlakom v prizadete kraje živila ter sanitetni materijal. S tem vlakom so odpotovali tudi vardarski ban Žika Lazić, pomočnik komandanta armije general Katanić, inž. general Pavlović ter mnogi drugi zastopniki oblasti z večjim številom vojaških in civilnih zdravnikov in sanitetnega osobja. Vojaške oblasti so poslale v potresno ozemlje tudi šotore za zasilno prenočevanje ponesrečencev in vojaške kuhinje.

Podrobnosti o učinkih katastrofe v raznih krajih

Djevdjelija, 9. marca, p. Tu so začutili močan potres ob 1.16 uri. Trajal je nekoliko sekund. Bil je tako močan, da je poškodoval mnogo hiš, še več pa jih je razpokalo. Potres se je širil proti jugovzhodu v smeri jugoslovensko-bolgarske meje. Ljudje so pobegnili iz hiš.

V okolici Valandova je zemeljski plaz zasul stajo, v kateri je bil pastir s svojimi kozami. Mnoge kolodvorske zgradbe od Demirkapije do Djevdjelije so močno poškodovane. Kolodvorsko poslopje v Mirovču je popolnoma porušeno. Telefonska zveza med Djevdjelijo, Strumico, Valandovom in Skopljem je še vedno prekinjena. Človeških žrtev v Djevdjeliji ni bilo.

Skoplje, 9. marca, p. Iz Valandova poročajo, da je tamošnja nova šola popolnoma porušena. V Pirovi so vsa poslopja, ki še stoje, popolnoma neuporabna. Ko so se ob potresu rušile hiše, je nastal tolik trušč, da je nastala med prebivalstvom silna panika. V Pirovi je bilo ubitih 19 oseb. Najbolj je prizadeta rodbina Grigorija Kujzimovića, kjer so bili ubiti oče, mati in sin, dočim je bila hči težko ranjena in dvomijo, da bi ostala pri življenju. Razen teh je bilo še 34 oseb težko ranjenih. V Strumici in njeni neposredni okolici ni mnogo razvalin, vendar je povsod škoda precejšnja. Najbolj je poškodovana vojašnica, ki je skoro nova zgradba in je veljala 8 milijonov dinarjev. V Negotinu na Vardarju je bil potres nekoliko slabši, vendar pa je tudi tam materijalna škoda precejšnja. V Miletkovu je kolodvorsko poslopje porušeno do tal. V valandovskem srezu so močno prizadete vasi Vlajkovci, Daljinci, Mravinci, Murka, Črnčane, Organcali, Veseli, Ajerali, Terzeli, Pauša, Gradac in Davidovo. V Mirovu je bila ena oseba ubita, 6 težje ranjenih. Tudi v Valandovu je bila ubita ena oseba, ena pa težko ranjena.

Kavadar, 9. marca. p. Prvi potres so začutili v Kavadarju ob 12.35 ponoči. Prvi potresni sunek je trajal štiri sekunde, kmalu pa mu je sledil drugi, ki je trajal sedem sekund. Oba potresna sunka sta bila zelo močna. Prebivalstvo je prestrašeno zbežalo iz hiš na prosto. Potres je porušil dve hiši.

V drugih krajih Južne Srbije

Beograd, 9. marca. Iz Kumanova poročajo, da tamkaj potres ni povzročil materijelne škode. Manjkajo pa poročila iz okolice. V Kočanu je popokalo več hiš. Prebivalstvo ej ob potresu zbežalo na ulice ter se mnogi pozneje niso upali vrniti v hiše. Tudi v Štipu so ljudje zbežali na prosto. Vendar pa potres ni povzročil mnogo materijelne škode, niti ni zahteval človeških žrtev. Močno so poškodovana šola, poslopje sreskega načelstva in zgradba bregalniške divizije. Popokale so tudi mnoge zasebne hiše s katerih so popadali dimniki. V Bitolju so potres tudi čutili, vendar pa je bil le slab.

Službeni podatki o žrtvah

Beograd, 9. marca, p. Po službenih podatkih banske uprave vardarske banovine je v Piravi 19 mrtvih, 32 ranjenih, v Valandovu 1 mrtev, 1 ranjen, v Grčištu 7 mrtvih, 1 težko ranjen, v Mirovici 1 mrtev, 13 ranjenih, v Sermelju 1 mrtev. Okoli 1000 rodbin je brez strehe. Porušenih hiš je okoli 2 tisoč. Po celokupnem potresnem ozemlju je smrtnih žrtev okrog 35, ranjenih pa okrog 60.

Nj. Vel. kralj v potresnem ozemlju

Skoplje, 9. marca. p. Dvorni vlak, ki je snoči ob 6. odšel iz Beograda v Južno Srbijo in s katerim sta se odpeljala Nj. Vel. kralj ter predsednik vlade general Živković, je došel ob 4.47 v Skoplje. Vlak je ostal na kolodvoru samo 15 minut in nadaljeval pot v Strumico. Med potjo se je kral zanimal za po potresu prizadete kraje in prebivalstvo. Zlasti se je interesiral za razmere v valandovskem srezu, ki je največ trpel od potresa, posebno pa za vasi Pirovo, Mirovče in Karadjordjevo. Ko je vlak došel v Strumico, se je Nj. Vel. kralj živo zanimal za usodo prebivalstva v okoliških vaseh. Ljudstvo je kralja sprejelo z iskreno hvaležnostjo in velikim zaupanjem. Nj. Vel. kralj se je z mnogimi posamezniki dalje časa razgovarjal, jih spraševal za njihovo usodo ter jih bodril.

Beograd, 9. marca, p. Nj. Vel. kralj je danes ves dan prebil na obiskih med prizadetim prebivalstvom v potresnem ozemlju. Iz vseh krajev poročajo, kako izredno prisrčno je bil sprejet vladar, ki mu je uspelo dvigniti moralo in hrabrost prizadetega prebivalstva. Poleg Strumice je posetil kralj tudi Demirkapijo, Udovo, Štip, Veles in druge prizadete kraje. Zvečer se je vrnil v Skoplje.

Odredba Nj. Vel. kraljice

Kotor, 9. marca. AA. Čim je Nj. Vel. kraljica izvedela v toku noči o nesreči, ki je zadela naše južne kraje zaradi potresa, je odredila, da se ustavijo vse svečanosti v Boki.

Ponesrečencem bo pomagala država sama

Beograd, 9. marca. AA. Predsedništvo ministrskega sveta objavlja: **»Povodom potresa v Južni Srbiji je kraljevska vlada sklenila, da nudi vso potrebno podporo iz državnih sredstev. Radi tega se ne bodo zbirali nikaki prispevki v državi niti sprejemale podpore iz inozemstva.«**

Vladni organi v poškodovanih krajih

Beograd, 9. marca. AA. Minister za socijalno politiko in narodno zdravje dr. Nikola Preka, generalni inšpektor ministrstva dr. Štampar in šef odseka za socijalno skrb Dujković so davi odpotovali v Djevdjelijo.

Beograd, 9. marca. AA. Minister financ je poslal načelnika oddelka za kataster in za državna podjetja Nedeljkovića v kraje, ki so bili poškodovani po potresu.

Načelnik Nedeljković bo na licu mesta proučil položaj in dal finančnim organom navodila o davčnih olajšavah v poškodovanih krajih.

Globok vtis na Češkoslovaškem

Praga, 9. marca. h. Vesti o katastrofalnem potresu v južni Srbiji, so vzbudile v najširši javnosti v Pragi in tudi na deželi najglobljе sočutje. Listi prinašajo v vseh izdajah podrobna poročila o nesreči. Z raznih strani se dajejo pobude za pomožno akcijo v korist poškodovanih krajev. Jugoslovensko poslaništvo je bilo tekom dneva večkrat pozvano zaradi obvestil in nasvetov, ali bi bilo želeti, da se uvede na Češkoslovaškem pomožna akcija v najširših plasteh.

Še hujše razdejanje v Grčiji

Atene, 9. marca, č. Zelo močan potres so čutili včeraj tudi v Atenah. Večjo škodo je povzročil v Solunu in njegovi okolici zlasti v Seresu, Kavali in Kilkiču. Vseh potresnih sunkov je bilo 11.

Solun, 9. marca. AA. Včeraj ob 4. popoldne se je ponovil močan potres v Solunu in okolici. Ljudje so v paniki zbežali iz hiš. V mestu ni napravil potres nobene škode, pač pa v okoliških vaseh. Tako se je v vasi Kilkiču porušilo 70 hiš. (V Južni Srbiji popoldanskega potresa kljub majhni razdalji niso čutili.)

Atene, 9. marca. Po dosedanjih vesteh je imel včerajšnji potres katastrofalne posledice. Prekinjene so železniške in telefonske zveze. Več sto oseb je bilo ubitih ali pa ranjnih. Vendar pa točnih poročil še ni. V okolici Soluna se je porušilo nešteto hiš.

Tudi Bolgariji potres ni prizanesel

Sofija, 9. marca. Prebivalstvo Sofije je včeraj doživelo pravo noč grozo. Ob 2.50 ponoči je nastal močan valovit potres, ki je trajal 15 sekund. Med ljudmi je zaradi tega in zaradi močnih potresnih sunkov, ki so še sledili, nastala tolika panika, da so večino noči preživeli na prostem. Posebne škode potres v Sofiji ni povzročil, pač pa poročajo o razdejanjih iz južnih krajev države, kjer je bil potres zelo močan.

V mnogih krajih je porušil številna poslopja in povzročil tudi drugo škodo. Najhujši je bil v kraju Leski, kjer sta bili ubiti tudi dve osebi, dve pa ranjeni. V mnogih krajih je med prebivalstvom nastala panika in so ljudje zbežali na prosto.

Potres so občutili v Sofiji, Radomiru, Custendilu, Gornji Džumaji in Petriču. Vendar pa ni povzročil večje škode.

Hud potres vnovič tudi na Japonskem

V ponedeljek je močan potres obiskal tudi Japonsko in povzročil veliko škodo — Podrobnosti še niso znane

Beograd, 9. marca. AA. Davi ob 5. so zabeležili seizmografski aparati postaje na Tašmajdanu začetek potresa v daljavi 9000 km. Maksimalno premikanje tal ob 5.4 je znašalo 772 mikromov. Konec potresa je bil ob 6.36. Sodi se, da je bil center potresa na Japonskem.

Zagreb, 9. marca. č. Kakor javlja Geofizični zavod na Griču, so njegovi aparati zabeležili danes zelo močan potres v daljavi 9000 km. Pričetek potresa je bil ob 5. uri 1 min. 11 sek.

Tokio, 9. marca. sg. V Tokiu in na Hokaidu so istočasno čutili močan potres. V mestu Amori je trajal potres nekaj sekund in se je ponavljal v kratkih presledkih. Spremljalo ga je močno podzemeljsko bobnenje. Najbolj prizadeto je bilo mesto Fukusin, kjer je med prebivalstvom zavladal velik strah, tako da je zbežalo v paničnem begu iz mesta in prebiva na prostem. Par sto hiš je deloma popolnoma porušenih, deloma pa neuporabnih. Kljub temu, da je število slednjih zelo visoko, vendar za enkrat ni obžalovati človeških žrtev. Brzojavne in telefonske zveze s prizadetimi kraji so večinoma potrgane, tako da ni bilo mogoče zvedeti točnejših podrobnosti o obsegu katastrofe.

London, 9. marca. č. O potresu na Japonskem poročajo naslednje podrobnosti: Najhujše posledice je zapustil potres v pristanišču Hakodate na najjužnejšem rtu velikega otoka Hokaido. Prav tako je bil zelo močan potres v mestu Amori nasproti mesta Hakodate, v najsevernejšem večjem pristanišču Japonske. Mnogo hiš je bilo poškodovanih. Najjačji sunki so bili med 5.36 in 5.46.

Nezgoda na zemunskem kolodvoru

Beograd, 9. marca p. Na zemunski železniški postaji se je pripetila težka nesreča. Strojni ključavničar Branislav Pavlović je po naključju padel pod vlak, ki je vozil iz Zemuna v Beograd in mu odtrgal desno roko.

Balkanski vidiki

Dr. Živko Topalović je pravkar izdal brošuro »Za balkanski sporazum«, v kateri se bavi s prvo balkansko konferenco, ki se je vršila lani v Atenah. Njegov spis je za sedaj edina večja študija o teoretični osnovi in praktičnih vidikih balkanske konfederacije, tega novega političnega ideala, ki se začenja pojavljati na jugovzhodu Evrope. Balkansko vprašanje se potemtakem giblje. Nedavna posvetovanja v Solunu so pokazala, da v Atenah izdelani organizatorični aparat deluje.

Danes zakriva še megla fantastičnosti ideal Panbalkana. Toda dr. Topalović je s svojim spisom bistro pokazal, da ovire niso nepremagljive, če se problem postavi dovolj široko in pravilno. Zamisel, ki je prešla že v politično akcijo, čeprav je sedaj še komaj opazno, in neoficielno, ne more propasti. Ideal, ki odpira milijonom ljudi lepše vidike, bo še nadalje gibal duhove in se pojavljal zdaj v tej, zdaj v oni obliki. V Jugoslaviji utegne biti prvi nadaljnji korak v to smer ustanovitev Balkanskega instituta v Beogradu, ki ga že dalje časa propagira naš ožji rojak dr. Bogumil Vošnjak.

Ob tej priliki, ko je dr. Topalović s svojim spisom opozoril na trajno aktualnost balkanskega problema, naj se dotaknemo v glavnem dveh vprašanj, ki sta s tem v zvezi: evropskega odnosa in našega slovenskega odnosa do Balkana.

Balkan je bil doslej v evropskih očeh zgolj zemljepisni pojem. Smatrali so ga za skrajno zaostali del Evrope, za kotel, v katerem se večno kuha vojna nevarnost, za zverinjak zasovraženih plemen, ki jih ne veže nič drugega kot medsebojna mržnja. »Balkanizacija« je postala pravo strašilo za zapadno Evropo. Nekdaj morda beseda ni bila prazna, vendar smo danes že daleč od tega, da bi ji pripisovali nekdanji pomen. Na Balkanu se res da še čutijo posledice večstoletnega turškega režima, ki je nekatera kulturnotvorna plemena, predvsem srbsko, zalotil sredi procvita njihove srednjeveške kulture in jih zaustavljal cela stoletja v njihovem civilizatoričnem razvoju. Toda kdor pozna razvoj civilizacije in kulturnih idej v Srbiji od Karadjordjeve vstaje do zedinjenja Jugoslovenov, ve, s kakšno vnemo in kakšno kulturno dovzetnostjo so Srbi v svoji kraljevini sprejemali pridobitve zapadne civilizacije in jih izrabljali za zgradbo svoje lastne kulture. Tako so že pred svetovno vojno sijajno pobili avstro-ogrsko oficielno laž, da so Srbi kulturno manjvredno pleme in slabi državni organizatorji.

Danes, ko zapadna Evropa sama tiči v krizi svoje kulture in političnih uredb, ko cele politične skupine (n. pr. fašisti, komunisti) rabijo za dosego svojih ciljev ona ista nasilna sredstva, ki so po njih posegali mnogi balkanski uporniki samo v sili; danes, ko nam zapadna Evropa s svojo amerikanizacijo ne more biti več edini vzor kulturnega in političnega življenja, je popolnoma nevzdržno, če hoče kdo — kakor n. pr. nemški filozof grof Keyserling — odrekati balkanskim narodom kulturnotvorne in pozitivne politične sposobnosti. Balkan se začenja izpreminjati. Še nekoliko desetletij mirnega, normalnega razvoja, pa bo balkansko ozračje izčiščeno in morda celo bolj zdravo kakor bo takrat v zapadni Evropi. Ljudstvo čedalje bolj spoznava, kam ga vodijo spletke tujih sil, ki so edine zainteresirane na neslogi balkanskih narodov. Posledice turškega suženjstva ugašajo vedno bolj; tam, kjer so bile še pred stoletjem turške bajte, se zdaj že marsikje dvigajo evropske palače. Promet se modernizira. Celo na kmete prodira nov duh. Mentaliteta ljudi se sicer ne izpreminja tako naglo kakor materialna civilizacija, toda neizpremenljiva nikakor ni; ljudje se izpreminjajo s časi in z novim okoljem, ki prinaša nove potrebe in nove ideale.

Zaradi tega je danes v zapadni Evropi že mnogo manj predsodkov o Balkanu, zlasti odkar ni več na Dunaju oficielne kovačnice za laži o Balkanu in Balkancih. Zapad čuti, da se bodo »do smrti zasovražena« balkanska plemena nekega dne znašla na skupni platformi, in ko se bodo znašla, ne bodo pomagale nobene spletke, s katerimi posamezne sile še danes ovirajo njihov sporazum. Prej ali slej pride do balkanske regionalne konfederacije, ki bo realna etapa k morebitni Panevropi.

Za nas Slovence kot zapadne Jugoslovene pa je važno to, da danes os, na kateri se vrti naša eksistenca in naša bodočnost, ni položena v Srednjo Evropo, marveč na Balkan. Postali smo najzapadnejša straža političnega Balkana, obod velikega balkanskega kroga. Zato nam balkanski problem ni več poljubno vprašanje mednarodne politike, marveč je v znatni meri problem našega obstoja, ki se nas tiče enako kakor prebivalstva na drugem koncu države, v Južni Srbiji. V srednji Evropi nimamo več trdnega oporišča; kot del jugoslovenskega naroda smo neločljivo priklenjeni njegovemu centru, ki je tudi nekako center Balkana. To je važen preobrat v naši zgodovini, ki se ga po navadi niti ne zavedamo z vsemi konsekvencami, ki jih nujno prinaša. Usodna diagonala, ki je stoletja delila Jugoslovene na dvoje kulturnih področij: zapadno in vzhodno, se počasi briše. V naši kulturi se zapad in vzhod vedno bolj pomikata v sintezo, ki se imenuje: jugoslovenska kultura. Tako postajamo ne samo politično, marveč tudi kulturno del Balkana. Balkan izgublja nekdanjo odbojno lastnost, kakor nam zapad ni več tako mikaven kot je bil nekoč.

Prav zaradi tega mislimo, da bo treba enkrat za vselej uvrstiti med naše najvažnejše probleme problem Balkana, ki ga moramo spoznavati pravilneje in pravičnejše nego smo ga mogli v preteklosti.

Polemika nemškega vojnega ministra s francoskim vojnim ministrom

Razprava o vojnem proračunu v budžetnem odboru Reichstaga — Reorganizacija francoske armade v nemški luči

Berlin, 9. marca s. V proračunskem odboru državnega zbora se je pričela danes razprava o proračunu državne brambe.

Minister državne brambe Gröner je med drugim poudarjal, da ga niti napadi z levice niti z desnice ne morejo spraviti od smernic, ki jih je vedno zasledoval pri vodstvu državne brambe. Predvsem mora zavrniti napade inozemstva proti Nemčiji. Tako je francoski vojni minister Maginot izjavil, da ne more priznati, da bi imele države, ki so v svetovni vojni napadale, pravico do enakopravnosti. Menil je, da je treba z napadalci mnogo strožje postopati glede na omejitev oborožitve kakor z ostalimi državami. Minister je zatrjeval, da je stališče Nemčije, kar se tiče vojne krivde, že pred vsem svetom razčiščeno in in da je tezo o edini krivdi Nemčije mednarodna zgodovinska znanost že davno ovrgla. Razorožitev Nemčije so v Versaillesu utemeljevali s tem, da bo omogočila splošno razorožitev. Nemčija je sedaj razorožena, kakor še ni bila nobena država v zgodovini, ostale države pa so prevzele obveznost, da ji bodo sledile v razorožitvi. Nemčija je vedno pripravljena sodelovati pri kateremkoli načinu razorožitve, ki bi temeljil na enakopravnosti. Ne more pa Nemčija odobravati reorganizacij v francoski armadi, ker te ne le ne zmanjšujejo udarne sile Francije, temveč jo še povečujejo, saj gre v tem primeru za dobro premišljene spremembe v oborožitvi, ki upoštevajo vojne izkušnje in razvoj vojne tehnike.

Po splošni debati je odbor soglasno odobril poročilo ministra za državno brambo. Minister Gröner je v zaključni besedi še enkrat poudaril, da je državna bramba trdno v njegovih rokah, zaradi česar ni nobenega dvoma, da bo storjena proti vsakomur, bodisi z desnice ali levice dolžnost, ako bi skušal v pouličnem boju z orožjem pridobiti oblast v svoje roke.

Obsojen ubijalec zagrebškega detektiva

Sodni epilog k novoletni rodbinski tragediji v Zagrebu, katere žrtev je postal detektiv Štefek

Zagreb, 9. marca. n. Danes popoldne ob 5. je bila objavljena sodba zoper 27letnega trgovskega pomočnika Radomira Ilića, ki je na praznik Novega leta s sekiro usmrtil v Zagrebu detektiva Josipa Štefka v stanovanju svoje žene. Ilić je na glavni razpravi priznal, da je kriv, obžaloval pa je svoje dejanje ter se zagovarjal, da ga je storil v silobranu in v silnem razburjenju. Ilić ni dobro živel s svojo ženo. Svoječasno je bil obsojen zaradi prevare ter je odsedel svojo kazen v kaznilnici. Od tam se je vrnil v Zagreb k svoji ženi, potem pa šel iskat dela na Sušak. Tamkaj je ostal pol leta kot pristaniški delavec, na novega leta ob 7. zjutraj pa se je vrnil v Zagreb. Ko je prišel do svojega stanovanja, je potrkal na okno. Oglasilo se mu je neko dekle ter mu dejalo, naj nikar ne hodi v stanovanje, ker je notri neki moški. Ilič je šel v bife ter pil tamkaj žganje. Ob 10. se je odločil, da gre na vsak način pogledat na dom. Na stanovanju je res našel ženo, njeno mater in še neko drugo dekle v družbi neznanega moškega, o katerem je doznal kmalu na to, da je detektiv Štefek. Vsi skupaj so se nekaj čas mirno razgovarjali ter poslali še skupno po liter vina. Tudi Štefek je bil vinjen. Ko je ob pol 3. popoldne hotel Štefek zapustiti stanovanje Ilićevo se je z Ilićem nekaj sporekel. Detektiv je pričel kričati nad Ilićem, češ kaj išče v Zagrebu, od koder naj se takoj zgubi, ker ga bo dal sicer izgnati. Ilića je to razburilo ter je pričel Štefku odgovarjati, češ kaj on išče v njegovem stanovanju, iz katerega ga ima Ilić pravico izgnati. V tem prepiru je Ilić opazil, kako sega Štefek z roko v zadnji hlačni žep. Mislil je, da ga bo napadel z revolverjem in je zato pograbil v bližini ležečo sekiro ter udaril Štefka štirikrat po glavi.

Kakor znano, je Štefek umrl v bolnici, ne da bi se bil zavedel. Ker so se odpovedale pričevanju vse tri ženske, ki so bile edine neposredne priče krvavega dogodka, je bilo težko ugotoviti, kako se je tragedija točno odigrala. Sodišče je spoznalo Ilića za krivega v smislu obtožbe ter ga obsodilo na 18 let robije. Ilić se je pritožil zoper previsoko odmero kazni.

Samomor grškega generala

Atene, 9. marca AA. Danes si je končal življenje brigadni general Stiruli, eden izmed prvih grških oficirjev, ki se je pridružil republikanskemu pokretu. General Stiruli je bil v zadnjem času zelo nevrasteničen. Njegov brat, divizijski general Stiruli, je igral precejšnjo ulogo v dobi Pangalosa.

Vremenske neprilike v Italiji in drugod

Veliki snežni zameti in viharji v Italiji – Katastrofalna zima v Severni Ameriki – Otežkočen promet v Angliji

Milan, 9. marca. g. Po vsej Italiji, posebno pa v severnih pokrajinah, je nastal v zadnjih dneh katastrofalen vremenski preobrat. Povsod je padlo mnogo novega snega. V Dolomitih in okolici Gardskega jezera leži sneg dva metra visoko. Gorski prelazi so popolnoma zasneženi. V Benečiji kaže toplomer že več dni do 5 stopinj mraza. Ogromni snežni zameti ogrožajo promet v severnih pokrajinah. Benetke so zaradi novega snega odete v belo odejo, kar daje mestu lagun svojevrsten mikavni videz. Z gorovja Adamella se je utrgalo več plazov, ki so podrli nekaj planinskih koč. Razen tega so povzročili ogromno škodo po gozdovih. Po Krasu divja silna burja. V Florenci je opeka s strehe slučajno zadela neko žensko na glavo, ki je par minut pozneje umrla. Nič manj hudi so bili viharji v južni Italiji, posebno v Tarentskem zalivu. Tovorni parnik »Impavido«, ki je bil na poti iz Cagliarija v Benetke z tovorom soli je presenetil v Tarentskem zalivu hud snežni vihar. Parnik je tako poškodovalo, da ga je posadka 12 mož z rešilnimi čolni zapustila, nakar se je razbil ob obali. Na Krasu, posebno v okolici Št. Petra, so se pojavila močna krdela volkov, ki povzročajo med drobnico mnogo škode.

Newyork, 9. marca, g. V Ameriki so divjali v zadnjih 24 urah silni viharji z velikimi vremenskim neprilikami. Gosti snežni viharji so povzročili po raznih državah, posebno v srednjem zapadu in južnem zapadu ogromne zamete, kar je povzročilo v železniškem prometu občutne zamude. V Chicagu je divjal snežni vihar, ki je zahteval 11 človeških žrtev in povzročil tudi veliko stvarno škodo. Tudi v Newyorku je povzročil vihar znatno škodo. Mestni del Brooklyn so poplavili morski valovi. Na nekaterih cestah je stala voda dva metra visoko in poplavila številne prostore v kleteh, pri čemer sta utonili tudi dve osebi. Okoli 40 oseb, deloma s težkimi, deloma z lahkimi poškodbami so morali prepeljati v bolnico. Tudi promet s parniki je zaradi viharjev na morju močno trpel.

Newyork, 9. marca. d. Snežni viharji in mraz so povzročili v srednjem zahodu in južnem zahodu Zedinjenih držav, v Illinoisu in Luisiani, posebno v bombažnih nasadih znatno škodo. Zaradi viharjev so prispeli mnogi prekoatlantski parniki v Newyork z znatnimi zamudami.

London, 9. marca. V vsej Angliji vlada zelo mrzlo vreme. Davi je pričel naletavati sneg. V doverskem prelivu je divjal silen vihar. Že več dni zadržujejo viharji morski promet. V izlivu reke Humber se je potopil v soboto majhen londonski parnik. Zaradi snežnega viharja je bila rešilna akcija zelo otežkočena. Končno so vendarle rešili posadko 17 mož.

London, 9. marca. AA. Skoro po vsej Angliji je zapadel visok sneg. Promet je bil na več krajih prekinjen. Posebno hudi so bili snežni viharji in zameti v Londonu. Promet v Rokavskem zalivu je bil prekinjen.

Misli ob polemiki o Petražickem

Predsednik kongresov evropskih manjšin g. dr. Josip Wilfan nam je poslal naslednje zanimivo pismo.

Spoštovani gospod urednik!

Neki moj prijatelj me je opozoril na dopis profesorja dr. Frana Ilešiča v »Jutru« od 6. in na pojasnilo profesorja dr. Evgena Spektorskega v »Jutru« od 7. t. m., ki se tičeta Leona Petražickega, profesorja prej na petrograjski in zdaj na varšavski univerzi. »Jutro« od 15. februarja je bilo poročalo, da je prof. Spektorski predaval o »ruskem pravnem filozofu L. I. Petražickem, ki je bil profesor na petrograjski univerzi in živi sedaj v Varšavi.« Prof. Ilešič je hotel to popraviti, češ »Petražicki je Poljak«, ter je vprašal, »kako to, da je Petražicki v Ljubljani postal Rus.« Ob enem je izrazil sigurno pričakovanje, da prof. Spektorski pojasni, »kako je to bilo, da je takšno poročilo prišlo v »Jutro«. Odgovor prof. Spektorskega pojasnjuje stvar, v koliko se njegove osebe tiče, na način, ki mora, kakor se mi vidi, povsem zadovoljiti prof. Ilešiča. Prof. Spektorski pravi, da v svojem predavanju ni mislil na to, da bi Petražickemu pripisal rusko narodnost, in da je onim, ki so ga poslušali podal vse one podatke, ki jih priobčuje prof. Ilešič.

Za neprizadetega motrilca bi bila torej stvar »Petražicki« med prof. Ilešičem in prof. Spektorskim zaključena. Toda zadeva ima tudi neki širši pomen in je, če se ne motim, v zvezi s predmeti, s katerimi se, seveda brez znanstvene ambicije, pečam tudi jaz in o katerih sem pri praktičnem delu prišel do nekaterih bolj ali manj določnih nazorov. Zato Vas, spoštovani gospod urednik, prosim, da mi dovolite priobčiti Vašim čitateljem nekaj svojih misli o onem širšem vprašanju, za katero je stvar »Petražicki« ilustrativen primer.

Omejivši se popolnoma pravilno, zgolj na vprašanje svoje osebne odgovornosti, prof. Spektorski, ki pač ni sam pisal poročila o svojem predavanju, prav za prav ni odgovoril na vprašanje prof. Ilešiča v tistem obsegu, v katerem ga je prof. Ilešič postavil, ko je pisal, da »prof. Spektorski sigurno pojasni, kako je to, da je takšno poročilo prišlo v »Jutro«. Po lojalnem pojasnilu prof. Spektorskega ostanejo za »takšno« poročilo samot ri razlage: ali je poročevalec napačno razumel prof. Spektorskega, ali je hotel on storiti to, kar ni hotel storiti prof. Spektorski, namreč prikazati Poljaka Petražickega za Rusa, ali pa je Petražickega imenoval ruskega pravnega filozofa v drugem pomenu, kakor je to razumel prof. Ilešič. Meni se zdi, da je treba dve razlagi odkloniti. Poročilo v »Jutru« z dne 15. februarja o predavanju prof. Spektorskega je očividno pisano po nekom, ki je to predavanje prav pozorno poslušal in dobro razumel. Izključeno je, da bi poročevalec ne bil pravilno iz tega predavanja razumel prav samo onih podatkov o osebi Petražickega, ki jih je prof. Spektorski priobčil svojim slušalcem in z druge strani, prof. Ilešič čitateljem »Jutra«. Prav tako se mi vidi malo verjetno, da bi bil hotel poročevalec »Jutra« biti bolj ruski kakor Rus Spektorski ter namenoma pretvoril Petražickega iz Poljaka v Rusa.

Ostane torej tretja razlaga, da je pravni filozof Petražicki za poročevalca bil ruski v drugem pomenu, kakor misli prof. Ilešič. S tem nikakor nočem reči, da bi stvar v poročilu, za katero gre, ne mogel zapeljati v zmoto nepoučenega čitatelja. Če berem o nekem ruskem pravnem filozofu Petražickem, da je bil profesor na petrograjski univerzi in da živi sedaj v Varšavi, a ne vem prav nič o njem, bom lahko domneval da je on Rus, ne vprašaje se dalje, ni-li Petražicki prej poljsko kot rusko ime in ne kaže li sedanje bivališče njegovega nosilca, da je prej poljske kot ruske narodnosti. Poročila v novinah se pa ne pišejo vsa brez izjeme za povprečnega nepoučenega čitatelja. Nekatera so vendar namenjena ožjemu krogu in prihajajo tudi iz takega ožjega kroga ter se morejo priznati za dovol različno pisana, če ne povzročajo nesporazumljenj med onimi, ki jim tvarina ni tuja. Za take je tudi, ne samo v konkretnem primeru Petražickega, nego vobče, drugo, označevati nekoga za ruskega pravnega filozofa, in drugo, trditi o njem, da je ruske narodnosti.

Problemi, s katerimi se bližje pečam, so me prisilili razlikovati predvsem narodno in državno pripadnost. Ker so nekateri narodi dobili ime od države ali dežele, v kateri živijo, a drugi narodi so spet dali taki državi ali deželi svoje ime, se dogaja, da se z istim imenom označuje kolikor državna toliko tudi narodna pripadnost. Primer Petražicki pa kaže še neko tretjo, čeprav bolj redko možnost. V kolikor se more in, ker to odgovarja resničnemu stanju, tudi mora govoriti o nekem narodno določenem (opredeljenem) duhovnem življenju, in v kolikor kdo v svojem individualnem duhovnem življenju pripada takšnemu narodnemu krogu, je lahko v tem oziru n. pr. nemški, med tem ko je po narodnosti poljski in po državni pripadnosti ruski. Vprašanje je zmerom, katero pripadnost imamo v mislih, ko rabimo takšne označbe, kakršne so n. pr. ruski, poljski, nemški itd. Jaz sebi ne prisvajam pravice, da razsojam o tem, ali spada Petražicki po svojem znanstvenem delu, po jeziku svojih publikacij, po njihovem duhu, po njihovi orientaciji, po duhovnih strujah, ki so se v njem stekale in se iz njega spet izlivale, prej v ruski kot v poljski krog. V prvem primeru bi ga prav lahko nazivali ruskega pravnega filozofa, ne da bi mu s tem odrekali poljsko narodnost. Dokler naša terminologija ne postane bolj precizna, bomo vedno izpostavljeni takim nesporazumljenjem. Saj govorimo tudi o angleških piscih, medtem ko eden ali drugi izmed njih ni Angež nego Irec, z druge strani o nemških, ki niso pripadniki Nemčije nego Avstrije ali celo Švice. V nekaterih primerih, zlasti v nemščini, se morejo nesporazumljenja preprečiti s tem, da se za označbo državne pripadnosti rabi drugačen izraz kakor za analogno narodno pripadnost. Tako pravijo baltiški Nemci o sebi, da so estländische, letländische, ne estische, letische Deutsche; analogno se Nemci na Ogrskem imenujejo ungarländische Deutsche. V slovenščini bi se morda moglo izpeljati enako razlikovanje v primeru, ki nas posebno zanima, med nazivom italijanski in laški, če bi prvega pridržali izključno za državno, drugega izključno za narodno pripadnost. Kako naj bi se na poseben način označevala taka ne duhovna in ne državna, nego neke tretze vrste pripadnost, kakršna je podana v primeru prof. Petražickega, pa zares ne vem. Ni dvoma, da leži v tem neka nevarnost ne samo nesporazumljenj nego tudi zlorab, posebno na škodo malih narodov, katerih narodnost se sicer priznava, a avtonomija njihovega duhovnega življenja oporeka.

Blagovolite, gospod urednik, sprejeti zagotovilo mojega odličnega spoštovanja.

Dr. Josip Wilfan.

Pomorski sporazum med Turčijo in Sovjetsko unijo

Carigrad, 9. marca. AA. Turški zunanji minister in ruski poslanik v Angori sta podpisala zapisnik o omejitvi pomorskega oboroževanja Turčije in Sovjetske unije v Črnem morju. Zapisnik določa, da ne bo nobena teh držav naročila ali pa sama zgradila v ladjedelnici vojne enote, ki bi bila namenjena očvrstitvi vojne mornarice v Črnem morju ali sosednjih morjih, ne da bi 6 mesecev prej obvestila o tem drugo državo.

Obsodba v procesu proti menjševikom

Moskva, 9. marca. s. Sodišče v Moskvi je v procesu proti menjševikom po 25urnem posvetovanju obsodilo glavne obtožence Gromana, Šera, Sukanova, Ginsburga, Jakubovića, Petunina in Findjenatavskega na 10letni zapor, ostalih sedem obtožencev pa na zapor od 5 do 8 let.

Madžarsko-italijanski poseti

Budimpešta, 9. marca. p. Podpredsednik italijanskega parlamenta Emilie Bodrero je dospel v Budimpešto, kjer ga je na kolodvoru sprejel prosvetni minister Klebelsberg. Listi ga slave kot navdušenega pobornika italijansko-madžarskega prijateljstva.

Sušak, 9. marca. n. Že nekaj dni se mudi v Opatiji bivši madžarski minister za trgovino baron Sztereny, znan pobornik madžarsko-italijanskega prijateljstva. Včeraj je posetil razne znamenitejše osebnosti na Reki.

Izgredi pri protikomunističnem procesu v Kasslu

Berlin, 9. marca AA. Pri razpravi proti 97 komunistom, obtoženih, da so kršili red in mir, je prišlo v Kasslu do nemirov. Komunisti so razbili neki narodno socialistični shod. Davi so odšli obtoženci s številnimi pričami, ki so nosile rdeče trakove na rokavu, v spremstvu tisočev pristašev na sodišče. Ker je policija hotela preprečiti sprevod, so se priče odrekle pričevanju, nakar je sodnik odgodil razpravo na prihodnji dan.

Nameravani vagonski davek črtan

Beograd, 9. marca. AA. Na osnovi poročila gospodarskih organizacij je finančni minister ukinil takse dravske banovine za nakladanje in razkladanje vagonov. Naknadno je dravski banovini dovoljeno povišanje takse za električni tok.

Poplave Save

Brod na Savi, 9. marca. n. Sava je nenadoma pričela ponovno naraščati. Danes je dosegla 6.92 m nad normalo. Pri Rači se je razlila ter preplavila velike komplekse zemljišč, docela pa je zalila vas Poloj pri Bosanskem Brodu. Iz vseh strani prihajajo poročila, da naraščajo tudi druge reke zlasti Vrbas, Una in Ukrina. Nad Slavonskim Brodom so se pojavili galebi v veliki množini. Ker so te ptice izredno redki gostje teh krajev, trdijo brodarji, da bodo prišle letos še hude vode ter da bo napravila poplava še mnogo škode.

Iz državne službe

Beograd, 9. marca p. Današnje »Službene Novine« objavljajo ukaz ministra za socialno politiko in narodno zdravje, s katerim je napredoval v I/7 dr. Bog. Dragaš, višji pristav v šoli za bolniške strežnice v Ljubljani. Z ukazom ministrstva za trgovino in industrijo je napredoval za profesorja I/7 na državni srednji tehnični šoli Roman Gregel.

Zbor učiteljstva v krškem okraju

Učitelji krškega okraja so zborovali v soboto 7. t. m. v osnovni šoli v Krškem ob res številni udeležbi organiziranega članstva. Otvoril je zbor predsednik gospod Vanič Janko in podal nato besedo znanemu veščaku g. Lovrenčiču iz Maribora, ki je predaval o sodobni šolski telovadbi, katere smoter je, izogniti se docela okostenelim metodam, ki niso v skladu z današnjo dobo. Predavatelj je nato še z učenci praktično izvedel zanimive telesne vaje v smislu modernih načel. Sledilo je prav zanimivo predavanje kapetana fregate v pokoju g. Vladimira Pfeiferja o podmornicah.

Za tem so se obravnavale razne stanovske zadeve. Prezrla se tudi ni spomenica UJU, poverjeništva Ljubljana, s katero se je učiteljstvo soglasno strinjalo in jo v polnem obsegu potrdilo. Kritika nekaterih zastopnikov banskega sveta ob priliki zasedanja je izzvala tudi ostro resolucijo, ki jo je učiteljstvo sprejelo v svojo obrambo. Županiku g. Pafliku, banskemu svetniku, ki je v javnosti tako možato nastopil v obrambo učiteljstva, pa se je sklenila poslati pismena zahvala. H koncu se je priporočalo vsemu učiteljstvu, da se 19. t. m. z deco udeleži maše, ko se bodo brale molitve za primorske Slovence, kar so navzoči toplo pozdravili.

Celjski učiteljski zbor

V soboto je zborovalo učiteljstvo celjskega okraja v mestni narodni šoli. Ob 8. se je vršil sestanek učiteljstva kmetskih in gospodinjskih nadaljevalnih šol, kjer se je ugotovilo, v koliko, kje in kako bo treba to važno šolstvo še dvigniti in razširiti. Ob 9. je predsednik upravitelj g. Gosak s Teharja otvoril društveno zborovanje ter poleg gostov pozdravil nad vse lepo udeležbo 152 učiteljev in učiteljic, kar znači 88 odst. učiteljstva v okraju.

Zaradi obolelosti pisatelja g. Fr. S. Finžgarja je bilo njegovo predavanje o slovenskem kmetu preloženo v majnik in je tokrat predaval umetnostni zgodovinar gospod Marjan Marolt o umetnostnih spomenikih mesta Celja. Uvodoma je razpravljal o bistvu umetnosti in o delih stare umetnosti na Slovenskem ter je dokazoval, kako že izza globokega srednjega veka tu nismo zaostajali za ostalim kulturnim svetom. Podrobno je obravnaval nastanek, stil, kipe, slike in okraske celjskih cerkva, grofijo z znamenitim stropom ter ostale javne umetnine v Celju. Navedel je tudi rezultate lastnih raziskovanj v Marijini cerkvi, katerih nadaljevanje obeta najdbo grobnice celjskih grofov. Zelo koristno predavanje je nudilo pogled v vrsto važnih umetnostnih in deloma novih odkritij ter je bilo tudi v zvezi z narodno zgodovino. G. predavatelj je žel obilo tople zahvale.

Statistika o izvenšolskem delu učiteljstva v okraju, ki je bila predložena na pristojna mesta, priča o požrtvovalnem udejstvovanju stanu v narodu. Ta aktivnost naj se ponekod še poveča, a naj ne bo nikdar v škodo glavnemu učiteljevemu delu v šoli. V debati se je priporočalo nadaljnje snovanje javnih ljudskih knjižnic, katerih uspeh naj pripravljajo že šolske mladinske knjižnice. Podporo prosvetnemu delu in njegovo evidenco v okraju naj vodi poseben odsek v odboru z gdč. Zupančičevo in g. Pogačnikom. Sledila je razprava o izgledih izboljšanja položaja učiteljstva. Ob navodilih nadzornika g. Pestevška so se rešila nekatera šolska-upravna vprašanja. Polna 8letna šolska obveznost tudi preko 14 let starosti obsega le letnike, ki so vstopili v narodno šolo po uveljavljenju zakona o narodnih šolah. Sledilo je poročilo o 3 okrajnih učiteljskih knjižnicah, ki se bodo mogle s prejeto podporo preustrojiti in izpopolniti. Pojasnjeval se je uspešen način navajanja šolske mladine k štednji potom šolskih hranilnic — čebelic. V debati se je pokazalo, da je učiteljstvo ponekod že skoro leto dni brez stanarine. Društvo bo v tej zadevi primerno ukrenilo.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Oblačno z malim razvedrivanjem, temperature zmerne, vreme še nestalno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Barometerska depresija, ki se še zadržuje v področju južne Evrope in ki je povzročila zelo slabo vreme z raznimi padavinami, je v poslednjih 24 urah nekaj oslabela ter se je zato pritisk nekaj povišal. Iz področja severne Evrope, kjer leži razprostrt anticiklon, se je le-ta razširil nekoliko proti jugu. Pritisk je v splošnem narasel za 2 do 5 mm, največ v centralnih in vzhodnih krajih. Temperature so večinoma padle za 1 do 4 stopnje.

Dunajska vremenska napoved za torek: Pretežno oblačno, mestoma lahke padavine. Nekoliko toplejše vreme.

Naši kraji in ljudje

Po pevskem prazniku

Ljubljana, 9. marca.

V nedeljo se je vršil v prostorih Glasbene Matice ob 10. prvi redni letni občni zbor Hubadove župe, ob 15. pa veliki koncert v dvorani hotela »Uniona«, kjer je nastopilo 13 v Hubadovi župi včlanjenih zborov, o čemer je obširno poročalo že ponedeljkovo »Jutro«. Zaradi točnosti navajamo, da je bilo na občnem zboru po svojih odposlancih zastopano 21 od 26 včlanjenih društev, kar močno priča, da je z novim imenom dobila naša osrednja pevska organizacija tudi mnogo novega življenja in zanimanja.

Pogrešali smo pevcev iz Gorenjske (ako izvzamemo »Domžale«), ki smo jih bili vajeni dosedaj srečavati na vseh skupščinah in skupnih koncertih Kje pa je tudi Dolenjska in Notranjska? Ali v Novem mestu in drugih krajih nič ne pojo? Upamo, da bomo še letos zbore, ki na nedeljskem koncertu niso mogli nastopiti, slišali na koncertu, ki se nam obeta na pomlad. K impozantnemu številu 700 pevcev, ki so nastopili v nedeljo, naj se pridruži še drugih 700 že organiziranih pevcev, pridruži naj se k skupni pevski organizaciji tudi naša metropola na severu, Maribor, ali pa naj tam ustanove za ozemlje bivše mariborske oblasti predvideno pevsko župo »Bratov Ipavcev«.

Odbor je bil soglasno izvoljen lanski, le namestnik pevovodje je g. Vinko Rupnik. Poleg že omenjenih brzojavk Nj. Vel. kralju, prosv. min. in Savezni upravi, je bila poslana z zborovanja brzojavka tudi ministrskemu predsedniku P. Živkoviću.

Ob priliki jubileja Glasbene Matice ljubljanske se obetajo velike pevske prireditve (pevska razstava, skupščina Jugoslovenske pevske zveze in Vseslovanske pevske zveze, pevski festivali itd.). Do takrat naj se poglobi delovanje pevskih društev v lastnih delokrogih, naj se do potankosti urede razmere v osrednjih pevskih organizacijah, da bo mogoče izpeljati velike načrte in da bomo Slovenci tudi s petjem drugim vzor. Za nedeljsko delo in užitek pa vsej naši pevski armadi iskrena hvala!

Bojan Smerkolj †

Ljubljana, 9. marca

V bolnici je umrl v nedeljo Bojan Smerkolj, član ljubljanske drame, inspicijent in igralec. Te kratke vrstice mnogo premalo povedo o tragediji tega našega priljubljenega kolege, resnega igralca in vestnega člana. Premalo povedo o tragediji mladega družinskega očeta, ki zapušča žalujočo ženo in troje otročičkov.

Zakaj baš v teh časih se odigrava v naši največji bližini toliko tihih žaloiger, da jih komaj opazimo. Tiho in brezbesedno počasno umiranje v tisti naši slovenski odpovedi in opojni nadi na boljšo bodočnost... Dolga leta se je naš kolega boril z zavratno boleznijo, s tuberkulozo. Nikdar ni obupaval, vedno je trdno upal na popolno ozdravljenje. Lani se je res zelo okrepil na Vršiču in se je vrnil v gledališče ves prerojen. Na žalost je bilo izboljšanje samo začasno. Pred dobrim tednom je navalila bolezen še z večjo silo. Moral je v bolnico in v nedeljo je podlegel neizprosni morilki.

Taka je tragedija življenja in smrti našega kolege Bojana Smerkolja. Po vojni, skoro naravnost z italijanske fronte, je prišel v ljubljansko dramo, ki jo je ljubil z zvestobo in s prepričanjem do smrti. Igral je nebroj malih in malo vidnih ulog. Vendar pa je bila njegova glavna, čeprav neopažena uloga mnogo večja od marsikatere pohvaljene uloge: bil je 12 let vzoren inspicijent našega gledališča. Inspiciral je nad 4000 predstav.

Zadnja njegova uloga je bila pek Bavdek v »Treh vaških svetnikih«. Kdor ga je videl, ga ne bo tako hitro pozabil. Z najmanjšimi sredstvi, ki pa so bila umetniško skoz in skoz kvalificirana in veljavna, je s svojim suhim humorjem vzbujal toliko neprisiljenega smeha, da ga je občinstvo komaj čakalo, da se spet pojavi. Njegov stavek v prvem dejanju: »Pa so vsi s Potoka?« in njegov nastop v tretjem dejanju pa bosta ostala tudi njegovim kolegom trajno v spomin.

Prav v tej ulogi je praznoval tudi jubilejček: ravno na dan premiere te igre je poteklo 12 let njegovega angažmana. Kako je bil na to prav po svoje skromno ponosen in stanovsko vesel! In mi smo bili z njim vred ponosni, zakaj naš pokojni je spadal med one kolege, ki smo ga vsi ljubili. In spoštovali; spoštovali zaradi njegove tihe vdanosti. Zaradi njegove brezbesedne tragedije.

Njegov cerkovnik v Cankarjevem »Pohujšanju« spada gotovo med najboljše slovenske tipe, kar jih je ustvaril kak sodoben naš igralec. Na turneji ljubljanske drame ga je igral s takim uspehom, da so ga povsod posebej opazili in omenili. Lahko trdim, da so prav to njegovo figuro od vseh Cankarjevih oseb povsod prvo razumeli in se ji najbolj presrčno smejali.

Kako zvest je bil turneji do konca! Izmučen in bolan je hitel urejevat oder takoj, kamorkoli smo prišli. Bili so kraji, kjer smo igrali na deskah, ki so bile položene na sodčke. Pravi Strizeji! Tu si nam ti, dragi Smerkolj, sam že v senci blede smrti, nudil vzgled zvestega oderskega delavca. Hvala ti, hvala!

Njegovo zadnje delo je bila režija »Divjega lovca« pri ljubljanskih gasilcih. Bil je tako ponosen na svoje gasilce-igralce, da je vedno govoril o njih. Nekaj dni pred uprizoritvijo nam je prišel ves srečno razburjen povedat: »Pomislite, na predstavo pride Finžgar!« Kako je bil srečen! Niti v groznih črnih nočeh v bolnici ni zapustil teatra. V brezupnem boju s smrtjo je v bolnih sanjah klical v nemo mrzlo noč: »Zastor« — »Zvonec« — »Začnimo« — »Zastor dol!«

Zdaj je prišel nebeški inspicijent po te, dragi Smerkolj, zadnji zvonec bo zapel, zadnjikrat bo padel zastor. Z Bogom, prijatelj!

Fr. Lipah.

Gospe Anki Womerjevi v spomin

Maribor, 9. marca

Bilo je 27. julija lanskega leta, ko si se peljala ob strani svojega moža mimo lepih spodnještarskih vasi, skozi zelene poletne pokrajine — rekla bi rajši — ko si se peljala, draga mi prijateljica, skozi »poletje svojega življenja«.

V idiličnem šmarju pri Jelšah si stala prvikrat mlada, 18-letna učiteljica za katedrom — še si hrepenela domov k svoji materi. Še stoji ona hiša v Št. Vidu ob Grobelnem, kjer si stanovala, ko si tu našlo svoje drugo mesto. Namestu stare šole je nastala nova, poleg pa še stoji ista cerkev, enako ozka in popravila potrebna ko takrat. In nesla te je pot dalje, tja v tiho Gotovlje pri Celju. Vedno še isto šolsko poslopje, iste šolske sobe in klopi, in vendar vse tako pusto, tako drugače — onega lepega dehtečega vrta ni več pred šolo kakor takrat in njih vrtnar, njih vzgojitelj, kje je? Kje si dragi nadučitelj Brinar, ki si vodil to mlado učiteljico Ankico Kalškovo z dobrim nasvetom na ono višino zmožnost! da se lahko reče, da je bila najboljša, najvzornejša slovenska učiteljica. Hrepenenje mladega srca Te je vleklo odtod v drugi kraj, v drugo življenje. Konjice! Rojstne hiše Tvoje ni več — spotoma si šla v cerkve. Lep glas župnikov je ravno zapel blagoslov »tantum ergo«, še enkrat Te je blagoslavljala rojstna fara. Rosno je bilo Tvoje oko.

»Pred tem oltarjem sem stala včeraj pred šestnajstimi leti« si šepetala in po isti cesti kakor pred šestnajstimi leti, si se vozila naprej. Samo za hip Te je pozdravila še enkrat čadramska cerkev izpod zelenih logov. Tu si pela prvorojenki uspavanke — pa le en teden si se veselila svoje sreče, mož je moral v vojno, tu v Čadramu si zibkala svojega sinčka, vojne še ni bilo konec. Poučevala si, vzgajala otroke, skrbela za moža in še našla tolažbe in dober nasvet za druge, bolj nesrečne, bolj obupane. Odtod si šla prvikrat trnjevo pot v nemški Gradec izprosit dopust za moža. Pa šele po končani vojni si mogla najti ono, tako dolgo zaželjeno srečo. Gori visoko nad Dravo v ponemčeni Muti si našla to, po čemer si tako dolgo hrepenela. Tu si pokazala svojo učiteljsko spretnost v polni meri, tu si vzgojila, še enkrat mati, svoje tri ljubljene otročičke. In vendar le prehitro so minula leta. Dobri vzgoji svojih otrok si žrtvovala svojo šolsko srečo. Pustila si svoj tako ljubljeni poklic, preselila si se z družino v Maribor. Zadnja postaja Tvojega pisanega življenja! Komaj si si po dolgem iskanju uredila zaželjeni kotiček, Te je že zagrabila zavratna bolezen. Še enkrat si šla trnjevo pot v Gradec, — prepozno.

Ob Tvojem grobu stoji Tvoj mož in gleda z obupom pred se. Preplašeni plakajo tu Tvoji trije otroci. Kaj so izgubili v Tebi, bodo izvedeli šele takrat, ko jih bo prvikrat sprejel lažnivi, prevarljivi svet. — Ob Tvojem grobu plakajo vsi nekdanji učenci in učenke, vsi prijatelji in prijateljice. In zadnji Tvoj učenec, Tvoj mali Pavelček Ti trosi v temni, zgodnji grob z rosnimi očmi prvo pomladansko cvetje.

Dr. Mila Strmškova.

Jubilej priljubljenega zdravnika

Št. Jurij ob juž. železnici, 9. marca.

V ožjem krogu svoje rodbine v Št. Juriju ob južni železnici bo praznoval v torek 10. t. m. 60 letnico svojega življenja priljubljeni in požrtvovalni zdravnik g. dr. Vladimir Mogilnicki, po rodu Ukrajinec, ki ga je svetovna vojna ozko zvezala z življenjem našega ljudstva, med katerim je ostal tudi po svetovni vihri.

Dr. Vladimir Mogilnicki je bil do leta 1914. odličen narodni delavec in dobrotnik ukrajinskega ljudstva v Bučaču v tedanji avstrijski Galiciji blizu ruske meje. Kakor našim rojakom v Dalmaciji in Istri tako tudi Ukrajincem v Galiciji avstrijska vlada ni privoščila omike in je zanemarjala vzgojo mladine. Dr. Mogilnicki je v svojem domačem kraju zgradil na lastne stroške konvikt, v katerem so vzgajali revno ukrajinsko deco. Teden dni pred napovedjo vojne so dr. Mogilnickega povabili pod pretvezo, da bo o neki zadevi zaslišan, na policijo in ga s soprogo in najstarejšim sinom Vladimirom poleg mnogih drugih Ukrajincev poslali kot rusofila v internacijo v Thalerhof pri Gradcu Hišo in gospodarstvo dr Mojilnickega pa je podivjana drhal medtem zažgala in uničila. Ko je jeseni leta 1915. umiralo v Thalerhofu dnevno po 30 internirancev za različnimi boleznimi, je bil dr. Mogilnicki, čeprav sam interniranec, edini, ki je lajšal gorje zapuščenim slovanskim pregnancem Uradni zdravniki so prihajali med internirance le z bičem v roki Tedanji proslul polkovnik Stadler je javno zagrozil. da ne pride iz taborišča internirancev nihče več živ.

Ko je bila pomladi leta 1917. izdana amnestija, je bil dr. Mogilnicki izpuščen iz thalerhofskega taborišča, a prepovedano mu je bilo, nastaniti se v Galiciji ali na Češkem. Zato si je izbral južno Štajersko, samo da ne bi živel med Madžari ali Nemci. Javil je to svojo odločitev oblastvu, ki ga je poslalo kot zdravnika v taborišče židov v Blagovni pri Št. Juriju ob južni železnici. Isto pomlad sta bila izpuščena iz internacije tudi soproga in najstarejši sin dr. Mogilnickega Vsi so se tako nastanili v Blagovni. V svojem rodnem kraju je še imela rodbina dva sina in hčerko v najnežnejši mladosti, ki jih ni smela obiskati. Sin Roman je umrl, sin Leon je prišel po maturi leta 1921. od sorodnikov k staršem v Št. Jurij, nakar je študiral medicino in je danes zdravnik v Higijenskem zavodu v Ljubljani. Še prej je prišla k staršem hčerka, ki študira sedaj na ljubljanski univerzi medicino. Najstarejši sin je kemik v Zagrebu.

Ko je bilo razpuščeno židovsko taborišče na Blagovni, se je hotel dr. Mogilnicki vrniti v domovino. Ta njegov namen se je razširil med ljudstvom šentjurske okolice in nekega dne se je oglasilo pri ukrajinskem zdravniku odposlanstvo domačinov in mu razodelo iskreno željo, naj ostane med Slovenci. Dr. Mogilnicki je prošnji ustregel in ostal zasebni zdravnik v Št. Juriju.

Priljubljenemu jubilantu bodi naključenih še mnogo let!

Nova blaznica v Savinjski dolini

Žalec, 9. marca.

Adaptacija graščine Pumberga, ki jo preurejajo za banovinsko blaznico, naglo napreduje in bo v kratkem zaključena. Delo ni bilo lahko. Od oktobra lani dalje je bilo dnevno uslužbenih do 120 delavcev tvrdke »Slograd«, ki je popolnoma preuredila dvorane in okolje. Posebno moderni so prostori uprave, kuhinja in umivalnica za posodo. Seveda je tudi že izvršena instalacija elektrike. Hodniki so prostorni in zračni.

Z novo blaznico bo Studenec znatno razbremenjen. V Plumberku bo prostora za preko 200 bolnikov, a že v nekaj dneh jih nameravajo v provizorično urejenih sobah nastaniti okrog 100 Stroški prezidave iznašajo okrog 2 milijona dinarjev, kar za tako delo niti ni mnogo. V načrtu pa so še nekatera potrebna stanovanjska poslopja in infekcijski paviljon.

Ali so res ženske krive gospodarske krize

kakor pravi beograjski katoliški profesor teologije

Beograd, 9. marca.

Katoliški profesor teologije, frančiškanski pater g. Peter Vlašić je v nedeljo dopoldne v beograjski katoliški cerkvi v Krunski ulici pridigoval o dolžnostih in nalogah zakoncev. Tolmačil je sveto pismo, po katerem je mož glavar družine, ki mora ljubiti svojo ženo in za njo skrbeti. Zato pa mora tudi žena spoštovati svojega moža, ga ubogati in mu biti pokorna. Obširno je nato g. Vlašić razpravljal o dolžnostih žene in je prišel do naslednjih zaključkov, ki jih blagovolite pretehtati po svoje:

— Dandanes se od vseh strani čujejo tožbe o hudi gospodarski krizi, ki je objela ves svet. Veliki državniki in modre glave propučujejo vzroke in iščejo leka. Gotovo se ne motim, če rečem, da so žene v veliki meri krive tega gospodarskega zla. Tako na eni strani zaradi prevelikega razkošja, ki se mu vdajajo mlade kakor starejše dame, meščanke in kmetice, za kar ne zadostujejo redni prejemki in se je zato treba zadolževati. Na drugi strani pa žene prekoračuejo delokrog svojega poslovanja, vsiljujejo se v javno življenje in ozrivajo može, ki zaradi tega ostajajo brez posla in s tem tudi brez sredstev za življenje.

— Po božjem naročilu je ženino področje dela v hiši. Ona mora voditi gospodinjstvo, roditi in vzgajati otroke v božjem strahu in človeškem dostojanstvu, da postanejo dobri verniki in čestiti rodoljubi. To vzvišeno socialno nalogo žene je lepo poudarila filozofija našega naroda, ki pozna pregovor: Žena podpira tri ogle hiše. V svoji hiši je žena kraljica, srce svoje družine in kot taka zelo važen faktor človeškega društva. Čim pa prekorači hišni prag se izgubi kakor riba na kopnem.

— Mnogim modernim ženam je postalo tesno v tihi domači hiši, zato jo zapuščajo in se odpravljajo v burno življenje, dopuščajo, da jim otroci rastejo kakor divja trava v šumi. Take ženske se bavijo z delom, ki pripada moškim. Dandanes mnogi moški zaradi žensk nimajo zaslužka. Povsod v javnem življenju srečate ženske. V šolah je več učiteljic kakor učiteljev. V tovarnah je več delavk kakor delavcev. Več uradnic kakor uradnikov. Poglejte v trgovine: več nameščenk kakor nameščencev. Mnogi moški nimajo dela, ker so jim ga ugrabile žene. Mnogi uradniki ne morejo dobiti službe, ker jo že imajo žene. Mnogi zdravniki nimajo koga zdraviti, ker bolnike zdravijo žene. Mnogi absolvirani pravniki nimajo kaj pisati, ker je tipkaric na pretek. Navadno se dogaja, da žena od svojega zaslužka le malo daje za hišo, pač pa zahteva od moža, da se on briga za gospodinjstvo in družino. Kar pa ona sama zasluži, je seveda njena osebna last, ki jo lahko potroši čisto zase. A seveda tudi ta ne zadostuje za nenasitne želje.

— Vsak lahko uvidi žalostne posledice takega ravnanja. Možje so brez posla in nimajo kaj prinesti domov. Ženske pa imajo zaslužek, toda ne čutijo potrebe, da bi se brigale za gospodinjstvo. Kako tedaj ne bi bilo gospodarske krize? Naj se ženska vrne k tihemu delu ob domačem ognjišču in naj prepusti javno delo moškemu! Tedaj boste videli, da se bo današnje težavno stanje znatno zboljšalo...

Tako je pridigoval č. oče Vlašić. In je vzbudil v prestolnici precej senzacije. Vi, pa, kakor rečeno, presodite po svoje.

Kanalizacija Bleda

Bled, 9. marca.

Najpomembnejše gradbeno delo v letošnji sezoni je gotovo neobhodno potrebna kanalizacija Bleda, s katero se bodo izboljšale higijenske razmere na Bledu. Vsa umazana voda s cest in dvorišč se je dosedaj iztekala z jezero, kar v higijeničnem pogledu gotovo ni bilo na mestu. Načrt za kanalizacijo je napravil inž. g. Klopčar iz Ljubljane, a kanalizacijska dela je prevzela stavbna tvrdka Slavec iz Kranja. Kanalizacijska dela, ki bodo veljala okrog dva in pol milijona Din, so se pričela že pred mesecem dni in naglo napredujejo.

Glavna zbiralna cev bo tekla od Kendovega kopališča pod Gradom mimo Parkhotela po Vidovdanski cesti na Mlino do Jezernice in dalje ob njeni strugi v Savo Bohinjko. Glavni zbiralni kanal bo sestavljen iz ogromnih betonskih cevi, ki imajo v premeru 120 cm in tehta vsaka okrog 1200 kg. Te cevi že polagajo v do sedem metrov globoke jarke. Po Čolnarski ulici na Mlinem je glavni kanal že izpeljan in so ga začeli sedaj polagati že po Vidovdanski cesti v smeri proti Bledu. Delo po Vidovdanski cesti bo le počasi napredovalo, ker je teren delno skalnat in bo treba skale odstraniti.

Stranski kanali, ki bodo priključeni na glavni zbiralni kanal, so že izpeljani v Cerkveni, Grajski, Cankarjevi in Prešernovi cesti. Priključiti bo treba samo še hišne priključke privatnih strank Kanalizacija bo izvedena pretežno po cestnem terenu od Mlinega dalje ob Jezernici do Save Bohinjke, pa tudi po privatnem zemljišču.

Vsa kanalizacijska dela morajo biti dogotovljena do 1. junija, ko se prične glavna sezona. Tako bo Bled po mnogoletnem obotavljanju vendarle odstranil te higijenske nedostatke.

Elitni Kino Matica

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer.
Premiera popularne Millöckerjeve operete iz študentovskega življenja

DIJAK PROSJAK

V glavnih vlogah
H. H. Bollmann
komorni pevec
Jarmila Novotna
primadona državne opere v Berlinu
FRITZ SCHULTZ, TRUUS v. AALTEN in HERMANN FICHA

Krasen dopolnilni spored! Najnovejši Paramountov zvočni tednik in Micky miška šaloigra.

Elitni kino Matica
Tel. 2124

Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice urejeno prebavo. Specijalni zdravniki silnega slovesa spričujejo, da so z učinkom stare preizkušene »Franz Josefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Še ena o Laknerju

Ljubljana, 9. marca

Morilec Lakner je sicer za varnimi rešetkami ,a še vedno straši po deželi. Klatil se je res po najrazličnejših krajih, kjer se je navadno zadrževal samo mimogrede, ali pa si poiskal kako priložnostno delo. Ljudje, ki so videli njegovo, v »Jutru« objavljeno sliko, so ga seveda takoj spoznali in se šele takrat zavedli, s kako nevarnim človekom so imeli opravka.

Pred meseci se je Lakner zadržaval tudi v Martinjaku pri Cerknici, kjer je služil kot delavec na Premrovov. žagi. Tam se je družil z raznimi ljudmi in se zanimal za vse krajevne novice. Nekega dne je izvedel, da je dobil posestnik B. iz sosednje vasi od sorodnikov iz Amerike večjo vsoto v dolarjih. Laknerju se je takoj posvetilo v možganih in je zavohal izredno mikavno priliko. Iztuhtal jo je kar takoj in se podal zvečer v vas k omenjenemu posestniku. Prisopihal je v hišo ves poten, kakor da se mu je neznansko mudilo, planil pred gospodarja in dejal:

— Vi oče B., hitro pojdite v Martinjak, zove vas gospod Premrov!

Oče B. je nekam začudeno pogledal došleca, ki ga je sicer že poznal, a mu menda že tedaj ni ničesar zaupal. Odrezal se je kar na kratko, češ, naj me kliče, toda zdajle ponoči ne bom hodil od doma, se bom že oglasil jutri dopoldne. Lakner, ki je slutil, da ima mož najbrž dolarje pri sebi, se nikakor ni dal odpraviti in je silil vanj, naj na vsak način odide še zvečer. Mož ga je moral tako rekoč s silo odpraviti od hiše in je morda tako res ušel preženi usodi v osebi Laknerja, ki bi ga ponoči na samotni poti skušal oropati ali pa bi opravil z njim tako na kratko, kakor z mengeško žrtvijo.

„Kandid" je izšel!

Ali že poznate Volterja? Čitajte! Izdala »Tiskovna zadruga«.

Z našimi učiteljskimi pevci v prestolnici

V Beogradu, 5. marca.

V sredo zjutraj točno ob pol devetih nas je hlapon zapeljal na peron beograjskega kolodvora. Ni še vlak obstal, ko smo začuli sviranje godbe, kar je vsekakor veljalo našemu prihodu. Dasi trudni in neprespani, nas je to koj navdahnilo z zavestjo, ponosom in veseljem, to prav šele tedaj, ko smo izstopili in nas je obsula s pozdravi šolska mladina z učitelji in polno drugega občinstva, med katerim je bilo seveda največ Slovencev. Radostno pozdravljanje med sorodniki, prijatelji in znanci, seveda tudi ganljivo, ni hotelo prenehati tako, da smo se le s težavo prerili skozi gosti, drenjajoči špalir pred kolodvorsko postajo. Komaj smo oddali kovčege, nas je že obsula armada reporterjev, ki so skozi leče svojih fotografov koketirali predvsem z našimi brhkimi pevkami, ki so pa tudi razumele položaj in so se držale na moč prijazno, nekako tako, kakor če bi zadele glavni dobitek. Naj ne pozabim omeniti, da so nas na peronu pričakali tudi zastopniki vseh tukajšnjih pevskih društev, zastopniki prosvetnega ministrstva, beograjske občine itd., ki so vsi z lepimi besedami pozdravili naš prihod. Ne rečem preveč, ako povem, da je bil ta prvi vtis, ki so ga pevci dobili pri sprejemu na moč presrčen in tudi odločilen za naše razpoloženje v obeh dneh bivanja v prestolnici. Tovariš Vouk je za naše bivanje že prejšnji dan vse potrebno ukrenil, židane volje smo jo kar peš mahnili proti dijaškemu domu UJU. Večina nas je bila prvič v Beogradu, zato nam je bilo vse novo in zanimivo. Mesto tipičnega predvojnega Beograda z vijugastimi in razdrapanimi ulicami smo našli moderno mesto s širokimi avenijami, mogočnimi palačami in velikomestnim prometom, ki prav nič ne zaostaja za onim srednjeevropskih mest.

Ljubeznivo nas je v domu sprejel upravnik. Takoj smo »zavzeli« snažne postelje in par ur spanja nas je pošteno okrepčalo. Kar se je še ta dan dogodilo: kosili smo v učiteljskem domu v bližini našega stanovanja, potem smo si par ur ogledovali mesto. Ob štirih je bila v ogromni univerzitetni dvorani akademija za šolarje. Največja beograjska dvorana je bila natrpana do zadnjega kotička, še več, otroci so stali med okenskimi podboji in se drenjali tesno okoli pevcev. Nepopisno je bilo navdušenje teh malčkov. Poskočne viže mladinskega programa so jih razigrale, da so veselo poskakovali s svojih sedežev. Pa so zahtevali še in še. Ko pa je bilo konec petja, so navalili na pevce, jim segali v roke in jih objemali. Tolike otroške presrčnosti pa pevke niso pričakovale: solzni oči so hitele ven, ven...

Prihodnje jutro je bila v gledališču skušnja za večerni koncert. Po skušnji smo si v skupinah ogledali zanimivosti mesta. S Kalemegdana smo opazovali Zemun in kraje, od koder je med vojno bruhal avstrijski rabelj svoj nemočni bes in ogenj. Drugi so se z ladjo peljali v Zemun in Pančevo, ali šli na Avalo, Dedinje itd. K predsedniku vlade pa je šla deputacija, da se mu v imenu zbora pokloni in ga povabi na koncert. Našega agilnega predsednika Supančiča, ki je zaradi bolezni moral ostati doma, je nadomeščal tov. Vouk, poleg pa sta šla pevovodja Kumar in prof. Adamič. Vodil jih je podpredsed. UJU g. Cvejević. Točno ob pol desetih je deputacijo sprejel predsednik ministrskega sveta general Živković. Podpredsednik Cvejević je izrazil vdanost vsega jugoslovenskega učiteljstva kralju in njegovemu prvemu sodelavcu, izjavljajoč, da bo učiteljstvo stalno vedno v prvih vrstah pobornikov idej kraljevega manifesta. Namestnik predsednika zbora Vouk se je poklonil v imenu pevcev in prosil g. preds., da bi blagovolil posetiti njihov koncert. Nato pa je g. predsednik želel, da bi ga zborovodja prof. Kumar podrobno informiral o historijatu pevskega društva. Prof. Kumar je v svojem pojasnilu omenil, da je bil zbor osnovan 1921 po zgledu čeških in moravskih učiteljev v Trstu. Prirejali so koncerte po Istri in Goriškem, pa tudi v Bologni in Benečiji.

V nepopisnih razmerah so s požrtvovalnim delom in nesebičnim nacionalnim idealizmom prežeti priborili sebi in slovenski pesmi največji ugled in to v času, ko je bilo vsako narodnostno in politično udejstvovanje nemogoče in je bil zbor tamkajšnjim Slovencem edina pljuča, ki so mu dajala zraka, ko ga je dušila najhujša bolest. Po razpustu zbora slov. učiteljstva v zasedenem ozemlju je pevovodja z drugimi tovariši in društvom učiteljev glasbe ustanovil pevski zbor UJU v Ljubljani, v katerega so vstopili tudi vsi člani prvotnega zbora, ki so bili pregnani iz svoje domovine, tako da je le teh preko 20 v sedanjem zboru. Velik uspeh njihovega dela je bila lanskoletna turneja po Češkoslovaški o priliki prezidentove 80 letnice, plodovi njihovega truda se pa še prav posebno kažejo na programih podeželskih pevskih društev, ki jih večina vodijo učitelji - člani našega zbora. Zbor pa vrši še druge važne naloge. Doma in v tujini izvaja izvirne rokopisne skladbe jugoslovenskih avtorjev in je v veliki meri njegova zasluga za spoznavanje novejše in moderne jugoslovenske vokalne glasbe. Prof. Kumar je prikazal g. predsedniku vlade vse težkoče, ki jih imajo člani pri vajah in turnejah, kjer so navezani največ sami nase, kar je pač edinstveni primer najidealnejšega pojmovanja njihovih nalog. Ko pevci zadoste in popolnoma izpolnijo svoje službene dolžnosti, najdejo še vedno možnosti in sredstva za posečanje studijskih vaj in to pri ne baš najsijajnejših učiteljskih eksistenčnih pogojih. Informiral ga je tudi, da so odpadli koncerti po Rumuniji zaradi tega, ker je naše poslaništvo odsvetovalo, če nima zbor vsaj 60 tisoč dinarjev subvencije, ker ne bi bili sicer kljub polni dvorani kriti niti stroški za pot in prehrano. Sredi marca je v Bukarešti kongres dijaške Male antante in nastopi pri tej priliki neko drugo društvo, in je sekretar dr. Ribař pisal v tem smislu, da naj zbor svoje koncerte odpove. Poleg tega pa je prišlo tudi iz Temešvara poročilo, da je tudi tam zaradi neke proslave koncert nemogoč. Gospod predsednik je za ta izvajanja kazal veliko pozornosti, se informiral še o tem in onem ter nakazal zboru za njegovo idealno in požrtvovalno delo 10.000 dinarjev podpore. Ko je g. predsednika informiral prof. E. Adamič o glasbenih zadevah na učiteljiščih, posebno o dijaških zborih, za katere je kazal posebno zanimanje in se čudil, da je petje v zadnjem letniku ukinjeno, je obljubil, da poseti koncert in se je od deputacije presrčno poslovil. Gospodje so nato posetili tudi ministra za šume in rudnike ter prosvetnega ministra, ki sta obljubila poset koncerta.

Seveda je bilo vse popoldne še dela, intervencij ter obiskov tu pa tam, ampak večerni koncert v gledališču je bila zmaga učiteljskega pevskega zbora, zmaga moderne slovenske pesmi.

Že pred osmo uro se je pričelo gledališče polniti z izbrano beograjsko koncertno publiko. Med prvimi je bil v svoji loži predsednik vlade P. Živković. Navzoči so bili dalje ministra Boža Maksimović in Sernec s soprogama, načelnik grada g. Nešić, več visokih častnikov, odlični beograjski glasbeniki in kritiki ter številno občinstvo, ki so 999 sedežev obsegajoče gledališče popolnoma zasedli. Svečano razpoloženje pa je bilo stopnjevano do navdušenja, ko je stopila v dvorno ložo kraljica Marija v spremstvu dvorne dame g. Šverljugove. Po dvorani je zaorilo navdušenih pozdravov in je Nj. Vel. kraljica smehljajoča na vse strani odzdravljala. Z jugoslovensko himno je otvoril zbor svoj program. Kraljica je pozorno sledila vsem točkam z vidnim zanimanjem. Občinstvo je sprejelo vse pesmi, tudi tiste najmodernejše in radikalne smeri z zanimanjem in pritrjevanjem, prav tako Kogojeve in Osterčeve, kakor Adamičeve, Lajovčeve in Ravnikove. Vsaki točki je sledilo gromko ploskanje, pri Adamičevem »Potrkanem plesu« tako dolgo, da so jo morali ponoviti. Med odmorom je prišel na oder odposlanec Nj. Veličanstva kraljice in izročil zboru njen dar 10.000 Din kot priznanje njegovemu uspehu. Pred zadnjim odmorom pa so prišle na oder deputacije beograjskih učiteljic, ki so poklonile ženskemu zboru krasno košaro cvetja s trobojnico, društva Marinković, ki je poklonilo srebrn venec in Jugoslovenskega pjevačkega saveza, ki je izročil krasen album z reprodukcijami originalnih slik iz Južne Srbije. Ministrstvo prosvete pa je podarilo zboru prelep album slik iz svetovne vojne.

Rečem, da je bil uspeh koncerta v vseh ozirih najpovoljnejši. Posebno odlikovanje za zbor pa je tudi to, da je Nj. Vel. kraljica prisostvovala vsemu programu in dala zboru tako najlepše odlikovanje. Najpohvalnejše se je o zboru izjavil tudi predsednik vlade g. Živković. Sicer so tudi zagrebški listi o tamošnjem koncertu prinesli najboljše ocene, pač pa se je recenzent

ZA BLIŽNJO POMLAD smo izdelali veliko zalogo
MODERNIH PLAŠČEV
za gospode in dame. — Vabimo na izbiro v to najcenejšo oblačilnico
DRAGO GORUP & CO., konfekcijska industrija
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta štev. 16, I. nadstropje.

Domače vesti

* **Vojaške vesti.** Definitivno so prevedeni v zrakoplovstvo naslednji podoficirji: iz pehote podnaredniki Ivan Sever, Matija Mihevc, Alojz Šeruga, Šimen Babič, Branko Kozina, Miloš Štrbec, Alojz Lipicer in Franjo Godec; iz artiljerije Jurij Kovačič, Matija Hajm in Josip Vitanc, iz inženjerije pa Stanislav Trampuž. Za vojaška uradnika 1. skupine III. kategorije sta imenovana Josip Tomšič in Konrad Rus, oba doslej vojaško državna mojstra. Izpit so napravili: kaplara-dijaka dr. Rudolf Hitrec in dr. Artur Majer za čin rezervnega sanitetnega podporočnika, veterinarski narednik Stanko Steblovnik, Stanko Hrovatin, Davorin Kalinšek in Štefan Poljanec pa za čin aktivnega veterinarskega pomočnika 4. razreda.

* **Zdravniške vesti.** Uprava Dravske banovine razglaša, da sta bila vpisana v imenik Zdravniške zbornice za Dravsko banovino dr. Venčeslav Arko, sekundarij banovinske splošne bolnice v Ljubljani, in dr. France Pucelj, sekundarij bolnice v Celju. Dr. Karel Kokošinek, okrožni zdravnik v pokoju v Vitanju, pa je bil črtan iz imenika Zdravniške zbornice, ker se je odpovedal izvrševanju zdravniške prakse.

* **Zdravniška zbornica** je v nedeljo zborovala v dvorani OUZD v Ljubljani ob navzočnosti 120 zdravnikov. Predsednik dr. Mavricij Rus je podal obširno poročilo o delovanju zbornice. Sprejeti so bili važni sklepi o obveznem zavarovanju. Zdravniki, ki nimajo zagotovljene pokojnine in njihovi svojci morajo pristopiti k skladu za vdove in sirote. Preskrbljena bo posmrtnina za zdravnike, preskrbnina za vdove in sirote in ojačil se bo fond za onemogle zdravnike. Pri volitvah je bil ponovno izvoljen za predsednika zbornice ljubljanski mestni fizik dr. Mavricij Rus, za podpredsednika dr. Josip Tičar, za tajnika dr. Ivan Zajec in za blagajnika dr. Lojze Brenčič.

* **Podružnica Jugoslovenskega šumarskega udruženja v Beogradu** je bila ustanovljena v nedeljo. Vršilo se je ustanovno zborovanje, ki mu je prisostvoval kot zastopnik ministrstva šef oddelka za šumarstvo inž. Vojko Koprivnik. Predsednik novega odbora je vseuč. prof. dr. Gjoka Jovanović.

* **Turneja Glasbene Matice po Dalmaciji.** Ljubljanska Glasbena Matica namerava v maju prirediti turnejo po naših pomorskih mestih Split, Dubrovnik in Kotor. Splitska »Nova doba« pozdravlja namero Glasbene Matice v prepričanju, da bo turneja nedvomno velik umetniški dogodek.

* **Po 19 letih na sedanji banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.** G. A. Z. iz Prevalj nam je poslal: Res vesel sem bil, ko sem obiskal te dni vzorni banovinski zavod, vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru, katere ravnatelj je neumorni g. Josip Priol. Pred 19 leti, ko sem bil še gojenec tega zavoda pod nemškim vodstvom, so tamkaj tvorili drevored košati divji kostanji, ki so postali žrtev strage slovenske ekonomije, ki zahteva kmetsko kulturo, ne pa senco postopačem. Danes je pri glavnem vhodu zavoda sveteba, ki nam nudi velik pregled strokovnega dela šole. Na desni strani se nahaja vzoren sadovnjak. Vse priča strogo disciplino in strokovno vzgojo gojencev. Pa še nekaj-! Danes ne velja več: »Hier wird nicht windisch gesprochen«. Večina gojencev na tem zavodu od l. 1909 do 1912 je bila slovenske narodnosti, a nismo smeli govoriti slovenski. Med učitelji smo imeli tudi tako zvane nemškutarje, ki so prav grdo postopali z nami. Prijazen pa je bil učitelj, pristni Nemec g. Oton Brüders, sedaj profesor na kmetijski šoli v Grottenhofu pri Gradcu, ki je nas Slovence imel rad. Tudi g. Aplenc, inštruktor še danes na omenjenem zavodu, je šel nam Slovencem vsestransko z ljubeznijo na roko. Huda so bila tedaj učna leta! Mnogo Slovencev jo je popihalo iz zavoda pred zaključkom triletne dobe. Kdor se spominja na čase nazaj, ta zna danes ceniti našo svobodo. Po kratkem ogledu vzornega posestva sem bil povabljen na zakusko k ravnatelju g. Priolu. Precej časa sva kramljala o prejšnjih časih na tem zavodu. Tu pa tam je posegla vmes tudi njegova ljubeznija gospa z raznimi vprašanji. Priporočam vsakomur, ki ima le malo smisla za napredek gospodarstva, da si ta zavod ogleda. Kmetovalci, pošljite vanj svoje sinove, ako hočete, da postanejo dobri gospodarji! Mi iz jugoslovenske Koroške se pripravljamo, da bomo letos obiskali ta vzorni banovinski zavod.

* **O občnih zborih najrazličnejših lokalnih društev** prejema naše uredništvo številne napovedi. Ponovno opozarjamo, da je za take napovedi predpisana primerna pristojbina in davščina in zato prosimo, da pošiljajo društva vse take in slične objave oglasnemu oddelku »Jutra« v Ljubljani ali najbližji podružnici.

* **Predavanja o jugoslovenski srednjeveški umetnosti Angležem.** Dr. Dragotin Subotić, profesor na londonski univerzi, je v Exigarviu predaval o jugoslovenski srednjeveški umetnosti in o geografiji in ekonomskih prilikah v Jugoslaviji. Prihodnji petek bo prof. dr. Subotić o isti snovi predaval v Manchestru.

* **Slovensko društveno življenje v Zagrebu.** Preteklo nedeljo se je v Novi pivani v Zagrebu vršila letošnja glavna skupščina Narodne knjižnice in čitalnice, v kateri so zbrani zagrebški Slovenci. Skupščino je otvoril predsednik dr. Fran Zavrnik ki je predlagal, da se Njeg. Veličanstvu kralju in predsedniku ministrskega sveta pošljejo brzojavni pozdravi, kar je skupščina navdušeno odobrila. Društvo šteje sedaj 1200 članov. Članom je na razpolago nad 1500 knjig in 50 časopisov in revij. Načelnik prosvetnega odseka univerzitetni profesor dr. Boris Zarnik skrbi za zanimiva predavanja, a tudi pevski odsek pod vodstvom dr. Zalokarja kaže hvale vredno aktivnost. Prav tako tudi zabavni in izletniški odsek. Za predsednika društva je bil ponovno izvoljen prof. dr. Zavrnik, v nadzorstveni odbor pa gg. dr. Arselin, tovarnar Bizjak in univerzitetni profesor dr. Kogoj. Po kratki debati o internih društvenih zadevah je predsednik zaključil skupščino z zahvalo članstvu, da se je zborovanje končalo kot lepa manifestacija sloge.

* **Za bojevniški dom v Beogradu.** Pododbor Udruženja rezervnih oficirjev in bojevnikov v Skoplju je votiral znesek 50.000 Din kot svoj prispevek za Bojevniški dom v Beogradu, 30.000 Din pa za spominsko kapelico na vojaškem pokopališču v Skoplju.

* **Naši v Ameriki.** Slovensko sokolstvo se tudi v Ameriki lepo razvija. Slovenski Sokol v Clevelandu je z javno telovadbo, ki jo je nedavno priredil v Slovenskem narodnem domu, ponovno pokazal, da je prav delaven. Vaje vseh oddelkov od malih dečkov in deklic do polno razvitih Sokolov in Sokolic so bile izvajane precizno in sigurno. — Usodna avtomobilska nesreča se je pripetila ob priliki pogreba župnika Alfonza Miklavčiča v Chicagu. Do nesreče je prišlo na nekem križišču, ko je avtomobil zadela z ene strani električna železnica, z druge strani pa neki drugi avto. Župnik Aleksander Vrankar, in organist Ivan Račič sta bila pri tej nezgodi nevarno poškodovana. — V Milwaukeeju je nenadno umrl med ameriškimi rojaki splošno znani Simon Sluga, star šele 38 let, doma iz Cirkovce pri Pragerskem. Bolehal je že dalje časa za srčno napako, ki je sedaj napravila konec njegovemu življenju. Pokojnik je prišel v Ameriko leta 1906. S svojo podjetnostjo si je pridobil lepo premoženje. Istotam je preminil trgovec Anton Gračič, star 54 let, po rodu iz Konjic. V Ameriki je bival 25 let. Zapušča ženo, dva sina in štiri hčerke. — V Milwaukeeju se je smrtno ponesrečil rojak Mihа Gračner. Povozil ga je avto. Poškodbe so bile tako hude, da jim je ranjenec naslednjega dne podlegel. Star je bil 61 let, doma pa iz Laške vasi pri Celju.

* **Novi grobovi.** V Krašnji so položili k večnemu počitku bivšega večletnega župana, gostilničarja in posestnika g. Franceta Udovča, po domače Dajčmajstra, ki je dosegel visoko starost 79 let. Pokojnik je bolehal za revmatizmom, ki si ga je nakopal v službi okrajnega sluge, okrog 20 let. Zadnjih 15 let je bil skoro ves čas navezan na bolniško posteljo. Bil je potrpežljiv mož, ki je svojo bolezen prenašal brez tožb. V svojih mladih letih je bil pokojnik mnogo po svetu. Bil je vzoren in marljiv gospodar in je v času, ko je bil še zdrav, njegova gostilna zelo slovela. Svoječasno se je tudi mnogo udejstoval v javnem življenju. — V Slovenjgradcu je umrla žena občinskega stražarja ga. Marija Petučnikova. Bila je več let priklenjena na bolniško posteljo. — V Spodnji Hudinji št. 27 pri Celju je umrla 8. t. m. v starosti 80 let zasebnica ga Marija Spragerjeva. — V Mariboru so v nedeljo umrli: v Krčevini 14-letna hčerka lesnega trgovca iz Meže Albina Verdnikova; v Slovenski ulici 40, kuharica Elizabeta Sušnik, stara 77 let, na Koroški cesti 79 hišna posestnica Ana Žnidaričeva, stara 89 let, v Gregorčičevi ulici 23 pa gostilničar Alojzij Račič, star 50 let. — V Zagrebu je v starosti 44 let umrl g. Viktor Prosenik, profesor I. realne gimnazije. Bil je naš ožji rojak, doma iz Štajerskega in je dalje časa služboval tudi v Mariboru. Pogreb bo danes ob pol 16. iz mrtvašnice na Mirogoju. — V Ljubljani je včeraj umrla ga. Ivana Maroltova, mati bančnega uradnika v Mariboru. Pogreb blage pokojnice bo jutri ob 14. izpred mrtvašnice na Stari poti 2. k Sv. Križu. — Pokojnim najlepši spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

KINO IDEAL
ADOLPHE MENJOU v prekrasnem filmu ljubezni in kavalirstva
Vse za žensko
Ob 4., ½8. in 9. PREMIERA!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

9. marca 1931

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativno vlago v %, 5. smer in brzino vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm.

Ljubljana: 7, 750.9, —0.4, 92, mirno, 10, sneg, 14.2; Maribor: 7, 750.3, —3.0, 92, mirno, 10, sneg, 4.0; Zagreb: 7, 759.0, —1.0, 84, mirno, 10, dež, 6.0; Beograd: 7, 759.7, 1.0, 94, mirno, megla 10, dež, 0.6; Sarajevo: 7, 750.5, 7.0, 85, mirno, 7, dež, 7.0; Kumbor: 7, 750.0, 12.0, 95, N2, 10, dež, —; Split: 7, 750.1, 10.0, 95, SSE4, 8, dež, 1.0; Rab: 7, 748.4, 8.0, 74, S10, 10, dež, 15.0; Vis: 7, 747.6, 9.0, 85, S12, 10, —, —.

Najnižja temperatura v Ljubljani 1.8. Najnižje temperature: v Ljubljani —1.2, v Mariboru —3.0, v Zagrebu —2.0, v Beogradu 0.0, v Sarajevu 7.0.

Solnce vzhaja ob 6.26, zahaja ob 17.57; luna vzhaja ob 1.3, zahaja ob 9.1.

»Obzora« šafranek-Kavić spozabil in napisal o koncertu, zboru in avtorjih toliko prozorno zlobnih in neresničnih trditev, da je z njimi jasno pokazal nje namen. Vse to pa je zbor malce deprimiralo. Danes pa je zanj merodajnejša sodba beograjskih glasbenikov in recenzentov, ki sem jo imel sam priliko čuti. Bili so pri koncertu med drugimi Ličar, Tkalčić, Vukdragović, Manojlović, ravnatelj narodnega gledališča Hristić, upravnik gledališča, prvi dirigent Brezovšek, Petar Krstić, direktor beograjskega konservatorija Zorko in drugi, glasbene avtoritete, ki v jugoslovenskem muzikalnem svetu kaj pomenijo. Splošno njihovo mnenje je bilo, da takega prednašanja vokalnega zbora v Beogradu še ni bilo čuti, ne oziraje se na program, katerega težkoče ne bi zmogel kmalu kak drug zbor. Izjavili so se dobesedno: To je bilo najvzornejše komorno prednašanje slovenske pesmi, ki niso bile niti najmanj pete na efekt, kar je hiba skoro vseh naših zborov. Naše pesmi pa so osvojile tudi občinstvo. Poleg sebe sem med izvajanjem pogosto čul: krasno, prelepo! Torej: zmaga popolna!

*

Pišem pol ure pred odhodom iz Beograda v Novi Sad. Razmestili smo se na glavnem kolodvoru v svojih vagonih. V nasprotnem vlaku sta Adamič in Osterc, ki nas zapuščata. Odpeljeta se domov. Na peronu je veliko Slovencev in srbskih kolegov. Videti je, da skoro prekmalu odhajamo iz prestolnice. Zato bodo pa spomini ostali trajnejši in presrčnejši!

Vaše plošče in filme
Vam najvestneje
razvije in kopira
drogerija KANC
LJUBLJANA MARIBOR

Pri zapeki
4—6 ARTIN-dražej na večer, milo, normalno, iztrebljenje.
ARTIN
Zavoj za 8 Din — zadostuje za 4—6 krat.

* **Prošnja za spremembo imena vasi.** Občina Ritoznoj v mariborskem srezu je vložila na bansko upravo prošnjo za spremembo imena v Viteški vrh.

* **Zaradi smrti svojega brata** do četrtka 12. t. m. pacijentov ne sprejemam. — Leopold Smerkolj, dentist-tehnik, Celovška cesta 32, Ljubljana VII.

* **Legitimacije železniških upokojencev.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani objavlja: Po nalogu generalne direkcije državnih železnic br. 109093-90 preneha 15. t. m. veljavnost dosedanjih rdečih in listnih legitimacij vpokojenih odnosno provizijoniranih železniških uslužbencev, vdov in sirot. Zato si morajo do tega dne vsi vpokojenci, vdove in sirote nemudoma naročiti nove rumene legitimacije in to preko najbližje železniške postaje, kjer dobe vsa potrebna navodila.

ITO zobna pasta najboljša!

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Smeh otrok je nalezljiv** za vso okolico. Otrok se ne nauči smeha in se smeje, kadar je zadovoljen, če je čist! Opozarjamo na današnji oglas tvornice mila Zlatorog.

Iz Ljubljane

u— **Proslava dr. Ivana Oražna pri Ljubljanskem Sokolu** bo jutri ob 20. v Narodnem domu (sejna dvorana, vhod z Bleiweisove c.). Predaval bo starosta br. Bogumil Kajzelj.

u— **Jadranaši! V četrtek točno ob 20.** bo v društveni čitalnici na obveznem članskem sestanku predaval tov. Branko Alujević o snovi »Kakšna je naša orientacija?« Po predavanju debata. Vabljeni tudi gg. starešine ter vsi, ki se zanimajo!

u— **Pevkam in pevcem »Ljubljanskega Zvona«!** Ta teden odpočitek. Drugi teden po navadi: v ponedeljek ženski, v sredo mešani, v petek moški zbor.

u— **Podružnici podmladka Jadranske Straže in Ferijalnega saveza na tehnični srednji šoli** priredita v soboto 14. ob 20. v dvorani Delavske zbornice akadem. večer s plesom v korist sklada za poučni izlet na Jadransko morje. Pridite in podprite mladino!

u— **Iz gledališča.** »Dom osamelih žena« je naslov drami, ki jo je prevzelo naše gledališče v letošnji repertoar iz poljske literature. Premijera je bila v Varšavi lani z ogromnim uspehom. Na Poljskem jo igrajo stalno vsa dramska gledališča. Od tam pa je prišla tudi na vse druge slovanske odre. V Ljubljani bo premijera jutri 11. t. m. za red D. — Japonski teater gostuje letos prvikrat v Evropi. Skupina je obšla že vse večje evropske odre. Na povratku v domovino preko Trsta pa se ustavi v ponedeljek 16. t. m. tudi v našem opernem gledališču. Vodi jo Mityo Ito, ravnatelj enega največjih gledališč v Tokiu. Repertoar obsega krajše komedije, petje in plese. Posetnike opozarjamo, da bo predprodaja od petka naprej. Blagajna ne sme sedeža nikomur rezervirati, vsak si ga vzame pri blagajni brez predhodnega naročila, ker se je nekako ustalila navada, da posamezniki rezervirajo prvi dan po pet ali več sedežev, naposled pa vzamejo samo dva ali celo enega. S tem pa onemogočujejo nakup drugim. — V operi bodo drevi za red C ponovili romantičnega »Wertherja« z g. Gostičem, jutri za red E »Valkiro« v prvovrstni zasedbi, v petek pa bo gostoval v »Cavalleriji rusticani« in »Glumačih« znani češki tenorist g. O. Masak. Odlični pevec in igralec gostuje te dni v Zagrebu. Vsa kritika ga izredno hvali. Opozarjamo na predprodajo vstopnic.

u— **Josip Križaj in Sattnerjeva »Oljka«.** Pevski zbor Glasbene Matice bo izvajal v četrtek 12. t. m. na slavnostnem koncertu Sattnerjevo kantato »Oljki«. Veliko basovsko partijo je prevzel g. Križaj, ki je znan kot eden najboljših slovenskih pevcev. Gotovo bo zelo težko basovsko partijo v kantati izvajal z umetniško popolnostjo. Sopranski part poje gdč. Vera Majdičeva, mezzosopranski pa gdč. Ljudmila Vedralova. Zbor šteje 130 pevcev in pevk. Orkestralni del je v rokah opernega orkestra in Orkestralnega društva, vsi pod vodstvom ravnatelja Poliča. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni, kjer so vstopnice za ta koncert že na razpolago. — Pevski zbor GM ima drevi ob 18.15 vajo mešanega zbora.

u— **Goethejevo ljubimkanje v mladostnih letih v zvočnem filmu.** V sredo 11. t. m. nam bo predvajala ZKD premiero krasnega zvočnega filma »Kovarstvo in ljubezen«. Ta film nam predočuje v lepih prizorih Goethejevo mladost in njegove ljubavne odnošaje v študentovski dobi. Film priporočamo!

u— **Občni zbor moške in ženske šentpeterske Ciril Metodove podružnice** v Ljubljani bo 14. t. m. ob 20. v gostilni Zupančič, Ahacljeva cesta. Udeležba članstva je častna zadeva.

u— **Francoski institut. Jutri ob 21.** bo predavala ga. Jerasova o provansalski književnosti. Udeležite se zanimivega predavanja!

u— **Valčkov večer,** ki ga priredi Sokol II v Kazini 14. t. m., obeta biti zelo zanimiv. Prijavljenih je že več parov z dežele, ki se hočejo pošteno navrteti ter se na ta način posloviti od tako hitro korčanega predpusta. Torej ne zamudite te res izredne prilike!

u— **Klub esperantistov v Ljubljani** vabi članstvo na redni občni zbor v četrtek 12. t. m. ob 20. v Narodni kavarni.

u— **Kako nastanejo rastline,** bo v sredo zvečer ob 19. predaval g. univ. prof. dr. Fran Jesenko v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi ter tako zpopolnil svoje zanimivo predavanje, ki je z njim minuli petek zvečer zaključil tretjo serijo predavanj podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva. Opozarjamo, da je vstop k vsem predavanjem tega agilnega društva tudi za nečlane prost.

u— **Prirodoslovna sekcija Muzejskega društva za Slovenijo** bo imela svoj 6. redni sestanek danes ob 18. v predavalnici mineraloškega instituta na univerzi. Predaval bo g. docent dr. A. Košir o raku in g. dr. B. Škerlj o indeksu rejenosti in teoretični teži. Na sestanek so vabljeni vsi člani. Gostje dobrodošli.

u— **Družabni večer Trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani** bo jutri v sredo 11. t. m. ob ½21. v restavracijskih prostorih »Zvezde«. V ciklu predavanj »Ljudska univerza« pride na vrsto predavanje o zanimivem predmetu, **o pomorski organizaciji.** O tem predmetu izpregovori hon. univ. profesor g. dr. L. Böhm. G. predavatelj je v naši javnosti znan in priljubljen govornik, ki se bo v tem svojem predavanju pečal z zanimivimi in aktualnimi vprašanji, ki so v zvezi s pomorsko organizacijo. Ker so ti problemi pri nas še malo znani, bo predavanje le ustreglo pereči potrebi. Vstop brezplačen. Gostje dobrodošli!

u— **Samaritanski tečaj.** Danes v torek samaritanski tečaj Rdečega Križa ob 19. v Mestnem domu.

u— **Zamenjan dežnik.** Gospod, ki je v nedeljo zvečer v kavarni Evropi v garderobi pomotoma zamenjal dežnik s koščenim rujavim ročajem (na koncu vdolbina), se naproša, da istega vrne v kavarno g. plačilnemu, kjer dobi svojega.

u— **Vaja Orkestralnega društva bo drevi ob 20. v Matici.**

u— **Nesreče.** Na Verovškovi cesti se je v nedeljo popoldne na balkonu I. nadstropja hiše št. 21 igral sinček dimnikarja Vladislav Rogelj. Preveč se je sklonil in padel na tlak pred hišo. Otroka so prepeljali v bolnico s hudimi notranjimi poškodbami. Rudar Karl Peč iz Hrastnika se je v nedeljo sprl s tovarišem Josipom Pivcem. Ta je nenadoma potegnil nož in prerezal nasprotniku vrat. Prizadejal mu je nevarno rano in so morali nesrečneža nemudoma spraviti v splošno bolnico v Ljubljani.

u— **Prijet žepar.** Krošnjar Božo Mekinić je bil v nedeljo zvečer v neki gostilni v Kolodvorski ulici, kjer so se jeli okrog njega sukati razni neznanci. Kmalu je Mekinić opazil, da mu manjka listnica z denarjem, ki jo je še malo popreje čutil v žepu. Okradenec je seveda odhitel po stražnika in je bilo takoj uvedeno zasledovanje. Tatu so prav hitro izsledili v osebi 20 letnega Josipa Benedeka iz Subotice, po poklicu spremljevalca živine. Benedek je poskušal svojo srečo tudi pri plačilni natakarici Pavli, ki ji je nameraval izmaknniti dobro rejeno listnico, a ga je Pavla še pravočasno napodila.

PIJANČEVANJE
Te grozne strasti zamorete zanesljivo odvaditi pijanca z AVINALOM, preparatom berlin. lekarnarja Franka. AVINAL lahko daste pijancu, pa ne ve nič za to. Jamčimo, da je sredstvo neškodljivo. S pomočjo AVINAL-A smo rešili v naši državi že mnogo stotin oseb. En zavojček zadostuje za vse. Cena Din 237.— s poštnino. Glavni depo: Apoteka Mr. ROŽMANA, BEOGRAD, Terazije 5.

Otroke, ki hodijo v šolo, najzanesljiveje obvarujejo infekcijskih klic ANACOT-pastile dr. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah
Cena malega zavojčka Din 8.—, velikega zavojčka Din 15.—.

Za preproge nespremenljiva
SMYRNA VOLNA
TONI JAGER, Ljubljana, Dvorski trg št. 1.
1848

Iz Celja

e— **Gostovanje ljubljanske drame.** Prihodnji torek 17. t. m. ob 20. bo gostovala v mestnem gledališču ljubljanska drama z izvirno Lipahovo komedijo »Glavni dobitek«. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjigarni Goričar & Leskovšek.

e— **Sokolskemu članstvu in naraščaju** sporoča Sokol v Celju, naj se točno in redno udeležuje telovadnih vaj, ker z neopravičenim izostajanjem samo ovira pripravljalno delo za društveni nastop na letošnjem župnem zletu.

e— **Še nekaj iz celjskega mestnega parka.** Prejeli smo: V celjskem mestnem parku imamo kot znamenitost tudi majhne gričke, na katerih naj bi se gojile planinske rastline. Ne glede na dejstvo, da je prostor, kjer je nameščena ta kultura, za gojitev alpinske flore docela ponesrečeno izbran, ker leži skoro ves dan v senci drevja in sosednjega hriba, je vsa naprava tako zanemarjena, da nikakor več ne ustreza svojemu namenu. V vsej skupini danes ni najti pol tucata planinskih ali vsaj podplaninskih rastlinskih vrst. Razen enega grma sleča (rhododendron hirsutum), kranjskega volčina (daphne blagayana), neke balkanske zvončice (symphiandra Hoffmanii), pomladanske rese (erica carnea) in kačnic (astrantia minor, oziroma carniolica) je vse prepreženo z najrazličnejšim poljskim in gozdnim plevelom, posebno s tičjim semenom (lethospermum purpureocoeruleum), ki ima sicer prav mično, najprej živo rdeče, potem pa lepo višnjevo cvetje. Ta plevel bo v kratkem zadušil še zgoraj omenjene žalostne ostanke planinskega rastlinstva. Ali ne bi bilo mogoče najti človeka-strokovnjaka, ki bi ta tako zvani alpinum nekoliko očistil in uredil? Seveda bi uprava parka morala skrbeti, da bi se preurejena naprava tudi skrbno vzdrževala in primerno zaščitila pred barbarstvom gotovih ljudi, ki sistematično uničujejo cvetlične nasade.

e— **Železniški upokojenci in provizijonisti** se pozivajo, da se nujno zglasijo na tukajšnjem kolodvoru zaradi potrebnih navodil za naročbo novih legitimacij. Preskrbijo naj si ustrezajoče fotografije v formatu 6×9 cm na mehkem papirju.

e— **Strašna nesreča pri smučanju.** V soboto 7. t. m. se je poskušal smučati na primitivnih smučkah, ki si jih je izdelal sam, 17 letni posestnikov sin Anton Stojan iz Vrbnega pri Sv. Juriju ob južni železnici. Na neki položni rebri nad poljem se je spustil v dolinico in se zaletel v tamkajšnjo živo mejo. V rokah je držal namesto smučarskih palic enostavne, šiljaste fižolovke. Ko se je zaletel v živo mejo, je izgubil ravnotežje in pri tem tako nesrečno padel, da se mu je fižolovka zadrla tik pod jabolkom globoko v vrat. Rana, ki jo je zadobil Stojan, je bila strašna. Fižolovka mu je popolnoma pretrgala sapnik, obenem pa je nastopilo močno krvavenje. Ponesrečenca so prepeljali v celjsko javno bolnico, kjer so ga zdravniki takoj operirali. Stojanovo stanje je zelo kritično.

e— **Mestni kino** bo predvajal drevi izvrstno nemško zvočno opereto »Nesmrtni potepuh« z Liano Haidovo in Gustavom Fröhlichom v glavnih vlogah. Kot dodatek nova Paramountova zvočna enodejanka in najnovejši Foxov zvočni žurnal. Začetek ob pol 21.

Samo še danes ob 4., ½8. in 9. uri.
JOHN GILBERT
v prekrasnem filmu izdelanem po slovitem romanu L. N. Tolstega »Živi mrtvec«
Onstran življenja
Kino „Dvor“
Telefon 2730. Telefon 2730.

Iz Maribora

a— **Lepa Masarykova proslava.** V nedeljo popoldne je imela češka dopolnilna šola v Mariboru izredno posrečeno slavje 81-letnice rojstva prezidenta Masaryka. V okusno dekorirani dvorani Narodnega doma se je zbrala že precej številna mladina češke kolonije s svojimi roditelji, tako da je bila dvorana čisto polna. Slovesnosti so se udeležili tudi zastopniki mariborske JČ lige, predsednik dr. Pivko in odborniki ravnatelj Kadunc, inž. Leben in dr. Reisman. »Češki klub« pa je bil polnoštevilno navzoč s svojim predsednikom Franjom Burešom in podpredsednikom svetnikom Knopom. Učitelj češke šole, g. Drly, ki je z velikim trudom z mladino naštudiral obsežen spored, je najprej v poljudnem govoru zlasti mladini predstavil Masarykovo življenje in njegovo zasluženo delo za osvobojenje češkoslovaškega naroda. Nato je sledila dolga vrsta čeških deklamacij, učenk in učencev, ki so kljub dolgemu sporedu tako živahno prednašali pesmi o tatičku Masaryku, da je odraslo občinstvo polni dve uri z največjim zanimanjem in navdušeno aplavdiralo češkoslovaški mladini v Mariboru. Oder je bil okrašen s sliko Masaryka v češkem in jugoslovenskem praporu, ob straneh pa so visele slike ostalih čeških velmož, Jana Husa, Žižka, Komenskega in Havlička. Zlasti posrečen je bil dramatičen prizor, ki so ga s polnim uspehom izvedle tri deklice in en deček, katerega je zaključilo lepo petje vse češke mladine. Bil je res lep popoldan, ki je gotovo znatno utrdil državljansko zavest češkoslovaške kolonije v Mariboru.

11. III. – »Vnebovzetje«

a— **Iz gledališča.** Danes se bo ponovila zanimiva drama iz vojnega časa »Karol in Ana« za ab. C. V četrtek bo živahna opereta »Čardaška kneginja« za ab. A. Gledališče bo v kratkem proslavilo šestdesetletnico popularnega slovenskega pisatelja Finžgarja s pisateljevo dramo »Verigo« v režiji J. Koviča.

a— **Predavanja o vrtnarstvu.** Od 1. do 8. t. m. je priredil mariborski odsek Vrtnarske zadruge za svoj vajeniški in pomočniški naraščaj teoretična predavanja o razvoju rastlin in njihovi kulturi, ki so zbudila pri vrtnarski mladini veliko zanimanje. Predavali so profesorja dr. Heric in Vales ter vrtnarja Jemec in Urbanec. Želeti bi bilo, da bi mariborski odsek Vrtnarske zadruge nadaljeval v tem smislu svoje započeto delo.

a— **Himen.** Poročili so se te dni mizar Vinko Schwarz in zasebnica Marija Zorko ter čevljar Jakob Fras in zasebnica Katarina Perko.

a— **Ljudska univerza.** O pravilni negi in modernem oblikovanju zasebnih in javnih vrtov bo predaval v petek, dne 13. marca, inž. Ciril Jeglič iz Ljubljane. Predavanje bodo spremljale skioptične slike.

a— **Ljudsko štetje.** Zaradi priprav za ljudsko štetje, ki bo 31. t. m., se bo v uradih mestnega načelstva od 27. marca do 18. aprila uradovalo za stranke samo od 11 do 12. dopoldne.

a— **Izpremememba posesti.** Hišo ge. Frančiške Rayer-Swaty v Stolni ulici št. 5 je kupil g. dr. Fr. Windischer iz Ljubljane za 650.000 Din.

a— **Gradbeno gibanje v mariborski okolici.** Tudi v Radvanju se je pričela stavbna sezona. Kakor dozdavamo, ho med

drugimi tudi elektrarna Fala zgradila pri transformatorju v Radvanju veliko poslopje za svoje uslužbence. Tudi bo letošnjo sezono zgrajenih zopet več enodružinskih hiš.

a— **Kinematografi.** Grajski: Danes zadnji dan »Schubertov pomladni sen«. Gretl Theimer, Lucie English, Sigfrid Arno in komorni pevec Jöken. V sredo »Gozdarjeva Krista«. Union: Od torka dalje: »Pot k slavi«. Richard Tauber. Apolo: soboto in nedeljo »Pazi Harrold«. Harrold Lloyd.

a— **Iz policijske kronike.** Zadnji čas se zopet množe prijave raznih tatvin. Strugarskemu pomočniku Mihaelu Kovačiču je bilo te dni iz veže hiše št. 32 na Meljskem hribu ukradeno kolo, vredno 1500 Din, šoferju Petru Vodušku v Strmi ulici 11. razni predmeti z avtomobila, prodajalka Marija Orner in služkinja Roza Avguštin sta bili okradeni na trgu, prva za denarnico s 150 Din, druga z 200 Din. — V kleti v hiši Stolna ulica 1, pa so včeraj dopoldne zasačili nekega Petra Plečka, 22 letnega delavca iz Studencev, ki se je brez povoda delj časa mudil v kletnih prostorih. Ker so zadnji čas tudi kletne tatvine zelo pogoste, mu bodo nekoliko izprašali vest.

Iz Kranja

r— **Masarykov večer.** V soboto zvečer so Sokol, JČ-liga in Česká beseda kar najlepše proslavili 81. rojstni dan prezidenta Masaryka. Primerno okrašeno gledališko dvorano so napolnili tukajšnji Čehi in naše meščanstvo do zadnjega kotička. Prof. dr. Simon Dolar je toplo pozdravil gospoda konzula inž. Ševčika in domače predstavnike, nato je v izbranih besedah prikazal življenje in delovanje g prezidenta. Orkester Narodne čitalnice je pod taktirko učitelja Zavrniška zaigral obe himni, z dvema komadoma pa je izpolnil kratek premor. Po filmu iz življenja g. prezidenta je g. konzul v dveurnem govoru opisoval s pomočjo skioptičnih slik trnjevo pot čeških legij skozi Sibirijo, Mandžurijo in v domovino. Obema predavanjema je občinstvo sledilo z največjim zanimanjem.

r— **Podružnica Kola jugoslovenskih sester** bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 15. marca ob 4. uri popoldne v Kocbekovi sobi Narodnega doma. Vse članice so vljudno vabljene, da se ga polnoštevilno udeleže.

r— **Statistika tujcev.** V januarju je obiskalo naše mesto 121, v februarju pa 118 tujcev. Jugoslovenov je bilo v januarju 94, februarju 79, Nemcev 12, 20, Avstrijcev 5, Italijanov 4, 5, Čehov 6, 4, Madžarov 1, 2. Ostali so bili iz drugih evropskih držav.

Iz Krškega

kr— **Odhod agilnega prosvetnega delavca.** Krško je zapustil agilni prosvetni učitelj g. Pavel Šilovinac, ki je odšel na novo službeno mesto v Melince v Prekmurje. G. Šilovinca, ki se je v naših narodnih društvih udejstvoval, bomo zelo pogrešali. Na novem mestu mu želimo vso srečo!

Iz Šoštanja

št— **Zadnja pot Josipa Cugmusa.** V soboto je bil položen k večnemu počitku upokojeni šolski upravitelj g. Josip Cugmus. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali mnogi stanovski tovariši, šolska mladina, prijatelji in znanci. Sokol je bil zastopan po dveh članih v krojih. Pred hišo žalosti in na pokopališču so zapeli pevci Sokolovega pevskega odseka žalostinke. Ob odprtem grobu se je poslovil od svojega stanovskega tovariša učitelj g. Mlinšek iz Velenja. Bodi pokojniku ohranjen trajen spomin!

Iz Slovenjgradca

sg— **Občni zbor Mislinjske podružnice SPD** bo 24. t. m. ob 20. v Narodnem domu. Pridite vsi!

sg— **Licencovanja bikov** našega okraja so določena v naseldnjem redu: 23. t. m. ob 9. na sejmišču v Št. Ilju pod Turjakom, ob 15. pa na sejmišču v Slovenjgradcu, dalje 24. t. m. ob 10. na sejmišču v Šoštanju. K licencovanju se lahko pripeljejo tudi biki, stari nad šest let.

sg— **O tatvini pri tvrdki Klobasa in Smolčnik.** Preiskava je dognala, da je bil pri tatvini udeležen tudi trgovski nastavljenec Oto Potočnik, katerega so naknadno izročili v preiskovalni zapor. Ukradeno blago, kolikor so ga do sedaj našli, je na orožniški stanici, kjer ga radovedno občinstvo ogleduje in ugiba, kako je bilo mogoče toliko nakrasti.

GOSPODARSTVO

Občni zbor Narodne banke

V nedeljo dopoldne se je vršil v Beogradu 11. občni zbor Narodne banke kraljevine Jugoslavije, ki je potekel razmeroma mirno. Skupščino je otvoril guverner g. Ignjat Bajloni, ki je ugotovil, da je navzočih 67 delničarjev, ki so zastopali 16.016 delnic (od skupnega števila 60.000). Z največjim številom delnic so bile zastopane Beograjska zadruga, Beograjska trgovačka banka, Državna hipotekarna banka (1007), Izvozna banka (1633), Jugoslovenska udružena banka 1930), Pokojninski fond uradnikov Narodne banke (2068), Prva hrvatska štedionica (1995), Poštna hranilnica (1784), Tihomir Panič (1300), Nikola Jocić (1000) itd.

Prvi ravnatelj banke gosp. dr. Milan Protić je prečital poročilo upravnega odbora, predsednik nadzorstvenega odbora g. Živadinović pa poročilo nadzorstva. V diskusiji, ki je sledila tem poročilom, je odvetnik g. Voja Pavličević med drugim zahteval, da bi Narodna banka **nadalje znižala obrestno mero.** Odvetnik g. dr. Ninković je izrazil mnenje, da posamezni člani uprave uživajo prevelike kredite in da to škoduje splošnim interesom. Predlagal je zato, da se v upravni odbor izvolijo neodvisne osebnosti in da se krediti razdelijo enako na vse interesirane. Izrazil je mišljenje, da bi morala na mesto guvernerja priti osebnost s fakultetsko izobrazbo, ki dobro pozna finančna vprašanja in ki je materijalno neodvisna. K besedi se je oglasil še g. Stamenković, ki je razložil, kako bi bilo treba po njegovem mnenju reorganizirati poslovanje banke. Kritiziral je tudi številna upokojenja uradništva Narodne banke. Na koncu pa je izrazil mnenje, da bi bilo treba delniško glavnico povišati na 100 milijonov. Njegova izvajanja je pobijal g. Pavličević, ki je zlasti pokazal na neupravičene zahteve po povišanju delniške glavnice.

Guverner g. Ignat Bajloni je kratko odgovoril na iznešene kritike in je zlasti izjavil, da je upravni odbor v podrobnosti proučil vsak kredit in vsak predmet v poslovanju Narodne banke. Dogodil se je sicer neprijeten slučaj v poslovanju, ki pa je do skrajnosti proučen. Upravni odbor je storil vse, da se ugled Narodne banke očuva in da se krivci kaznujejo. Nato je občni zbor odobril iznešena poročila.

Šesta točka dnevnega **reda, ki se nanaša** na spremembo člena 10. prehodnih naredb z dnevnega reda. Ta člen se nanaša na ljen z dnevnega reda. Ta člen se nanaša na izredni kredit državi in ne njegovo povračilo. Glede spremembe tega člena je dosežen sporazum s pristojnim ministrstvom. Razprava je bila odložena, ker je za ureditev tega vprašanja čas do 23. junija t. l. Nato so bili v upravni in nadzorstveni odbor ponovno izvoljeni vsi člani, ki jim je rok članstva potekel.

Velikopotezno izkoriščanje zemskih plinov iz Bujavice

Kakor poročajo iz Zagreba pripravlja Prva hrvatska štedionica velikopotezen projekt za izkoriščanje zemskih plinov iz Bujavice v Slavoniji. V slavonskem koristu se nahajajo ogromne količine zemskega plina, in sicer čistega metana. Pred 13 leti so bili izvršeni prvi uspešni poizkusi vrtanja. Stotisoče kubičnih metrov tega plina so doslej izkoristili; deloma so bili prodani državnim železnicam za razsvetljavo. Pritisk sond doslej ni prav nič popustil. Pe večletnih prepirih glede koristnosti teh zakladov se je Prva hrvatska štedionica odločila izvršiti nova poizkusna vrtanja. Brez vsakega hrupa je bilo v zadnjem času navrtanih pet novih sond, in sicer na različnih mestih. Na skrajni periferiji terena, ki so ga proučili in označili geologi, torej na mestu, kjer je bilo pričakovati najmanj uspeha, je vrtanje pokazalo nepričakovane rezultate. S pritiskom *47 atmosfer prihaja tu na površje zemski plin čiste sestavine*, ki daje slutiti, da se tu nahaja središče vsega terena. Strokovnjaki iz Londona, Berlina in Amerike so ugotovili, da se v tem terenu nahaja pod zemljo *20 milijard kubičnih metrov plina*. To je ogromna količina, ki jo je treba izkoristiti, tudi če so bili geologi preveč optimistični.

Prva hrvatska štedionica je z mestom Zagrebom in z Združenimi elektrarnami že sklenila 10letno pogodbo, po kateri se ima ta plin izkoristiti za proizvajanje električnega toka po izredno nizki ceni. Z gradnjo električne centrale v bližini Bujavice bodo pričeli že meseca maja. Električno omrežje bo razširjeno do Zagreba in Osijeka in bo obsegalo znaten del Hrvatske in Slavonije. Trenutno se vršijo tudi že pogajanja za ustanovitev raznih industrijskih podjetij v bližini terena Bujavice, ki bi izkoriščala pline kot ceneno pogonsko sredstvo Izdelujejo se že načrti, da bi se od Bujavice do postaje v Novski položile plinske cevi za dovajanje plina k železnici, kjer bi se lahko polnile vagonske plinske cisterne. Neki ameriški konzorcij se zlasti zanima za projekt, po katerem bi se plin iz Bujavice po cevoh dovedel do Zagreba, kjer bi lahko nadomestil dražji premogovni plin. Vsi ti projekti obetajo velike koristi za povzdigo gospodarske delavnosti.

Koliko si naročil umetnega gnoja?

Te dni se po naših vaseh največ govori o akciji kr. banske uprave glede pocenitve umetnega gnoja. Napredni kmetovalci, ki so že prej uporabljali umetni gnoj, pozdravljajo z navdušenjem to delo, kajti po ceni od 138 Din za 100 kg nitrofoskala se še v današnjih časih v naši banovini poraba umetnega gnoja dobro izplača.

Vendar pa zaradi pomanjkanja denarja marsikdo preudarja in premišljuje, koliko naj naroči umetnega gnoja. Zato je vprašanje: »Koliko si naročil umetnega gnoja« na dnevnem redu. Naši kmetovalci se spodbujajo med seboj, da ne zamudijo ugodne prilike. Posebno v občinah, kjer je razvito sadjarstvo, je zanimanje zelo živahno. Tako n. pr. je ena sama občina na severni meji, ki je lansko jesen prodala več deset vagonov sadja, naročila 3100 centov nitrofoskala. Sadjarji so se že lansko leto prepričali, kakšno korist ima lahko kmetovalec, ako umno uporablja umetni gnoj. To je najboljši dokaz, da je akcija kr. banske uprave prav koristna, ker navaja k uporabi umetnega gnoja tudi one kmetovalce, ki ga doslej še niso uporabljali.

Ker je že pomlad na pragu in ker se mora umetni gnoj čim prej spraviti v zemljo, priporočamo vsem kmetovalcem, ki še niso naročili umetni gnoj, da to čim prej izvršijo pri svoji občini.

— — — — —

= **Nova uprava »Šipada«.** Ker je upokojeni načelnik trgovinskega ministrstva gosp. Milivoje Savić odklonil mesto predsednika Šumsko - industrijskega podjetja Dobrljin-Drvar (prej Steinbeiss), je upravni odbor tega podjetja na zadnji seji izvolil za predsednika gosp Djoko Jovanovića, univ. prof. iz Beograda. Istočasno je bil za generalnega ravnatelja imenovan dr. M. Ulmanski, dosedanji ravnatelj lesno - industrijskega podjetja Gutmann, Belišče.

= *Ponovni padec članstva OUZD.* Tudi v februarju je članstvo OUZD močno nazadovalo, in sicer od 93.327 povprečno v decembru in 87.635 v januarju na *86.731 v februarju.* Od lanskega najvišjega stanja 103.214 v juniju je sedaj članstvo padlo že za okrog 16.500. Nasproti februarju preteklega leta pa je letos to število za 4005 manjše. V teh številkah se zrcalijo posledice gospodarske krize.

= **Naša lanska vinska letina.** Po uradni statistiki ministrstva za kmetijstvo za leto 1929. je bilo v tem letu v Jugoslaviji na 181.287 ha vinogradov pridelanih **2,910.000 hl vina, to je povprečno 16.5 hl na 1 ha.** V povprečju 10 let od 1920. do 1929. je znašal v Jugoslaviji vinski pridelek 3.524.500 hl ali 20.41 hl na 1 ha. — Po tej statistiki je bilo v **Sloveniji 19.709 hektarov vinogradov, na katerih je bilo pridelanih 236.805 hl vina ali 12.01 hl na 1 ha.** Povprečni pridelek je torej v dravski banovini precej manjši kakor v vsej državi. Največjo površino vinogradov imajo naslednji srezi: Ptuj (3900 ha), Krško (3001 ha.) Šmarje (2453), Maribor, levi breg (2200), Novo mesto (2160), Ljutomer (1830) in Brežice (1820). Po pridelku je na prvem mestu krški srez z 51.323 hl vina, nadalje šmarski srez s 45.000 hl, ptujski srez s 35.100 hl in brežiški srez s 30.720 hl. Velike razlike opažamo pri povprečnem pridelku na ha, ki je bil največji v šmarskem srezu z 18.34 hl, v krškem srezu z 17.10 hl, v brežiškem srezu s 16.88 hl, dočim je znašal v ptujskem srezu 9 hl in v ljutomerskem 10. Seveda veljajo te številke le za leto 1929.

= **Dobava živil za bolnice.** Banska uprava dravske banovine razpisuje pismene efertne licitacije za dobavo mesa, mesnih izdelkov, slanine, mleka in mlečnih izdelkov, kruha, moke in mlevskih izdelkov, špecerijskega in kolonijalnega blaga in hišnih potrebščin za naslednje zavode: splošna bolnica v Mariboru, banovinski dečji dom v Mariboru, javna bolnica v Celju, javna bolnica v Slovenjgradcu, banovinska javna bolnica v Murski Soboti, javna bolnica in banovinska hiralnica v Ptuju, banovinska hiralnica v Vojniku, javna bolnica v Brežicah, banovinsko zdravilišče na Golniku, zavod za slepo deco v Kočevju, bolnica za duševne bolezni v Novem Celju in za razne socijalne ustanove v Ljubljani. Licitacije se bodo vršile 17. t. m. ob 10. dopoldne v krajih, ki so razvidni iz podrobnejšega razpisa pri navedenih zavodih.

= **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave spiralnih svedrov, 1200 kg žebljev, 20.000 kg bukovega oglja in 100 komadov jeklene pločevine. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave barve, firneža, terpentina in temeljne krede; direkcija državnega rudnika Kakanj pa do 2. t. m. ponudbe glede dobave električnega materijala in kolesnih delov. Dne 24. t. m. se bo vršila pri direkciji državnih železnic v Zagrebu ofertna licitacija glede dobave 15.000 kub. m peska. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 25. t. m. se bo vršila pri telegrafsko - telefonskem oddelku ministrstva saobračaja (odsek za nabave) v Beogradu ofertna licitacija glede dobave železnih prečnic in drugega železnega materijala. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri omenjenem odseku, Palmotičeva ulica 2.)

BORZE

9. marca

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet srednji. Tečaji vseh deviz so se ponovno nekoliko dvignili. Deviza New York je narasla od 56.82 — 56.84.

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda danes za malenkost okrepila. Za kaso se je trgovala po 419 — 419.5, za junij po 419 in za december po 421. Čvrstejši so bili tudi dolarski papirji in je prišlo do prometa v 8% Blairovem posojilu po 93 in v 7% po 82.5. Zaključek je bil še v begluških obveznicah po 69. Med bančnimi vrednotami je prišlo do prometa v Union banki po 190, v Jugobanki po 87 — 87.5 in v Poljodelski po 55.5 — 56, Praštediona je po odbitku kupona (80 Din) notirala 900 do 920. Med industrijskimi vrednotami je bil zabeležen zaključek le v Slavoniji po 200.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 22.805 — 22.865 (22.835), Berlin 13.5375—13.5675 (13.5425), Bruselj 7.9387, Budimpešta 9.9272, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 798.83—801.83 (800.33), London 276.25—277.05 (276.65), Newyork 56.74—56.94 (56.84), Pariz 223.02, Praga 168.69, Trst 298.13—298.30.

Zagreb. Amsterdam 22.805 — 22.865, Dunaj 798.83 — 801.83, Berlin 13.5275 do 13.5575, Bruselj 793.87, Budimpešta 991.22 do 993.22, London 276.25 — 278.25, Milan 297.3 — 299.3, Newyork ček 56.74 — 56.94, Pariz 222.02 — 224.02, Praga 168.29—169.09, Curih 1094.4 — 1097.4.

Curih. Zagreb 9.125, Pariz 20.35, London 25.24375, Newyork 519.65, Bruselj 72.425, Milan 27.2225, Madrid 56.30, Amsterdam 208.325, Berlin 123.64, Dunaj 73.04, Sofija 3.7625, Praga 15.3925, Varšava 58.17, Budimpešta 90.60, Bukarešta 3.09.

Efekti

Ljubljana. 8% Blair 92.5 bl., 7% Blair 82 bl., Celjska 160 den., Ljubljanska kreditna 126 den., Praštediona 980 den., Kreditni zavod 170 — 180, Vevče 128 den., Ruše 220 den.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 419 — 420, za junij 419 do 419.5, za december 419 — 421, investicijsko 87.5 — 88.5, agrarne 51.25 — 52, 8% Blair 92.5 — 93, 7% Blair 82.125 — 82.5, 7% Drž. hipotek. banka 82 — 83, 6% begluške 68.75 — 69; bančne vrednote: Praštediona 900 — 920, Union 191 — 192, Jugo 78—79, Srpska 193 den., Zemaljska 137 — 142, Poljo 55 — 56, Ljubljanska kreditna 127 den.; industrijske vrednote: Našička 930 din., Gutmann 138 — 142, Slavonija 200 — 202, Drava 254 — 262, Šećerana 275 — 285, Brod vagon 80 den., Union Osijek 57.5 — 80, Vevče 132 den., Dubrovačka 385 — 392.5, Trbovlje 333 — 335.

Beograd. Vojna škoda 419 — 420, za marc 419.5 — 420.5, investicijsko 87.25 — 87.75, agrarne 51.5 — 52.5, 7% Blair 83.5 — 84, 7% Drž. hipotek. banka 83.75 — 84.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (9. t. m.) Tendenca za les nespremenjeno mlačna. Zaključeni so bili 3 vagoni, in sicer 2 vagona okroglic in 1 vagon oglja. Povpraševanje je za hrastove boules (I., debelina samo 40 mm), za 1000 komadov hrastovih ali bukovih žaganih kvadratov (41 × 41 cm, dolžina samo 6 m), 42 kub. m bukovih letev (v raznih predpisanih dimenzijah), za lipove letve (7 × 55, 7 × 110 in 7 × 120, od 1 m dolž. navzgor), za bukove doge (za izdelovanje sodov, I., II., dolž. 0.90 m, deb. 18 mm, širina 7 do 12 cm, paralelnih, cilindrično rezanih), 30 kub. m jesenovih plohov za kolarstvo (od 20 cm premera navzgor), za 1500 — 2000 komadov jelovih tramov, merkantilne kakovosti, 7 in 8 m dolžine, deb. 15/15, 15/16, 16/16, 16/17), 1500 — 2000 komadov jelovih hlodov (premer na debelejšem koncu 30/35 centimetrov, dolžina 7 in 8 m, brez lubja).

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (9. t. m.) Tendenca za žito stalna. Zaključenih je bilo 6 vagonov in sicer 2 vag. pšenice, 1 vag. koruze, 2 vag. činkvantina in 1 v. moke. Nudi se (franko slovenska postaja, po mlevski voznini, plač. v 30 dneh): **pšenica:** baška, potiska, 80/81 kg po 207.5 — 210, srbobranska, 79/80 kg po 207.5 — 210, gornjebaška, 79/80 kg po 202.5 — 205, baška, okolica Sombor, 79 kg in baranjska, 79/80 kg po 187.5 — 190; **koruza:** baška, stara po 147.5 — 150, nova, času primerno suha po 137.5 — 140; **oves:** baranjski, navadna voznina po 192.5—195; **moka:** banaška »0« po 335 — 340.

+ **Novosadska blagovna borza** (9 t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet: 9 vagonov pšenice, 29 vag. koruze, 1 vag. ječmena in 5 v. moke. **Pšenica:** okol. Novi Sad 79/80 kg 152.5—155; okol. Somb. 79/80 kg 142.5 do 145; sred.-baška 79/80 kg 155—157.5, srem. 78 kg 142.5 — 145, slav. 78 kg 142.5 145. **Oves:** baški in sremski 145 — 150. **Ječmen:** baški in sremski, 63/64 kg 100 do 105. **Koruza:** baška in sremska 83 — 85; za marc-maj 90—92.50; baška, ladja Dunav ali Sava, predčasno suha 89 — 90; baška za maj 92.50 — 95. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 245 — 265, »2« 215 — 230; »5« 185 do 195; »6« 175 — 185; »7« 140 — 145; »8« 105 — 115. **Otrobi:** baški 97.5 — 102.5; sremski 95 — 97.5.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (9. t. m.) Tendenca prijazna, za rž slabša; promet srednji. **Pšenica:** za marc 15.98 — 16 (obračunski tečaj 16), za maj 16.21 — 16.22 (16.20), za junij — (16.20); **rž:** za marc 11.03 — 11.05 (11.10), za maj 11.32 — 11.34 (11.40); **koruza:** za maj 12.70—12.72 (12.70), za julij 13 — 13.02 (13.10), tranzitna za maj 9.98 — 10 (10).

Sport

Zmaga Hajduka v Limi

Lima, 9. marca n. V današnji nogometni tekmi s perujskim prvakom Chalaco je zmagal Hajduk iz Splita s 3:0 (1:0).

Športni drobiž

V nedeljo popoldne je zagrebška Concordia priredila v Černomercu cross country tek na 7500 m. Sodelovalo je 29 tekačev Haška, Concordije in Marathona. Zmagal je Hašk I. (Tučan, Rittig, Maraković, Valenteković, Binički Hönigsberg) v času 33:39.6. Sledili so Hašk II 34:11.4, Concordia 34:15.6 in Marathon.

Stanje zagrebškega nogometnega prvenstva je po nedelji naslednje:

Hašk	8	7	1	0	31:10	15
Gradjanski	7	6	0	1	26:7	12
Concordia	7	4	1	2	19:11	9
Železničar	7	3	1	3	17:13	7
Viktorija	7	3	0	4	10:15	6
Grafičar	7	1	2	4	10:17	4
Sokol	8	1	2	5	12:15	4
Sparta	7	0	1	6	0:24	1

V nedeljo se je vršila letna glavna skupščina zagrebške Concordije, ki je v letu 1930 dosegla troje državnih prvenstev, in sicer v nogometu, lahki altletiki in hazeni. Za predsednika je bil zopet izvoljen gen. ravnatelj Makso Bosnić.

Dnevni red izredne glav. skupščine, ki se vrši 2. aprila v Beogradu, je naslednji: 1. volitve zapisnikarjev, overovateljev in verifikacijskega odbora, 2. verifikacija pooblastil, 3. izpremenba pravil ZNS, 4. državno prvenstvo, 5. savezni pokal, 6. pritožba nekaterih zagrebških klubov proti odloku upravnega odbora JNS glede razdelitve dohodkov prvorazrednih prvenstvenih tekem v Zagrebu, 7. predlog Concordije glede dopolnitve pravil o gostovanju igračev v drugem klubu.

Koncem tega meseca bo Mednarodni olimpijski kongres imel svoj kongres v Barceloni, na katerem se bo rešilo tudi vprašanje, kje se bo leta 1936. vršila XI. olimpijada. V glavnem se vodi borba med Berlinom in Barcelono. S stališča našega sporta bi bilo bolje, da se poveri organizacija te olimpijade Berlinu, ker bi lažje finansirali našo ekspedicijo. Pa tudi s stališča organizacije je mnogo primernejši Berlin.

Skakalna tekma v Bohinju

O tej tekmi smo dobili še naslednje poročilo:

Agilni smučarski klub »Ljubljana« je v nedeljo priredil na inž. Hanssenovi skakalnici v Bohinju skakalno tekmo. Novi sneg, ki je padal že od petka, je skakalnico odel z debelo plastjo, tako da so imeli vrli Bohinjci kakor tudi sami člani »Ljubljane« mnogo opravka, da so jo spravili v sposobno stanje.

Kljub abstinenci nekaterih sicer dobrih skakačev z Jesenic in Kranjske gore se je za tekmo prijavilo 16 tekmovalcev. Posebno razveseljivo je to, da je Sm. klub »Bohinj« postavil na start kar 9 tekmovalcev, ki obetajo s časom zelo mnogo. Sodniško funkcijo sta izvršila s. s. g. dr. Berce in Ante Gnidovec — vestno in natančno.

Tekmovanje samo je precej oviral sneg, ki je med tekmo še neprestano padal, kar je zahtevalo od tekmovalcev precejšnjo izurjenost. Baš ta tekma je pokazala, da veliki večini naših skakačev primanjkuje sigurnosti. Kakor hitro se ne vrši tekmovanje ob najugodnejših prilikah, že je večina njih negotova za izvedbo skokov. To se je izkazalo pri tej tekmi, ko ni nobeden, z izjemo zmagovalca Šramla, izvedel vse tri skoke brez padca. Ta nesigurnost pa izvira iz tega, ker se skakači preveč zgodaj spravijo na velike skakalnice, kjer jim pa ni dana možnost izvežbati se v oni osnovni skakalni tehniki, ki je toliko potrebna za uspešno nadaljevanje na velikih skakalnicah. Tekmovanja se je udeležil izven konkurence tudi Sigmund Guttormsen, ki je zopet zadivil gledalce s svojimi lepimi skoki od 37, 44 in 46 m — toda pri zadnjem skoku je tako nesrečno padel, da si je zlomil smučko.

Rezultat sam pa kaže najbolj nazorno, da ni bila konkurenca tako ostra kakor se je pričakovalo. Dozdevni favoriti (Janša, Jakopič) so takoj pri prvem skoku izgubili vse nade.

Rezultati so bili naslednji:

1. Bogomir Šramel (Smučarski klub »Ljubljana«) z 211.6 točkami, 32, 33 in 36 metrov.
2. Franc Palme (Smučarski klub »Ljubljana«) s 156.7 točkami, 29 in 30 m.
3. Joško Janša (SK Ilirija) s 154.4 točkami, 29.5, 29.5.

Nato sledijo: Janez Markež, Maks Sodja, Albin Novšak in Podlipnik vsi od Sm. kluba »Bohinj«. Prav dober stil sta pokazala naša internacionalca Stane Predalič in Stane Bervar, primanjkuje jima samo sigurnost v doskoku.

Po tekmi se je vršila v hotelu Markež razdelitev nagrad, kjer se je preda. Smučarskega kluba »Ljubljana« g. Ante Gnidovec v lepem govoru zahvalil za obilno udeležbo ter izročil kip že dvakratnemu zaporednemu zmagovalcu Bogomirju Šramlu.

Iz LNP. Ponovno se opozarjajo klubi, da se vrši danes v torek ob 20. klubski sestanek ljubljanskih klubov v prostorih Delavske zbornice na Miklošičevi cesti. Vsak klub naj pošlje po dva delegata s pooblastilom kluba. — Tajnik II.

SK Ilirija. Plenarna seja upravnega odbora bo danes, ob 20.30 v »Emoni«. Dnevni red: poročila sekcij, zabavnega odseka in uprave drsališča. Nogometni trening skupine I. danes ob 18.30.

ASK Primorje : delavska reprezentanca. Glede te tekme nam pošilja SK Svoboda pojasnilo, da je bila ta tekma odpovedana. O tem je bilo več igračev delavske reprezentance ustno obveščenih, zaradi česar delavska reprezentanca ni nastopila v določeni postavi. — S svoje strani pripominjamo, da nismo dobili nobenega obvestila o odpovedi tekme. Baš nasprotno smo še v soboto ob 18.30 zvečer dobili reklamni članek, ki smo ga tudi uvrstili.

Vremensko poročilo iz Kranjske gore od 9. t. m. V nedeljo je padel južni sneg, ki je ponoči zmrznil. V ponedeljek je padlo četrt metra pršiča, smuka idealna.

Iz službenih objav

Dražbe nepremičnin: Dne 27. t. m. ob 9. na licu mesta v Jelovcu dražba zemlj. knj. Jelovec, vl. št. 44, 12, in 208, ter zemlj. knjiga Hrastovec, vl. št. 90, obstoječih iz hišnih in gospodarskih poslopij, zemljiških, gozdnih in vinogradnih parcel. Cenilna vrednost 370.646.56 Din, najmanjši ponudek 247.097.70 Din. — Pri okrajnem sodišču v Krškem 3. aprila ob 10., zemlj. knjiga Senuše, vl. št. 111, cenilna vrednost 10.560.05 dinarjev, najmanjši ponudek 9454.75 Din. — Pri okrajnem sodišču v Mariboru 27. aprila ob 10., soba 27. zemlj. knj. Dobrenje vl. št. 54. in vl. št. 161. Cenilna vrednost 23.267.50 Din, najmanjši ponudek 15.511 Din.

Konkurzi: Razglašen je konkurz o imovini Martina Karola, trgovca v Kostanjevici. Konkurzni komisar starešina okrajnega sodišča v Kostanjevici dr. France Lozar, upravnik mase notar Josip Vimpolšek. Prvi zbor upnikov pri okr. sod. v Kostanjevici 18. t. m. ob 9., oglasitveni rok do 16. aprila, ugotovitveni narok pri okr. sod. v Kostanjevici dne 23. aprila ob 9. — Odpravljen je konkurz prezadolženca Ivana in Milene Roglič, trgovec v Mariboru, Grajski trg. Sklenjena je bila prisilna poravnava.

Zadružni register. Vpisane spremembe: Pri »Prvi delavski hranilnici in posojilnici«, r. z. z o. z. v Mariboru sta izbrisana dosedanja člana načelstva Lambert Aljančič in Jože Alekšič, vpisana pa Franjo Mustinšek in Alojzij Simpel. — Pri »Okrajni posojilnici« v Litiji, r. z. z o. z. je izbrisan član načelstva Josip Modic, vpisan pa inž. Pavel Kobler. — V upravni svet Trboveljske premogokopne družbe je vstopil André Luquet, častni guverner Banque de France itd. v Parizu. — Pri »Novi Jugometaliji«, d. z o. z. za izdelovanje pločevinastih in kovinskih izdelkov so izbrisani poslovodje Ivan Hladnik, Jakob Nipič in France Svetek. Vpisani pa France Kobler, France Kovac in Valentin Vrhunc. — Obratni predmet tehničnega biroja »Tehna«, d. z o. z. je odslej tudi izvrševanje vseh del, ki spadajo v delokrog usposobljenega stavbnega mojstra in zastopstva tu- in inozemskih tehničnih tovarniških proizvodov. — »Združene tovarne slamnikov in klobukov« I. Oberwalder in Co. in Köller in Co. d. z o. z. v Domžalah so podelile prokuro Franju Neumayerju z Dunaja.

Zadružni register: Vpis spremembe: Pri »Društvu komisionarjev« v Ljubljani, r. z. z o. z. so izbrani člani načelstva Jožc Zupan, France Kehole in France Bregar, vpisani pa Ludvik Junc, Anton Hacler in Jernej Anderluh. — Iz načelstva Hranilnice in posojilnice v Črnučah, r. z. z n. z. je izstopil France Pečar, vstopil pa Ivan Pečar. — Konsumno društvo za Slovenijo, r. z. z o. z. v Ljubljani je sprejelo nova zadružna pravila. Načelstvo sestoji iz 17 članov. Izbrisana sta člana načelstva Karek Tekav in Lovro Kuhar, vpisani pa so Rudolf Čebular, Henrik Bručan Jurij Jeram, Vika Haderbolec, Josip Petejan, Matko Kranjec, Anton Topolavec, Pavel Koren in France Hočnik. — Izbrisan je pooblaščenec Osrednje mlekarne v Ljubljani, r. z. z o. z., vpisan pa pooblaščenec Alojzij Pečnik. — Posojilnica v Konjicah r. z. z n. z. je nadomestila dosedanja pravila z novimi. Zadruga ima namen pospeševati gospodarsko in naravno povzdigo svojih članov. — Izbrisani so dosedanji člani načelstva Agrarne zajednice v Benici, občina Petešovci, r. z. z n. z. Matevž Marušič, Jernej Zbogar in Ivan Klinc, vpisani pa so Ivan Marušec, Leopold Peric in Viktor Polenčič.

V likvidacijo je prešla firma »Hellyt«, d. z o. z. v Mariboru, Trg Svobode. Upniki se pozivajo, da prijavijo morebitne terjatve do 15. aprila.

Županstvo Jezersko bo dne 7. aprila ob 3. popoldne v hotelu Kazino na Zgornjem Jezerskem dalo v zakup na javni dražbi 1. občinski lov v k. o. Zgornje Jezersko in deloma Spodnje Jezersko za izklicno ceno 600 Din, 2. samolastni lov občine Jezersko pod Kočno 1200 Din in samolastni ribarski okraj občina Jezersko v reki Kokri od Anzelmove žage navzgor do Kosovega čera in v potokih Jezernica, Mlinšica, Tralovec ter Moževc za 1200 Din, in sicer prva dva lova za 5 let, tretjega pa za 10 let.

Primorske novice

Artiljerijsko poveljstvo v Trstu naznanja, da mu je vojno ministrstvo poverilo razstreljevanje in uničevanje še preostale vojne municije, in poziva vse prebivalstvo, da naj nemudoma sporoči oblastvom, kjerkoli najde kak projektil. Privatnim tvrdkam je odvzeta pravica municijskega razstreljevanja.

Ker je šel čez mejo brez potnih listin, je bil 25letni Evgen Vižintin na sodišču v Gorici obsojen in contumatiam na 6 mesecev zapora in 240 lir denarne kazni.

Renče ob Vipavi so se odlikovale v predvojni dobi v kulturnem udejstvovanju. Izborne so bile razne prireditve in posebno veljavo so imele dramatične predstave. Kadar so prišli ljubljanski igralci gostovat v Gorico, so vselej uprizorili kako igro v Renčah. Kulturni delavci iz Renč so danes razkropljeni po svetu. »Dopolavaro« prireja v Renčah italijanske burke in farze Pomagajo tudi domačini. Pri zadnji prireditvi so sodelovali: Marija Mozetič, Srečko Kodrič, Zora Gorjan, Josip Štrbrilj.

V Tržiču zgradijo velik fašistični dom. Tvrdke dajejo tisočake in gradbeni materijal. V zadnjem času je bilo sprejetih v ladjedelnico nekaj nezaposlenih fašistov. Na delo jih čaka še precejšnje število ali podjetja se jih branijo. Zato se obrača do njih fašistični tisk z razlaganjem, da gre pri sprejemanju v delo prvo mesto fašističnim organizirancem.

Iz življenja in sveta

Hrana modernega človeka

Zveza med prehrano in delom — Važni izsledki fiziološke vede

V industrijskih državah čutijo danes bolj nego kdaj prej nezadostno pomoč s strani svojega poljedelstva in v tem znamenju se vršijo številne konference in reforme, ki pa ne vedejo do pravih uspehov, kar je pripisovati predvsem temu, da nimajo reformatorji nobenega pravega pojma o tem, kakšno hrano potrebuje sodobni človek. Premalo upoštevajo izsledke fiziologije prehrane, ki bi glede tega lahko dala točen odgovor.

Fiziologija prehrane nas uči, da so se ljudje v starih časih, ko so sami opravljali najtežja telesna dela, preživljali predvsem s kruhom in sorodnimi živili, n. pr. z rižem. Vse drugo, kakor meso, zelenjavo, mleko, sir itd. so upoštevali šele v drugi vrsti, kar je bilo za tiste čase, iz katerih izvira molitev za vsakdanji kruh, tudi prav.

Dandanes je marsikaj drugače. Stroj je prevzel človeku najtežja dela in zato mu je v splošnem potrebnejša hrana, ki nima toliko redilnih vrednot, zato pa istotakšno količino beljakovin kakor prej. Kruh, posebno rženi kruh prejšnjih časov, ki nima zadostne količine beljakovin, stopa v ozadje, se drži bolj po sili tradicije in je za pravilno prehrano manj važen od živalskih živil, mesa, mleka in mlečnih izdelkov. Neprebavljivih snovi v živilih, ki so potrebne za redno delovanje prebavnih organov, pa nam tudi ni treba dovajati telesu s kruhom, ker jih je dovolj in našemu načinu dela primerneje zastopanih v rastlinski hrani, v zelenjavi, sočivju in sadju.

Tako opažamo, nadaljuje ravnatelj fiziološkega inštituta hamburške univerze dr. Oton Kestner, v resnici, kako se je prehrana človeštva pod vplivom novih delovnih načinov temeljito spremenila, v starih industrijskih deželah seveda najprej, polagoma pa tudi drugod po vsem civiliziranem svetu. Potrošnja mesnih in mlečnih izdelkov se je dvignila z nujnostjo naravnega zakona, prav tako potrošnja zelenjave in sadja. Ta razvoj seveda še ni zaključen, a vodi ves v to smer. Tudi poljedelstvo mu je sledilo — pa ne povsod enako in v zadostni meri. Tu je iskati nekaj vzrokov za krizo v poljedelski stroki, nad katero se pritožujejo v nekaterih industrijskih deželah. Tako proizvaja Nemčija preveč pridelkov, ki so bili potrebni za prehrano v prejšnjih časih (rž, krompir, koruza itd.), premalo pa sodobnim potrebam primernejših hranil, ki jih mora zato uvažati iz inozemstva — po visokih cenah (meso, jajca, sadje, pšenica ki je bližja živalski hrani itd.). V takšnih razmerah je vsaj delna rešitev krize kar na dlani in tudi agrarne države bi si lahko v marsičem popravile svoj položaj, če bi znale upoštevati pravo potrebo sodobnega človeštva po različnih njihovih produktih.

Skrivnost dednih lastnosti

Poskusi eksperimentalne vede — Tajno snovanje prirode

Kadar premišljujemo o dednih lastnostih, zaidemo takoj v celo kopo še nerešenih vprašanj Kako naj si razložimo glasbeno nadarjenost, ki je bila dedna v Bachovi družini? Zakaj se mora vsakdo znova učiti računanja, čeprav so njegovi starši obvladali računanje? Zakaj se v nekih družinah skozi rodove podeduje kakšna krvna ali druga bolezen? Zakaj se normalnim ameriškim ankonskim ovcam hipoma rodijo jagnjeta z nogami jazbečarjev?

V to zmešnjavo nasprotujočih si pojavov skuša eksperimentalna veda o podedovanju spraviti nekaj sistema in jasnosti. Pred vsem skuša proučiti tiste tvorbe v kaleh novega življenja, na katere so vezani činitelji podedovanja. Te tvorbe se imenujejo, kakor znano, hromozomi — a mnogo več o njih nego ime nam skoraj ni znano. Še danes ne vemo, kakšni so vzroki, ki vežejo dedne lastnosti na te tvorbe in jih spreminjajo. Z Röntgenovimi žarki in toplotnimi vplivi so pri živalih dosegli kakšno spremembo oblik metulje so hranili s kovinskimi solmi in jim spreminjali barvo kril — a s tem še niso našli pojasnila za slične spremembe, ki nastajajo v prirodi. Vemo samo to, da obstojijo neznani činitelji, ki povzročajo slične spremembe tudi v prirodi in to brez dvoma v okviru hromozomov. Stvar pa se komplicira s tem, da povzroča okolje lahko podobne spremembe oblik kakor činitelji umetnega, eksperimentalnega spreminjanja v hromozomih — torej iste rezultate navzlic različnim vzrokom. Razlika je le v tem, da se te pridobljene. torej nepodedovane lastnosti tudi ne prenašajo v naslednja pokolenja. Dedne so vedno samo lastnosti, ki tičijo v substanci hromozomov.

Tako se bodo ustvarjale trajne in dedne lastnosti le če se bo posrečilo poseči spreminjevalno ali tvorno v substanco, ki je ležišče dednosti. A to za sedaj še ni v naši moči.

Od kdaj je predsednik Masaryk abstinent?

Zborovanja mednarodnega protialkoholnega kongresa 1901 na Dunaju se je udeležil tudi sedanji predsednik Masaryk. Imel je predavanje, v katerem je pojasnil vzroke svojega pripadništva med abstinente. S samo njemu lastno temeljitostjo in sociološkim načinom mišljenja se je že pred tem bavil z alkoholnim vprašanjem in, kakor je sam dejal, »imel večkrat abstinenčne napade«. O nekem takšnem »napadu« poroča tudi Herben v svoji knjigi »Črtice za Masarykovo biografijo«:

Po drugem obisku prof. Masaryka pri Tolstem sem bil iznenaden zaradi preprostosti njegovega nastopa. Še bolj pa me je presenetilo, ko mi je nekaj dni pozneje prinesel sel od prof. Masaryka 20 steklenic moravskega rdečega vina. Menil sem, da mi je vino poslal Masarykov brat, ki je imel v Pragi točilnico, ampak sel je trdil, da ga ni poslal ta, ampak prof. Masaryk. Potem sem izvedel, da je postal prof. Masaryk pod vplivom Tolstega popoln abstinent. Postal je tudi vegetarijanec in je občne hotel živeti po zgledu Leva Tolstega. Vegetarijanstvu ni ostal zvest posebno dolgo, vztrajal pa je pri načinu preprostega življenja. Ves čas pa je prof. Masaryk ostal strog abstinent.

Mednarodni znak za slepce

Mednarodna zveza slepcev je že pred leti izbrala znak za svoje člane, ki so oslepeli v mladih ali poznejših letih. Znak je potreben zato, da slepci lahko prehajajo čez cesto in vozila in ljudje primerno pazijo nanje. Slepci nosijo na ulici črnorumen trak na rokavu. Ponekod so nekaj časa zamenjavali ta znak za znak habsburških privržencev, ko pa se je zmota pojasnila, so ga brez pridržka sprejeli.

Kongres radiologov

Letošnji mednarodn kongres radiologov se bo vršil v Jachymonu na Češkoslovaškem. Otvoril se bo 9. maja. Udeležbo so prijavili znameniti radiologi iz vseh delov sveta. Protektorat nad kongresom je prevzelo čsl. ministrstvo za narodno zdravje.

Minister — izseljenec

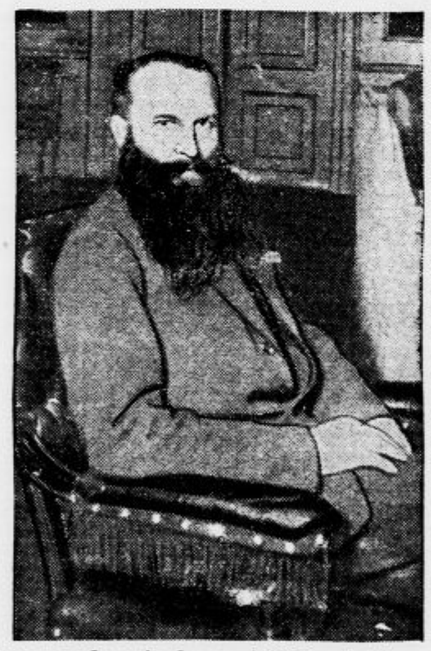

Danes poda ostavko avstrijski minister za kmetijstvo A. Thaller, mož, ki se praktično bavi z načrtom kolonizacije Avstrijcev v Paragvaju, kamor odpotuje z večjo skupino tirolskih kmetov. Thaller že delj časa proučuje problem naselitve avstrijskih državljanov v Južni Ameriki.

Povodenj v Parizu

Tridneven neprestan dež nad Parizom je povzročil precejšnje poplave v sredini francoske prestolnice.

Zvezde pojejo

Mladi francoski fizik Leger je napravil zanimiv izum, ki zelo izpopolnjuje dosedanji način merjenja svetlobe s pomočjo svetlobne stanice.

Legerova priprava je tako občutljiva, da se stvori v njej od svetlobe planeta Jupitra električni tok treh tisočink ampera, kar je v primeri s prejšnjimi rezultati silovit korak naprej. Dočim so doslej svetlobo zvezd merili lahko samo približno, jo bodo odslej lahko natančno merili. Posebno zanimivo pa je to, da se tako proizvajani električni tok s pomočjo telefona lahko spreminja v zvok.

Pri tem je opazil Leger, da daje vsaka zvezda svoj posebni zvok, tako da uresničuje njegov aparat starodavno sanjo o »muziki sfer«.

Novi finski državni predsednik

Novi predsednik Svinhufoud in bivši predsednik Relander (desno) po svečani prisegi na stopnišču finskega parlamenta. Svinhufoud je eden izmed najstarejših bojevnikov za finsko svobodo.

Zašita srca

Primarij st. pöltenske bolnice dr. Nather je demonstriral te dni v Dunajskem zdravniškem društvu dva izredno uspela slučaja operacije srčne mišice. V prvem primeru gre za dekle, ki je bilo pred petimi leti operirano na dunajski kliniki prof. Eiselsberga. Takojšnja operacija je dekletu rešila življenje in jo je tako okrepila, da lahko podvzame visoke ture kakor pred usodnim dogodkom. Operiranka se udejstvuje z uspehom tudi v drugih sportnih panogah.

Drugi primer uspele operacije je pokazal na mladem brambovcu, ki ga je neki tovariš iz neprevidnosti ustrelil v srce. Tudi ta operacija se je takoj izvršila in je imela popoln uspeh. Srce je med operacijo sicer prenehalo utripati, toda obudili so ga zopet k življenju in mož je bil rešen.

Dolarski zaključek romantične ljubezni

Iz Olomuca poročajo o nenavadnem zaključku romantične ljubezenske zgodbe. Dolarski milijonar Hanko, predsednik velikega hotelskega trusta v ameriških Zedinjenih državah, je nedavno prišel v svoj rojstni kraj na Moravskem in se je oženil s svojo prijateljico iz mladih dni, Katarino Ludwig, ki jo je bil zapustil pred šest in dvajsetimi leti kot šestnajstletno dekle.

Nevesta ni vsa ta leta nič slišala o ženinu, ki se je nenadoma pojavil, pozakonil svojo pet in dvajsetletno hčer Katarino, učiteljico v olomouški ljudski šoli in peljal nezakonsko mater pred altar. Takoj po poroki so se starši in hči odpeljali v Ameriko, kjer čaka mater in hčer lepše življenje.

Trenchcoatov

in površnikov za pomlad največja in najcenejša izbera pri

Drago Schwab, Ljubljana

Vse bolezni zdravi na nosu

Dr. Paul M. Gillet, ki je deset let vodil laboratorij v lyonski bolnici, potuje po Ameriki, kjer propagira uspešno univerzalno kuro zoper vse bolezni.

Metoda je neverjetno preprosta in enostavna. Pri vsaki bolezni masira dr. Gillet bolnikov nos z malim, lahkim srebrnim stiletom v podobi igle. Na nosu poišče »nervus sympathicus«, ki ga dobro natare. Dr. Gillet je uverjen, da prihajo vse bolezni od tega simpatičnega živca v nosu. Mož pravi: Ta živec se razprostira po vsem telesu in se ga lahko dotaknemo na različnih mestih, najlažje pa je dostopen na nosu. V 25% zdravljenja sem dosegel popolen uspeh.

Obleka iz sladkorja

Najnovejši izum, ki je doma seveda v Ameriki in čigar duševni oče je neki kanadski inženjer, obeta biti obleka iz sladkorja.

Temu možu se je posrečilo, da je naredil sladkor tekoč, kakor celuloza, iz katere delajo umetno svilo. Tisti, ki se kaj razumejo na to, pravijo, da se bodo obleke zelo pocenile.

Pa še druge dobrine bo imel ta izum, ker bodo pridelovalci sladkorne pese dobili več zaslužka. Tudi staršem bo prišla ta iznajdba prav, ker bodo dali sitnim in jokavim otrokom kar obleko lizat. Slednjič bo koristila tudi raziskovalcem severnih krajev, ki jim ne bo treba gristi čevljev, ampak bodo použili kar sladko obleko.

1100 ognjegascev na delu

Ogromen požar v londonskem pristanišču

V soboto zjutraj se je vnel velik ogenj v londonskem pristanišču. Izbruhnil je v skladišču tvrdke Butler, komaj 100 m daleč od Towerskega mostu, v oddelku za čaj in gumo. 1100 gasilcev se je trudilo omejiti požar, ki je bil opasen posebno zaradi tega, ker je pihal močan veter. Gasilska dela so se morala omejevati samo na lokaliziranje, ker je pretila nevarnost, da bi se vnel najgostejši zazidani del City.

Požar se je širil z neverjetno naglico in je uničil ves kompleks Butlerjevih skladišč. S pogorišča se je dvigal tako gost dim, da se je očividcem zdelo, kakor bi ležal nad Temzo ogromen črn prt. Veter je gnal to nenavadno obliko dima v južni smeri dalje.

Mnoge ulice so bile za časa požara črne in temne in gospodarji so opozarjali svoje nameščence, naj bodo pripravljeni, da lahko vsak trenutek zapuste službo in se rešijo, če bo treba. Vse londonske ognjegasne postaje so bile pripravljene. Na mestu požara zaposleni gasilci so gasili ogenj s sosednjih 20 metrov visokih poslopij, pristaniško poveljstvo pa je dalo za gašenje na razpolago tudi vse svoje čolne.

Ognjegasci so si morali nadeti maske proti plinu. V zadnjem hipu se je posrečilo rešiti iz gorečega skladišča 100 konj, ki bi bili sicer postali žrtve katastrofe, ker so bili zaprti v hlevu. Plameni goreče stavbe so švigali 30 do 40 m nad strehami, dim pa se je videl na milje daleč. Gasilska dela so opazovali deset tisoči ljudi, kajti v Londonu že leta in leta ni bilo takšne požarne katastrofe. Škodo cenijo na 27 milijonov Din.

Pisano življenje drznega pustolovca

Od vojaškega kurata in pridigarja do vlomilca in ženitbenega sleparja

V Hrudinu je policiji prišel v pest že dolgo iskani slepar Wilhelm Bittner. Njegova aretacija ni bila lahka in preden so ga uklenili, je pobil na tla dva stražnika. Bittner ima na vesti celo vrsto grehov. Njegovo življenje je polno pustolovščin in temu primerno ga je policija uvrstila med pustolovce velikega sloga.

V zadnjem času se je Bittner izdajal za ženina. Orožništvo ga je zaradi prestopkov zaman iskalo. Svojo pustolovsko kariero pa je začel mož med vojno. Takrat se je več mesecev izdajal za vojnega kurata in je celo maševal pri vojakih. Pozneje je postal spovednik v nekem samostanu, v cerkvi pa je imel javne pridige. Seveda je bral tudi maše in pri tem so opazili, da preveč pije med službo božjo. Izpraznil je namreč po cele literske posode vina. Ko so mu prišli na sled, je bil obsojen na kazen v ječi.

Prišedši iz zapora, se je ustalil v nekem majhnem češkem kraju, kjer se je izdajal za duhovnika. Najprej se je zasidral v neki dekliški šoli kot spovednik. Ni dolgo trajalo, pa je zopet spremenil poklic. Ukradel je bil namreč orožniško uniformo in se postavil za poveljnika orožniške postaje. Sleparija je prišla na dan in slepar je moral pobegniti.

Nekaj mesecev pozneje se je pojavil v Jaromeru in se izdajal za zdravnika. Imena ni niti spremenil, ampak si je kratkomalo pristavil doktorski naslov, s katerim se je tudi podpisoval. V štirih tednih pa so mu tudi v tem »poklicu« postala tla vroča, zato se je prelevil v inspektorja železniškega ministra in je v tej funkciji zagrešil celo vrsto sleparstev. A tudi »gospoda inspektorja« je minila potrpežljivost. Naveličal se je potovanj in inspekcij in se je začel izdajati za duhovnika češkoslovaške cerkve na Moravskem. Tu so se mu odprli sijajni viri. Ko je čutil, da se bliža razkritje, je pobegnil. Na begu je prišlo do spopada z orožniki. Pri tem je bil neki kmet ranjen. Poslej se je Bittner potikal okrog in kradel ter izvrševal vlome. Slednjič je zopet oblekel zdravniško haljo, »izvrševal« zdravniški poklic in postal končno ženitbeni slepar. Ko se je zatekel k svoji materi, kjer se je edino še čutil varnega, je prišel oblasti v roke. Med njim in orožniki se je razvil oster boj s samokresi, nakar so ga aretirali, zvezali in ga posadili na pravo mesto.

Prekop med Atlantikom in Sredozemskim morjem

V francoskem senatu se je ustanovil odbor, ki mu je naloga skrbeti za praktično uresničenje prekopa med Atlantskim oceanom in Sredozemskim morjem. Za prekop se je izjavila že cela vrsta pariških okrajnih zastopov in tudi 1500 občin v zapadni in južni Franciji. Tudi vlada je na uresničenju tega načrta interesirana, ker bi se paroplovba s tem skrajšala za 1800 km in bi se prevoz blaga od Sredozemskega morja v pristanišča Atlantskega oceana znatno pocenil Poleg tega bi takšna zveza pomenila veliko ugodnost tudi za urnejše kretanje francoske vojne mornarice.

Poverjeni odbor bo proučeval najprikladnejše pogoje za izvedbo načrta na primernem terenu. Kanal naj bi bil izkopan od Bordeauxa vzdolž Garonne čez Toulose v Beziers.

Žrtev skandalne afere newyorške policije

Ameriška igralka Vivian Gordon, ki je bila na nepojasnjen način umorjena, ker je hotela izročiti državnemu pravdništvu važen material v skandalni aferi newyorške policije.

Visoka plima preti »Hudičevemu otoku«

Severnovzhodna obala ameriške celine je že nekaj dni hudo izpostavljena nazburkanemu valovju in visoki plimi. Viharji divjajo s takšno silo, da je paroplovba v tem okolišu resno ogražena. Mnoga ameriška in kanadska obmorska mesta so že resno poškodovana. Plima je posebno močno prizadela mali »Hudičev otok«, ki leži pet milj daleč od Halifaxa. Na tem otočiču živi kakšnih sto prebivalcev in vsi so v skrajni življenski nevarnosti. Valovi tako butajo ob obalo, da je podoba, kakor bi hoteli razbiti in požreti otok. »Rosalini«, ladja ameriškega Rdečega križa je utrpela veliko škodo. Zlomil se ji je vijak in je ladja v nevarnosti, da se potopi. Brezžična postaja kliče na pomoč, toda nihče se ne upa na morje, ker se vsaka ladja boji lastnega pogina.

Slika bodoče vojne

Pariški tednik »Vu« je izdal posebno številko z naslovom »Bodoča vojna«. Besedilo so prispevali Painlevé, Ludendorff, Seeckt, Wells in švedski nadškof Soederblöm. Fotografije pa so, ki šele predočujejo grozno sliko tehniške vojne. O ozadju velike Madonine slike vidimo mater z dojenčkom v naročju; oba imata maske proti plinu. Mlad mož v salonu flirta z dekletom — in oba imata maske. Grozotna slika! Člani nadzorstva neke družbe imajo sestanek in celo v francoski zbornici so vsi poslanci pokriti z maskami proti plinu. Eiffelov stolp zleti v zrak in strašni napadi s tanki strašijo prebivalstvo. Električni žarki razdenejo ves vojni material, zračni napadi pa opustošijo cela mesta.

Drobne zanimivosti

Letos ne bo štorkelj

Iz Capetowna poročajo, da se letos tisoči štorkelj, ki so prezimile v južni Afriki, ne bodo več vrnili v evropske kraje. Vladni uradniki, ki so nedavno prepotovali ozemlje Cathkin Peak v Natalu, so opazili na griču, kjer se vsako leto zbirajo štorklje za povratek v Evropo, veliko belo polja. Na prvi videz se je zdelo, da so snežne lise, ko pa so se približali, so videli na tisoče mrtvih štorkelj. Ptiče je presenetila toča, ki jih je pobila na zemljo, kjer so obležali z zlomljenimi krili.

Francoska vlada in strojepiske

Iz Pariza poročajo o nepričakovanem porazu Lavalove vlade v zadevi zvišanja prejemkov uradniškemu osobju. Proti izrecni volji poštnega in finančnega ministra je bil sprejet predlog finančnega odseka za zvišanje plače strojepiskam. Za predlog je glasovalo 420, proti njemu pa le 159 poslancev.

Nova ameriška himna

Ameriški senat je sprejel resolucijo, ki jo je prejel od parlamenta v odobritev in se nanaša na novo himno »The Star Spangled Banner«. Ta pesem bo zanaprej nacionalna himna Zedinjenih držav. Čim predsednik Hoover podpiše uradni spis, bo zakon uveljavljen. Himna ni nova. Besedilo je napisal baltimorski advokat Key 1814 k neki stari melodiji iz druge polovice 18. stoletja.

Gramofon namestu orgel

Benediktinski red v Rimu je dal izdelati brezhibne gramofonske plošče, ki reproducirajo gregorijansko glasbo. V prihodnje se bodo te plošče izdelovale v še večjem številu in s tem bo dana ubožnejšim cerkvam možnost, da si namestu dragih orgel nabavijo gramofon, ki bo spremljal bogoslužje.

Vztrajni vinogradniki

V Beaujolaisu na Francoskem živi rodbina Chamarande, ki se že 600 let bavi samo s pridelovanjem vina. V dolini Rhone pa stoji kraj Salles-sous-Bois in tam živi rodbina Goujon, ki se bavi z vinogradništvom že od l. 1471. V Lacouxu živi rodbina Dupont, ki ima že 830 let v posesti ene in iste vinograde. Tudi ta rodbina ni brez konkurence. Poseka jo rodbina Blache v Douzereu, ki goji vinogradništvo na svojih posestvih že od l. 1047. Zdaj vidimo, zakaj imajo Francozi najboljša vina.

Lov za zlatom v Kanadi

V Ameriki so se razširile vesti, da so odkrili v provinci Ontario bogate sledove zlate žile. Na tisoče iskalcev sreče se je napotilo v »raj na zemlji«. Glavno ležišče zlate rude je pokrajina Kanshabovice. Seveda so že vsa zemljišča pokupljena. V mineralijah so našli velike množine čistega zlata in računajo, da bo dala vsaka tona rude 750 dolarjev (okolu 40.000 Din) čistega dobička.

Vsak dan ena

»Če bi bila jaz na njegovem mestu, bi mu že pomagala!«

E. M. Hull:

ŠEJK

Ženska se je pobrala, z rokami udušila tleče iskre in z rezkim glasom zavreščala. Zavesa ob strani šotora se je zganila in vstopil je ogromen nubijski črnec. Z iztegnjenimi rokami je Arabka pokazala na Diano in ploha obdolžitev in kletvic se je usula iz njenih, od sovraštva spačenih ust.

Zamorec jo je režé poslušal in nazadnje zmajal z glavo.

A Diana ga je poklicala in z dvignjeno glavo stopila proti njemu.

»Prinesi mi vode,« je rekla z zapovedujočim glasom, gledaje mu naravnost v obraz. Pokazal je na kavo, ki jo je bila ženska spet začela pripravljati. Diana je zateptala z nogo. Zamorec se je zarežal in takoj prinesel velik, poln meh, kakršne imajo v puščavi za vodo.

Diana se je obotavljala, a njena žeja je bila prevelika. Pobrala je skodelico za kavo, ki je ležala pred njo na tleh, jo izplaknila in se napila vode. Voda je bila slaba in mlačna; a vendar ji je odplavila tisti suhi, dušeči občutek iz grla in jo pokrepčala. Zamorec je odšel, ne da bi se zmenil za žensko, ki je ždela ob svoji pečici za kavo. Diana je iznova legla na blazine. Dogodki teh trenutkov so bili zanjo večji napor, nego je izprva mislila, in noge so se ji tresle. A njen pogum je bil spet predramljen. Po tem, da je bila videla doslej samo ta dva, je sodila, da Ibrahima Omarja ni v taborišču. Če bi se le dovolj časa zamudil, da bi prišel Ahmed za njo; zakaj v to, da pride šejk ponjo, je neomajno zaupala. Samo da bi prišel za časa! Po svetiljki, ki je že gorela v šotoru, je videla, da mora biti noč. Koliko je bilo na uri, ni niti slutila.

Med tem so bili v domačem taboru gotovo že opazili, da je ni bilo nazaj. Šejk je poznal nevarnost in čeprav je bil postal po nedavni nežnosti zadnje dni spet tako ravnodušen in okruten, vendar ni mogla dvomiti o tem, da ji bo prihitel na pomoč.

Nenaden šum v sosednjem prostoru jo je splašil, da je skočila na noge. A ostri, globoki glas, ki je preglašal vse druge, je takoj pregnal njen nenadni up. Ibrahim Omar se je bil vrnil, preden je utegnil Ahmed prihiteti k njej! Trepetaje je zasopla in stisnila zobe, da bi zbrala svoje moči za trenutek, ki se je bližal.

Veliki črnec, ki ga je bila že prej videla, je stopil v šotor. Krenil je proti njej; ali Arabka je mahoma skočila predenj in jela z divjimi očmi in strastnim mahanjem nekaj govoriti. Nubijec jo je pahnil proč in iztegnil šapo, da bi zgrabil Diano za komolec. Z bleščečimi očmi in oblastnim zamahom roke se je odmaknila; srce ji je burno utripalo, a čutila je, da se lahko zanese nase. Le njene roke so se skrčile, ko jih je porinila globoko v žepe svojih jahalnih hlač. Tako je počasi stopila v sosednji prostor šotora, ki je bil velik in gol. Sredi šotora je ležal Ibrahim Omar na kupu blazin; za njim sta stala dva velikanska črnca, negibna kakor bronasta kipa.

Diana je za trenutek obstala pri vhodu; nato je vrgla glavo nazaj, krenila s svojimi dolgimi, deškimi koraki po debelih preprogah in se ustavila pred šejkom. Z ošabno skrivljenimi ustnicami in drznimi, priprtimi očmi mu je pogledala v obraz.

Ta Ibrahim Omar je bil res Arabec, kakor si ga je nekdaj predstavljala. Okorna, grda postava se je valjala na umazanih blazinah; zabuhli, divji obraz je bil razoran od sledov vseh grehot; izza debelih ustnic so mu gledali grdi zobje. Njegova bogato okrašena obleka je bila zanemarjena in onesnažena, prav tako tudi tolste roke, ki so razkrečene ležale na kolenih. Surovi obraz se je spačil v nasmeh porogljivega zadoščenja, ko je Diana stopila proti njemu.

»Tak to je bela žena mojega brata Ahmeda ben Hasana,« je počasi izpregovoril v slabi francoščini. »Ahmeda ben Hasana, da bi mu Allah sežgal dušo v peklenskem ognju.« Pri teh besedah je zaničljivo pljunil po šotoru. Nato je legel nazaj na blazine in glasno srebnil iz svoje kavne čašice.

Diana je upirala oči naravnost vanj in pod njenim srepim pogledom mu je očividno postalo neudobno; njegove oči so jele nemirno begati po šotoru, med tem ko se je desnica poigravala z držajem samokresa, ki mu je tičal za pasom. Nazadnje je mignil, češ, naj stopi bliže. A tisti mah je planila iz sosednjega prostora Arabka, se ognila črnca, ki jo je hotel zadržati, se vrgla Ibrahimu Omarju pred noge, mu objela kolena in jela z zategnjenim, jokavim glasom tarnati in vpiti. Zdaj je Diana takoj spoznala sovraštvo, ki se je tej ženski že prej bliskalo v očeh. Očividno jo je imela za sopernico, s katero bo morala poslej deliti naklonjenost svojega umazanega gospoda. Stud se je kakor val vzdignil v njej, kljub mučnemu strahu, ki jo je davil.

Ibrahim Omar je radovedno pogledal žensko ob svojem znožju; nato je skrivil ustnice in jo mahoma surovo udaril po ustih.

A ženska se je z obupanim obrazom splazila še bliže; tenek curek krvi se ji je pocedil preko brade. Tedaj je šejk hripavo zahrčal, kakor pihne razjarjena zver, in zgrabil žensko za vrat, ne meneč se za njene roke, ki so se onemoglo upirale divjemu prijemu. Nato je počasi izdrl nož izza pasu in ga porinil Arabki v prsi. Ko je krčevito drgetaje zaklatila okoli sebe in se zgrudila, je skrbno obrisal krvavo rezilo v njeno obleko in brcnil mrtvo truplo od sebe, da se je zavalilo po preprogi malone do Diane.

Kulturni pregled

Zofija Nalkowska: Dom osamelih žena

(Pred premijero v ljubljanski drami.)

Premijera te subtilne, lirične drame bo vsekakor zanimiva novost na našem odru. Zofija Nalkowska je čislana poljska pisateljica, njeno ime je znano tudi izven domovine. Različna evropska gledališča so uprizorila pričujočo dramo, igrali so jo celo v Newyorku. Umljivo je, da bo vsebina drame, ki jo je napisala pisateljica - žena, v današnjih dneh, ko je vprašanje razmerja med možem in ženo tako aktualno, še posebej privlačna. Nalkowska ne teoretizira o etiki zakona, o emancipaciji, socijalnih odnosih žene, ona vpodablja življenje žena, ki so ostale na svetu osamele, bodisi kot vdove ali ločenke. Moške osebe dejanstveno ni nobene v drami, moški živi le v spominu, in le enkrat seže njegov glas v tiho, ubrano življenje. Vse osebe so dobro opazovane in karakterizirane, dialog je živahen in prežet z izbrušenimi sentencami o življenju.

V malem domu, nekje na vasi, žive pri Celini Belski, osemdesetletni starki njene hčerke in vnukinje. Vse so vdovele, najmlajša vnukinja pa je ločenka. Pred kratkim se je vrnila vnukinja Jana Nielewiczova, kateri je pred meseci umrl mož Krištof. Jana je še vsa prevzeta od smrti, ponoči ne more spati, slišiqo qo, kakor se pogovarja z umrlim možem, resničnega vzroka svoje bolesti pa ni še nikomur razodela. Zatrjuje, da »smrt ni vse«, toda skritih bolečin ne razodene. V tiho življenje poizkuša prodreti nov gost. Mlada Eva Lacztovna želi na vsak način videti Jano, hotela bi z njo govoriti o nečem važnem. Marija Lanowa, Janina mati, bi to srečanje rada preprečila, kajti slutnje ji pravijo, da bi to svidenje lahko postlalo usodno za Jano. Kljub pažnji se je Evi Lacztovni posrečilo stopiti pred Jano. Dekle išče pri njej pomoči. Jana izve od Eve, da je imel Krištof ves čas njunega na videz tako srečnega zakona razmerje še z drugo žensko, ki mu je rodila hčerko in sina. In ta hčerka je Eva Lacztovna, sedaj je prišla terjat dedščino. Mlado Evo zalezuje oženjen moški in dekle bi se rado izvilo njegovim mamljivim vabam. Čeprav ji težko razočarana Jana prigovarja ter ji obeta pomoč, se Eva z jokom vrže v neznančevo naročje. Življenje bo še in še ostavljalo na bregu osamele žene. V babičini meditaciji: »Ah, nič ni gotovega, Jana, nič... Vse se spreminja s časom,« je izrečena trpka tolažba.

J. K.

Razstava »Kruga« v Beogradu. Dne 1. marca se je otvorila v paviljonu Cvijete Zuzorić razstava ruskega umetniškega društva »Krug«. Razstavilo je 12 umetnikov: slikarjev, kiparjev, grafikov, arhitektov. Vnanji videz razstave je prav pester: poleg osnutkov za gledališke kulise in načrtov za cerkev sv. Save v Beogradu imaš karikature čistokrvnega Jugoslovana Pjera Križanića. Kako neki je zašel med Ruse?! Izmed Rusov se posebno odlikujejo Nikolaj Isajev, Aleksander Bikovski, Ananija Verbicki, Vl. Žedrinski, Vl. Zagorodnjak, ga Ludmila Kovalevska - Rik. »Krug« zastopa hvalevredno tendenco, da se ruski umetniki, ki delujejo na naših tleh, tesneje zbližajo z jugoslovenskimi in tako približajo naši umetnosti. — Dd.

Književne nagrade Srpske kr. akademije znanosti. V soboto je imela Srpska kr. akademija znanosti v Beogradu svojo glavno sejo, ki so ji prisostvovali tudi štirje službeni odposlanci zagrebške Jugoslovenske akademije. Ob tej priliki je bil ugotovljen razveseljiv napredek v sodelovanju med obema akademijama. Na seji je bil avtor najboljše slovnice srbsko - hrvatskega pismenega jezika, zagrebški univ. prof. Tomo Maretić vpeljan za rednega člana. Novi akademik (že dolgoletni član Jugoslovenske akademije) je prečital svoje pristopno predavanje »Gradja Kačićeva deseterca«. Nato so bile razglašene nagrade, ki jih je podelila Srpska kr. akademija. Izmed književnikov so dobili: 5000 Din Mirko Korolija za »Nove pjesme«, 2000 Din Mil. Kneževič za knjigo »Dozivi iz doline« in 1700 Din Mileta Jakšić.

»Riječ«, zagrebška neodvisna novinska revija, je priobčila v številki z dne 7. marca med drugim interesanten članek Vl. Angelusa »Istup grofa W. d'Ormessona«; tiče se nove pobude za tesnejše zbližanje med Francijo in Nemčijo, kakor ga zahteva interes evropskega miru. Dr. Vladimir Dvorniković se v članku »Osvrt i odgovor« bavi s kritikami in odmevi svoje knjige »Naša kulturna orijentacija«. Dr. Jos. Bogner poroča o Mihičićevi francoski študiji o kiparju Peniću. (Značilno: Penić ima v Parizu sloves, da se o njem izdajajo znanstvene študije, pri nas pa se njegovo ime kaj redko omenja!). Med poročili čitamo kritiko dr. P. Markovca o koncertu pevskega zbora UJU iz Ljubljane. Kritika je prav ugodna.

Književna senzacija v Beogradu. Beograjsko društvo »Cvijeta Zuzorić« podeljuje vsako pomlad književne nagrade za najboljšo pesem in najboljšo prozo. Te dni sta bila nagrajena g. Djukić za pesem »Četvrti konjanik Apekelipse« in za prozo avtor komedije v štirih slikah »Šarlova ženidba«. Toda — kdo je avtor? Žirija je našla — prazen ovitek. Hudomušneži trde, da so bili člani žirije preverjeni, da je avtor kak znan in priznan pisatelj. Baje so se bali, da ne bi nagrade »po naključju« podelili kakemu nepriznanemu. Ko so bili rezultati objavljeni, se je pismeno oglasil pisec »Šarlove ženidbe« — Dragutin Ilić - Jejo. To »naključje« je seveda vzbudilo senzacijo in razne komentarje. Ilićeva komedija obravnava Charlesa Chaplina. Po izjavah članov žirije ima nagrajeno delo mnogo humanosti, sveže fantazije in duhovitosti in je spisano v prijetnem jeziku. Za nepriznanega pisatelja kakor je Dragutin Ilić - Jejo, je to vsekako lep uspeh. — Avtor »Šarlove ženidbe« je stalni sotrudnik »Vremena«, kjer urejuje humoristično rubriko. Že l. 1928. je — prav tako »po naključju« — dobil nagrado »Cvijete Zuzorić« za novelo »Dunavska ulica«. Izdal je več knjig, vendar je bil tudi v literarnih krogih malo znan in še manj priznan.

Tesnierčjeva francoska studija o O. Župančiču je — kakor izvemo — dotiskana in se bo v bližnjih dneh pojavila na knjižnem trgu.

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20.

Torek, 10.: Zaprto.
Sreda, 11.: Dom osamljenih žena. Prem. D.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20.

Torek, 10.: Werther. C.
Sreda, 11.: Valkira. E.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.
Začetek ob 20

Torek, 10.: Karol in Ana. C. Kuponi.
Sreda, 11.: Zaprto.

Radio

Izvleček iz programov

Torek, 10. marca.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti . — 13: Napoved časa, plošče. borza. — 17.30: Obcetna godba. — 18.30: Izlet na luno. — 19: Predavanje o vremenoslovju. — 19.30: Nemščina. — 20: Mozartov večer. Uvodno besedo govori dr. Mantuani. — 21: Koncert radio - orkestra. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Jazz - band.

Sreda, 11. marca.

LJUBLJANA: Opoldanski program odpade. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 18.30: Dr. Čampa: Enotna zakonodaja Jugoslavije. — 19: Ruščina. — 19.30: Književna ura. — 20: Prenos koncerta Češke filharmonije iz Prage. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio - orkestra. — 17: Narodni napevi na harmoniko. — 17.30: Koncert radio - orkestra. — 20.30: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — 22: Poročila. — Koncert lahke glasbe. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Danska ura. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — 22.10: Prenos zvočnega filma. — PRAGA 16.30: Prenos koncerta iz Brna. — 20: Simfoničen koncert Češke filharmonije. — BRNO 16.30: Program za deco. — 19.05: Sluhoigra. — 20: Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — Koncert lahke glasbe. — VARŠAVA 17.45: Orkestralen koncert. — 19.55: Plošče. — 20.30: Koncert danske glasbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11: Koncert orkestra. — 13.10: Plošče. — 15.25: Popoldanski koncert orkestra. — 19.30: Prenos Haydnovega oratorija »Letni časi«. — 22.50: Jazz - band. — BERLIN 18.50: Plesni večer. — 21.30: Literaren program. — Lahka godba orkestra. — KONIGSBERG 16.25: Koncert danske glasbe. — 19.30: Prenos plesnega večera iz Berlina. — Groteske. — 22.30: Lahka glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 16.30: Popoldanski koncert orkestra. — 19.45: Zborovski koncert. — 21: Orkestralen koncert. — 22.35: Pevski koncert. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert orkestra. — 17.30: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos koncerta z Dunaja. — Ciganska godba. — RIM 17: Vokalen in instrumentalen koncert. — 20.45: Prenos opere iz gledališča.

Dopisi

RAKEK. Sokolsko društvo Unec-Rakek se je tudi pridružilo krogu čestilcev pisatelja F. S. Finžgarja in uprizorilo 8. t. m. v proslavo njegove 60-letnice ljudsko igro »Naša kri«. V uvodu je v lepem govoru poudarjal br. Suštaršič, upravitelj osnovne šole, tudi prosvetne naloge Sokolstva. In ravno v prosvetnem delu je treba slediti vsem kulturnim dogodkom, kamor spada nedvomno tudi jubilej pisatelja in kulturnega delavca Finžgarja. Orisal je njegovo delovanje in pojasnil tudi razmere v časih, ko so se v igri opisani dogodki vršili. »Našo kri«, je spretno režiral učitelj br. Rojec. Vsi igralci in igralke so rešili svoje vloge nad pričakovanje. Trud je bil nagrajen z viharnim odobravanjem. Društvo in občinstvo želita, da jih čimprej zopet vidita na odru. Prepričali smo se, da imamo ne samo odlične igralce in igralke, temveč tudi hvaležno publiko.

RAKEK. K našemu poročilu z Notranjskega o proslavi desetletnice izpraznitve Rakeka po Italjanih dostavljamo, da je sokolsko društvo samo sodelovalo s svojim pevskim zborom pod vodstvom br. Rojca, naraščaj z telovadno točko ter deklamacijo in recitacijo. Odstavek, nanašajoč se na sodelovanje sokolskega društva samega je v prvotnem poročilu pomotoma izostal.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Dopisnik v »Slovencu« se jezi na potek občinske seje 1. t. m. in pravi, da bi bila lahko prej končana, če ne bi bilo prerekanja. Prav! Konstatiramo pa, da bi bilo prerekanje izostalo, če ne bi bil stavljen od nekoga predlog v breme občine in po vrhu še nasprotujoč zakonu o narodnih šolah. Namen predloga je bil vsem razumnim jasen, zaradi česar je došlo do prerekanja. Prav tudi ni, da dopisnik sortira člane občinske uprave. Pozabil je že sigurno na 6. januar, ki izključuje v javnih zastopih vsako politiko. — Krajevni šolski odbor v Gor. Vrhpolju pod Gorjanci pridno deluje na tem, da pride čimprej do zidave novega šolskega poslopja. Stavbni prostor je že kupljen in odobren od banske uprave. — Zaradi splošne gospodarske krize ni prodanega še dosti vina. — Čekada Miroslav, učitelj-dnevničar, je postavljen v St. Jerneju za kontraktualnega učitelja. Agilnemu sokolskemu delavcu čestitamo! — Sestra Vozlova Nada ustanavlja pevski zbor sokolske dece, pri čemer ji želimo obilo uspeha. — Kmetijsko nadaljevalna šola se je ustanovila na osnovni šoli. Pouk se bo pričel jeseni.

Za takoj se išče

industrijska naprava ali tovarna

od ca. 50 KS, 1000 m² pritlične površine za kovačnico sposobna. Ponudbe z natančnim opisom, načrtom, pogoje pod »Št. 29.540« na oglasni odd. »Jutra«. 4158

Kleparskega preddelavca,

ki je bil že zaposlen v velikih industrijskih podjetjih, samo prvovrstno moč išče velika tovarna kleparske robe. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »96«. 4150

Kitara

španski model, pravi mahagoni, grandijozen poln ton za reklamno ceno Din 320.— razpošilja tvrdka ALFONZ BREZNIK, biv. učit. Glasbene Matice, LJUBLJANA, Mestni trg 3. Največja zaloga vseh glasbil in strun v Jugoslaviji. 4076

Iščem ZASTOPSTVO

boljših tovaren za Vardarsko banovino kakor alkohola, žganih pijač, čokolade, bonbonov, nogavic in kreme za čevlje. Cenj. dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »br. 89«. 4083

Brez posebnega obvestila.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

IVO MAROLT, uradnik Ljubljanske kreditne banke v Mariboru naznanja, da je njegova iskreno ljubljena mati oz. sestra in teta, gospa

IVANA MAROLT

dne 9. t. m. previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb bo v sredo, dne 11. marca 1931 ob 2. uri popoldne izpred mrtvašnice Stara pot štev. 2 na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 16. marca 1931, ob 8. uri zjutraj v farni cerkvi Sv. Petra.

Ljubljana-Maribor, dne 9. marca 1931. 4155

Naša zlata, predobra, pridna mamica in soproga, gospa

Anka Womer
roj. Kalšek
UČITELJICA V POKOJU

nas je dne 8. marca t. l. v Gradcu, kjer je iskala zadnjo pomoč, za vselej zapustila po dolgi, trpljenja polni bolezni, ki jo je vdano in nad vse potrpežljivo prenašala.

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 11. marca t. l. ob pol 4. uri popoldne izpred mrtvašnice Mestnega pokopališča na Pobrežju.

Ohranite ji blag spomin!

Maribor, dne 9. marca 1931. 4160

Učitelj IVAN WOMER, soprog; ANICA, IVO in MIRA, otroci in ostali sorodniki.

OBJAVA

Uprava trsnice tvrdke Clotar Bouvier, vinogradniško veleposestvo, Gornja Radgona, ima za letošnjo saditev samo omejeno število prvovrstnih cepljenk, Beli Burgundec, Muškatni Silvanec, Biser iz Csabe, Muškatni Otonel, Laški rizling in Fröhlich Silvanec na najboljših podlagah, oddati. Seznam cepljenk kakor tudi plačilni in dobavni pogoji so na zahtevo brezplačno na razpolago. 4152

Zahvala

Za mnoge izraze sočutja ob smrti naše drage sestre, tete in svakinje, gospe

Fanči Kurent roj. Kotlušek

se vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti, tem potom najiskrenejše zahvaljujemo.

Sv. maša zadušnica se bo brala v sredo, dne 11. t. m. 1931, ob 7. uri v župni cerkvi Sv. Jakoba.

Ljubljana, dne 9. marca 1931. 4159

Žalujoči ostali.

Jutrovi mali oglasi imajo siguren uspeh!

Ali bodo pleše res izginile?

Čudijo se, da je pri nekaterih rast las zopet oživela. Nič novega, od kar je »INES« iznajden. — Kdor ga uporablja, mu koreninice poženo zopet zdrave lase.

Lonček mazila »INES« 38 Din. Naroča se pri »INES«, Ljubljana, Merosodna ulica 1/12. 2147

RAZPIS

„Železniška družina“ stavbena in kreditna zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani, poslovalnica v Mariboru

razpisuje ofertno licitacijo

za kompletno zgradbo ca. 40 eno- in dvodružinskih stanovanjskih hišic v Mariboru ob Betnavski cesti.

Načrti, proračuni in tozadevni pogoji se od današnjega dne dobe proti plačilu Din 100.— na Betnavski cesti štev. 44, kamor je tudi predlagati ponudbe in sicer najpozneje do 20. marca 1931, 12. ure v zaprtih kuvertih z označbo »Ofertna ponudba za gradbo stanovanjskih hiš Železniške družine v Mariboru.«

4161

POSLOVNI ODBOR.

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglas priobčen pod šifro, je plačati pristojbino za šifro 3 Din.

ŽENITVE, DOPISOVANJA

ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je uposlati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Številka čekovnega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842.

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra“ v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate

Službo dobi

Vajenca
sprejmem v konfekcijsko in modno trgovino. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Poštenje«. 10.085-1

Šiviljo
prvovrstno, ki zna brezhibno šivati ženske klobuke na Unterstich in Zik-Zak stroje na motorni pogon, sprejmem takoj. Plačam 100 Din na dan. — Milkić, Beograd, Knez Mihajlova 3. 10.058-1

Prodajalko
mešane stroke, mlajše moč, pridno in pošteno, najrajši z dežele, zmožno nekaj kavcije, sprejmem takoj kot samostojno vodinjo manjše trgovine. — Takojšnje ponudbe je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trgovina na deželi«. 9909-1

Rezbarja-graverja
mladega in sposobnega, za vse posle, sprejmem takoj ali pozneje v stalno službo v Beogradu. Ponudbe pod šifro »Skroman 356« na Jugomouse, Beograd — Pošt. pretinac 409. 9819-1

Deklico
15—18 let staro, sprejmem takoj v pomoč gospodinji, ali kot učenko v trgovino Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.124-1

Vzgojiteljico
s perfektnim znanjem nemščine in klavirja, sprejmem k dvema otrokoma. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Vzgojiteljica«. 10.156-1

Brivskega vajenca ali vajenko
sprejme takoj Drago Hovar Dunajska cesta štev. 82. 10.165-1

Samostojen livar
za srednjo metalno in železno livarno, ki bi prevzel isto na procente, se išče. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10.123-1

Šivilj. pomočnico
dobro izurjeno sprejmem v stalno delo. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 10.150-1

Brivskega vajenca
dobrega, sprejme takoj Stjepan Kralj, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 58. 10.173-1

Šivilj. učenko
sprejmem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10.198-1

2 dobri pomočnici in 2 učenki
sprejme takoj damski modni atelje Mira Skabar — Novi trg št. 2/II. 10.200-1

Kroj. pomočnika
za boljša, velika dela sprejme M. Zupančič, krojač, Vižmarje 93, St. Vid nad Ljubljano. 10.201-1

Obvestilo
Vsem ponudnikom, ki so se zglasili zavoljo službe pod šifro: »Zanesljiv lesni prevzemalec«, na podružnico »Jutra« v Celju, se javlja, da je mesto že zasedeno. 10.207-1

Trgovski potniki

Potnika
agilnega in v Sloveniji vpeljanega, sprejme proti proviziji in dnevnicam renomirana veletrgovina s špiritozami. Ponudbe pod »Spiritozee« na oglas. oddelek »Jutra« 9976-5

Fiksum in provizijo
dobe v manufakturi verzirani potniki za obisk privatnih strank v Ljubljani, okolici in vsej Dravski banovini. Nastop takoj. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani pod šifro »Fiksum« 8066-5

G. Th. Rotman:

Zgodba o Vrtismrčku in Šilonoski

(Ponatis prepovedan.)

12.

»Klobavs! Klobavs!« smo začuli v veži korake in vrata so zaškripala. »Človek gre, človek gre!« smo zavreščali in v smrtnem strahu prhnili vsaksebi. Jaz pa Malka Strgalka sva jadrno planila v ročko za čaj, ki je bila hvala Bogu prazna.

Zaslužek

Na kaj čakate?
Ali še sedaj nimate zaposlenja? Drugi celo v nedeljah lepo zaslužijo s pomočjo našega novega hišnega obrta Pouk brezplačen Ali vam je težko napisati pismo? Obširna navodila pošljemo radi, ako priložite znamke za odgovor. Zadruga jugoslavenskih pletača, Osijek. 136

Pouk

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12. — Zahtevajte informacije. 9433-4

Pouk v slovenski stenografiji
želim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stenografija«. 10.182-4

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-Auto). Prva oblast. koncesijonirana. — Prospekt zastonj. Pišite ponji 251

Otroke
v predšolski dobi poučuje nemščino (ali nemške otroke slovenščino) akademik-pedagog. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10.215-4

Službe išče

Prodajalka
s trg. tečajem in petletno prakso v manufakturi in galanteriji, išče namestitve, vsled opustitve dosedanje trgovine. — Cenj. odgovor na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kjerkoli«. 10.006-2

Dekle
pridno in pošteno, vajeno vseh hišnih del ter kuhe, želi službo za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »St. 214«. 10.145-2

2 natakarici
z znanjem slov. in nemškega jezika, želita premeniti službo — najraje v Dubrovnik ali Split, kjer bi bilo stalno mesto. Sta dobro izurjeni in imata dobra spričevala. Nastop 1. ali 15. aprila. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.144-2

Absolvent
meščanske šole, išče mesto sluge, inkasanta ali kaj sličnega. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Vporaben«. 10.133-2

Trgovski pomočnik
vojaščine prost, vešč nemškega in hrvatskega jezika, želi premeniti službo — najraje v kako mesto. Ponudbe na podružnico Jutra v Novem mestu pod šifo »Dober prodajalec 57«. 10.157-2

Mlad šofer
želi resnega znanja v svrho ženitve, s 16—22 let staro gospodično, ki ima po mogočnosti tudi nekaj denarja. Le resne ponudbe s sliko poslati na podružnico »Jutra« na Jesenicah pod šifro »Šofer 38«. 10.138-2

Dobra šivilja
išče mesto sobarice ali šivilje pri boljši družini. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra šivilja«. 10.175-2

Podjetjem
posestvom in večjim trgovskim lokalom priporočamo mladega, izredno vestnega in zanesljivega moža, ki je pri velikem slovenskem podjetju v Gorici vršil nadzorstvo skladišča, bil inkasant in opravljal zaupne posle vestno skozi 20 let. Gre kot inkasant, skladiščnik, oskrbnik na večje posestvo, ali kot sluga. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Vsega zaupanja vredna«. 10.196-2

Deklica
stara 14 let, želi mesta k 1 ali 2 otrokoma — najraje v mestu. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Pridna deklica«. 10.167-2

Hotelska kuharica
prvovrstna, išče v Dalmaciji službo za sezijo. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sezija«. 10.185-2

Absolvent. trg. šole
išče službo. Dopise z navedbo pogojev na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Absolvent«. 10.203-2

Inteligent. mladenič
27 let star, išče kakršnokoli službo — najraje pri lesni trgovini ali industriji Zmožen je tudi kavcije. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »77«. 10.204-2

Mlada natakarica
inteligentna, kavcije zmožna, z dobrimi spričevali, želi službo v kakem hotelu, restavraciji ali boljši gostilni v mestu. Nastopi s 1 aprilom. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10.217-2

Prodam

Cvetlični gomolji
Begonije Gloksinije. Montbrecije. Iris. Amaryllis, Canna indica. Anemone, Tuberoze in Dalije dobite pri Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. Gomolji so nam pravkar dospeli. Pridite, dokler imamo popolno zalogo. Cenik brezplačno na zahtevo. 10038-6

Gramofon
hrastova omara, dobro ohranjen, proda Golob. Wolfova 8/II. 9869-6

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg čisto, čohano, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović. Zagreb Ilica 82. kemična čistilnica perja. 262

Razprodajamo izvrstna
bela vina
po Din 3.50 in Din 4
za liter na debelo, vsled opustitve veletrgovine, dokler traja zaloga. »Vinca« veletrg. z vinom. Rudnik pri Ljubljani. 9432-6

Pozor! Pozor!
Vinski trgovci!
Vem za ceno in pristno belokranjsko vino. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 10.130-6

Blagajna
Wertheim, tehtnica, eiza. železen plug, slamoreznica in polnilni stroj za klobase ter salame, naprodaj na Rimski cesti 19, dvorišče. 10.162-6

Pult in 2 stelaži
prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10.164-6

2 zlati moški uri
poceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.186-6

Radio

Tricevni radio
kupim. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prijetno«. 10.212-9

Motorna vozila

Motorno kolo
rabljeno, do 350 ccm, v brezhibnem stanju kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Letnik 1930« 10.142-10

Avtomobilisti
ne vozite z razdrapanimi hladiči, katere edino strokovnjaško in hitro popravi in renovira tudi vse vrste blatnike, priznana kleparska delavnica Gustav Puc. Ljubljana, Tržaška cesta. 8831 10

Kupim

Blagajno
dobro ohranjeno, približno sledeče dimenzije, merjeno v notranjosti: višina 1.40 m, dolžina 0.80 m in širina 0.65 m. Ponudbe s ceno na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Blagajna«. 10.016-7

Fotozrcalno kamero
4.5 × 6 do 6.5 × 9, s prvovrstno optiko kupim. Ponudbe s točnim opisom in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kamera« 10.140-7

Fotoaparat
4.5 × 6 do 6.5 × 9, za plošče, s prvovrstno optiko kupim. Ponudbe s točnim opisom in ceno na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Aparat«. 10.141-7

Posest

Krožno žago
(električni vrtilni tok) prodamo proti plačilu v lesu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 9845-20

Stavbno parcelo
700 ali 1400 m², v bližini nove cerkve v Šiški prodam. Pojsve se v Spodnji Šiški, Cernetova ulica 32/I 9456-20

Zemljišče
709 m² veliko, pod piramido naprodaj. Informacije daje Repič, Maribor, Krekova ulica 5. 9732-20

Vrt
oddam v najem. Pojsve se v trafiki Einšpilerjeva — Bežigrad. 9790-20

Posest
v večji slavonski vasi, obstoječo iz zidane hiše s 5 sobami, velikega vrta in z vsemi gospodarskimi poslopji ter 13 jutri prvovrstnega polja prodam. — Hiša je prikladna za trgovino ali gostilno. Cena Din 170.000. Pobližnja pojasnila daje P. Jakševac, Komletinci, Slavonija. 9650-20

Znatne stavbne prihranke
dosežete, če Vam izvrši načrte, proračune in nadzorstvo Tehnični biro »Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25/I. 103-20

Hišo s trg. lokalom
kupim na prometnem prostoru — najraje v predmestju Maribora. Cenjene ponudbe pod »N. K.« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 8894-20

Hišo
s 3 sobami, stalno vodno močjo in prostorom za poljubno obrt, blizu kolodvora, sredi vasi, v večjem industrij. kraju za 35.000 Din proda Alojzij Sevnik, Radomlje pri Kamniku. 9774-20

Hiša v Dravljah
s hlevom, šupo, drvarnico in vrtom ter stavbna parcela ugodno naprodaj. — Vselitev mogoča takoj. Pojasnila daje L. Pirnat, Ljubljana VII — Jernejeva ulica 18. 10.174-20

Parcelo
za manjšo vilo, na Dunajski cesti prodam. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dunajska«. 10.168-20

Kapital

Financirja
iščem za otvoritev ateljeja za notranjo arhitekturo in pohištvo, event. združeno z mizarsko delavnico. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Risar Beograd«. 9649-16

Kapitalisti!
Imam neovrgljiv miselni načrt o temeljitem izboljšanju šivalnih strojev. — Interesentom pove naslov oglasni oddelek »Jutra«. 10.146-16

Kateri
starejši gospod bi posodil mladi ločenki večji znesek Vrnitev po dogovoru Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobrotnik«. 10.178-16

Vrednote

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 88

Lokali

Gostilna
v strogem centru mesta Zagreba, na najprometnejši točki, pred tramvajsko postajo, ki gre od Jelačićevega trga na glavni kolodvor, z velikim prometom (iztoči se 250 hl piva in 250 hl vina). Pred gostilno krasna velika poletna terasa, vse popolnoma urejeno, z večletno najemninsko pogodbo, v polnem obratu, radi težke bolezni lastnika naprodaj. Mesečna najemnina je zelo solidna in hišni gospodar daje najemniku vso svobodo razpolaganja, in je ta obrt zelo pridobiten vir za agilnega gostilničarja. Vse informacije daje in obrt prodaja poslovalnica: M. S. Pavlekovič. Zagreb. Ilica 146/I levo. Potreben kapital 100.000 Din. 9969-19

Brivnico
v prijaznem kraju Gorenjske radi popolne opustitve takoj prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra pod »Zelo ugodno«. 9920-19

Delikates. trgovina
moderno opremljena, na najprometnejši točki, z mesečnim prometom Din 130.000.—, v večjem mestu Slovenije, se radi družinskih razmer takoj proda. Ponudbe pod »Delikatesna« na oglasni oddelek »Jutra«. 9884-19

Delikates. trgovina
s prekajevalnico v večjem mestu Slovenije radi bolezni naprodaj. Ponudbe pod »Mesečni promet Din 120.000« na oglasni oddelek »Jutra«. 9885-19

Velik in svetel lokal s stanovanjem
2 sob in kuhinje oddam Pojasnila daje E. Navinšek. Selenburgova ulica 1 9629 19

Znana trgovina
sredi Ljubljane takoj naprodaj. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Plačam takoj 120.000 Din«. 10.187-19

Trgovino
na deželi, kjer je konkurenca obsolutno nemogoča, oddam, oziroma z vso zalogo blaga in inventarjem prodam. Potreben kapital 40.000 Din. Dopise do 1. aprila na oglas. oddelek »Jutra« pod »Brez konkurence«. 10.143-19

Pisarno
(4 prostori in pritikline) oddam s 1. avgustom t. l. v Dalmatinovi ulici št. 11. 10.154-19

Lokal
oddam na Miklošičevi cesti štev. 30, kjer je sedaj mesarija. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10.152-19

Pekarna
že nad 30 let obstoječa, z lepim vrtom, nekaj polja in gozdom, v precej velikem industrijskem kraju naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.206-19

V najem

Mizar. delavnico
prostorno in dobro vpeljano, na prometnem kraju v Ptuju, z odkupom kompletne opreme in mizarskega orodja, pod ugodnimi pogoji oddam v najem. Pojasnila daje A. Blažek, Ptuj, Prešernova ulica 14. 10.122-17

Trgovino
z mešanim blagom, na zelo prometnem industrijskem kraju, tik kolodvora, vsled pomanjkanja kapitala takoj oddam v najem. Potreben kapital za prevzem ca 100—120.000 Din. Vprašanja na oglas. oddelek »Jutra« pod »Trezen trgovec«. 10.126-17

Gostilno
najraje na Doleniskem vzamem v najem ali na račun Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.194-17

Pridelki

Semenski oves
(češki) in vsa druga poljska in vrtna semena nudi Sever & Komp., Ljubljana Gosposvetska cesta št. 5. 9556-33

Les.

Ia suhe deske
za mizarje ima v zalogi Fran Šustar, parna žaga v Ljubljani. 9597-15

Bukovih hlodov
zdravo in ravno blago, premer pod lubjem od 22 cm navzgor, dolžina 2.10 m, kupim več vagonov. — Ponudbe franko nakladalna postaja na naslov: Franc Lavrič, Rakek. 10.131-15

Borova drva
približno 100 kub. metrov proda občina Razvanje pri Mariboru. 10.210-15

Stanovanja

Zračno stanovanje
2 lepih sob, brez kuhinje, elektrika, vodovod, pralnica, tramvajska postaja itd. oddam z aprilom za 500 Din. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 9598-21

Stanovanje
velike sobe, kuhinje in kabineta, oddam z aprilom v najem mirni stranki brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.163-21

Dvosob. stanovanje
v I. nadstropju oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.191-21

Stanovanje
2 velikih, solnčnih sob in kuhinje oddam na Celovški cesti 90. 10.180-21

Stanovanje
najmanj 3 sob, v strogem centru mesta išče s 1. aprilom maločlanska družina. Dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Plačam 1500—2000 Din«. 10.170-21

Sobe

Gospodično
sprejmem na hrano in stanovanje v bližini sv. Jakoba. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.135-23

Sostanovalca
s hrano ali brez sprejmem s 1. aprilom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.059-23

Sobo
s posebnim vhodom in hrano ali brez nje, oddam s 15. marcem Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.053-23

Na Taboru
oddam takoj opremljeno sobo dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.132-23

Opremljeno sobo
s hrano oddam na Sv. Petra nasipu št. 43. Klavir in kopalnica na razpolago. 10.166-23

Sostanovalca
išče s 1. aprilom medicinec na Poljanski cesti 17/I. 10.153-23

Opremljeno sobo
oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.205-23

1—2 g. art. oficirja
sprejmem poleg vojašnice. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.136-23

Stanovanje in hrano
pri boljši rodbini ali vpokojeni učiteljici iščem za svojo hčerko. Ponudbe prosim na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stroga vzgoja«. 10.156-23

Gospoda
za 200 Din sprejmem s 15. marcem t. l. v suho, čisto in svetlo sobo, s posebnim vhodom in elektriko. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.129-23

Sobo
eni ali dvema osebama takoj poceni oddam — Na Kodeljevo 13. 10.074-23

Opremljeno sobo
solnčno, z elektriko oddam gospodu blizu gorenjskega kolodvora. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 10176-23

Dve veliki sobi
takoj oddam za stanovanje ali pa za kakšno obrt. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.181-23

Veliko prazno sobo
snažno, primerno za pisarno, oddam. Pojasnila daje Baznik, Novi trg štev. 2. 10.190-23

Sobo
lepo opremljeno, solnčno, s separiranim vhodom, na Miklošičevi cesti takoj ali pozneje oddam solidnemu gospodu. Pismene ponudbe pod šifro »Miklošičeva« na oglasni oddelek »Jutra«. 10.192-23

Dopisi

Gospodično
v zelenem plašču s kožuhovino, ki je sedela v nedeljo ob ½5. uri v kinu Ideal zraven gospoda, prosim za sestanek pod šifro »Ideal 8« na oglasni oddelek »Jutra«. 10.149-24

Dama
42 let, čedna, pedagogično izobražena, s trgovino in premoženjem v gotovini, želi častnega znanja z značajnim gospodom. Ponudbe v nemškem jeziku s sliko in polnim naslovom na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Hier fremd«. 9409-24

Skok v srečo
Dvignite pismo. 10.134-24

Iščem prijatelico
v svrho razvedrila! Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dolgočasna Ljubljana« 10.184-24

»Zelo hvaležna«
(9240-24) — Dvignite pismo. 10.197-24

Ženitve

Mlada gospa
ločena, se želi civilno poročiti z dobro situiranim gospodom. — Le resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Diskrecija 30«. 10.177-25

Živali

Pes volčjak
11 mesecev star, ki sliši na ime Samo, se je izgubil Kdor kaj ve, naj ga vrne ali javi proti odškodnini v Podutiku št. 9. 10.128-28

Konja
za težko vožnjo, tudi žrebca, najmanj 16 pesti visokega, starega 6—9 let, kupi Tovarna za klej v Ljubljani. 10.161-27

Klub ljubiteljev sportnih psov
v Ljubljani proda čistokrvne mladiče: 4 ilirske ovčarje, 8 tednov stare in 10 tednov staro nemško ovčarko. — Starši mladičev odlični. Pojasnila v tajništvu kluba — pisarna dr. Čepudra, Miklošičeva c. 20 10.193-27

Izgubljeno

Zlat uhan
z obeskom od lila kamna, je bil izgubljen. Najditelj naj ga proti nagradi odda v oglasnem oddelku Jutra 10.188-28

Stroji

Pisalni stroj
prav malo rabljen, po izredno nizki ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 10.195-29

Filatelija

Znamke
vsakovrstne, prodam radi odpotovanja. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 10.151-39

Obrt

Če nujno rabiš sliko
za legitimacijo, jo dobiš v 10 minutah pri Joško Smuca industr. in umet. fotografu v Ljubljani. Wolfova ul. 12

Foto Holynski
ustreže vsakemu z dobrim delom in nizkimi cenami. Ljubljana, Dunajska c. 1. Podružnica v Mostah. 9639-30

Uniforme
Dežne plašče, vse potrebščine v zalogi Simon Klimanek, Šelenburgova ul. 6. 106

Modroce
vrhne, Ia afrik, močne blago, po 240 Din, složljive postelje, posteljne odeje žime in blago za preobleko pohištva najceneje nudi Rudolf Sever, Marijin trg 2. 130-30

Razno

za Ia trb. premog suha drva ali koks kličite tel 2056 ali naročite v Wolfovi 1 pri Dom. Čebin

Telefon 2059
Premog suha drva
Pogačnik. Boboričeva 5

IZVANREDNA PRILIKA!
Železna služinska patent postelja složljiva, s tapeciranom madracom, zelo praktična za vsako hišo, hotele, nočne službe in potujuče osebe stane samo Din 390.—. Razpošiljam po poštnem povzetju.

Lesena patent postelja, složljiva, s tapeciranim madracom, zelo praktična, stane samo D 280.

Potem imam veliko zalogo čisto čohanog perja kg po D 48.—, druga vrst kg po D 38.—, čisto belo gosje kg po D 130.—, in čisti puh kg po D 250.—. Razpošiljam po poštnem povzetju. Modroci punjeni z volnom staneju samo Din 750.—
L. BROZOVIĆ, ZAGREB Ilica 82.

Pri kurivu prihranite!
Ako uporabite pri pečeh in štedilnikih mojo patentirano napravo za istočasno ogrevanje in zračenje lokalov. Pojasnila in licence daje: Aljančič, Bistrica Podbrezje. 9928-37

✝

Globoko užaloščeni naznanjamo, da je naš nadvse ljubljeni soprog, oče, sin, brat in svak, gospod

Bojan Smerkolj

član Narodnega gledališča v Ljubljani

v nedeljo, dne 8. t. m., po kratki mučni bolezni za vedno zatisnil svoje oči. Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v sredo, dne 11. t. m., ob 4. uri popoldne izpred mrtvašnice splošne bolnice.

Maše zadušnice se bodo brale v soboto 14. t. m. ob 8. uri v novi šišenski cerkvi.

V Ljubljani, dne 8. marca 1931.

Žalujoči ostali.

Prisrčno se zahvaljujemo vsem ljubim udeležencem pogreba naše predobre mame in ljubeče stare mame, gospe Pavle Feldstein. Prisrčna zahvala velecenj. pev. ods. »Grafiki« za pretresljivi žalostinki, preč. duhovščini, darovalcem krasnih vencev in cenj. udeležencem grafičnih podjetij. Vsem skupaj pa, ki so tvorili tako veličastno zadnjo pot, še enkrat prisrčna zahvala.

Sv. maša zadušnica se je brala v cerkvi sv. Petra. 4151

ŽALUJOČI OSTALI.

✝

Udruženje gledaliških igralcev v Ljubljani javlja, da je ugasnil njegov član in odlični sodelavec, gospod

Bojan Smerkolj

pomočnik režiserja

v splošni bolnici v nedeljo, dne 8. marca 1931.

Pogreb pokojnika bo v sredo 11. t m. ob 15. uri iz mrtvašnice splošne bolnice.

Ljubljana, dne 9. marca 1931. 4154

UDRUŽENJE GLEDALIŠKIH IGRALCEV V LJUBLJANI

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za interatni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.